

Kommunenes utgifter til
bosetting og integrering
av flyktninger og personer med opphold
på humanitært grunnlag i 2012

Sluttrapport fra Beregningsutvalget august 2013

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	5
1.1 Mandat.....	5
1.2 Sammensetning av Beregningsutvalget.....	6
2 Sammendrag	7
2.1 Innledning.....	7
2.2 Integreringstilskuddsordningen	7
2.3 Kartlegging av utgifter til bosetting og integrering	7
2.3.1 Utgifter til sosialhjelp.....	7
2.3.2 Utgifter til introduksjonsstønad.....	8
2.3.3 Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	8
2.3.4 Sammenhengen mellom utgifter i administrasjonsundersøkelsen og sosialhjelp	9
2.3.5 Forholdet mellom utvalgskommunenes beregnede utgifter og integreringstilskuddet	9
2.4 Kartlegging av kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap	9
2.4.1 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	9
2.5 Totalutgifter – utvikling over tid	10
3 Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder	11
3.1 Beregningsutvalgets målgruppe	11
3.1.1 Personer som utløser integreringstilskudd	11
3.1.2 Personer som utløser tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap	12
3.2 Sosialhjelpsundersøkelsen.....	12
3.2.1 Bruk av data fra årlig KOSTRA-rapportering.....	12
3.2.2 SSBs kontroller av data.....	13
3.2.3 Beregning av utgifter til utbetalt sosialhjelp	13
3.2.4 Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten.....	13
3.3 Introduksjonsstønadsundersøkelsen	14
3.3.1 Bruk av KOSTRA og kontroll av data	14
3.3.2 Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt introduksjonsstønad per person i målgruppen.....	15
3.3.3 Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten.....	15
3.4 Administrasjonsundersøkelsen – utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse.....	15
3.4.1 Valg av kommuner.....	15
3.4.2 Gjennomføring av undersøkelsen.....	15
3.4.3 Kartlagte utgiftsområder	16
3.4.4 Beregning av en gjennomsnittsutgift per person per år for 2012	18
3.4.5 Vurdering av kvaliteten på datamaterialet.....	18
3.4.6 Kvalitetssikring	20
3.5 Kartlegging av utgifter dekket av tilskudd for opplæring i norsk og samfunnskunnskap – voksenopplæringsundersøkelsen	20
3.5.1 Kartlagte områder i spørreskjemaet	20
3.5.2 Utgiftsbegreper i voksenopplæringsundersøkelsen.....	21
3.5.3 Beregning av utgifter per time	21
3.5.4 Vurdering av kvaliteten på datamaterialet.....	22
3.6 Utgifter til kommunale helsetjenester.....	22
4 Nåværende tilskuddsordninger	23
4.1 Integreringstilskuddet	23
4.2 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	24
5 Kartlegging av utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad	25

5.1	Vurdering av resultatet for 2012.....	25
5.1.1	Målgruppen i sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen.....	25
5.1.2	Sosialhjelpsundersøkelsen.....	25
5.1.3	Introduksjonsstønadsundersøkelsen.....	25
5.2	Resultat av sosialhjelpsundersøkelsen.....	25
5.3	Resultat av introduksjonsstønadsundersøkelsen.....	27
5.4	Sammenheng mellom utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad.....	28
6	Kartlegging av kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse.....	31
6.1	Utvalg av kommuner.....	31
6.2	Kommuneutvalgets representativitet.....	31
6.3	Presentasjon av tallmaterialet.....	31
6.3.1	Totalutgiftenes fordeling på ulike utgiftsområder.....	31
6.3.2	Gjennomgang av kartlagte tjenesteområder.....	32
6.4	Utgiftsutviklingen 2011–2012.....	37
6.5	Sammenheng mellom administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen.....	37
7	Forholdet mellom beregnede utgifter til målgruppen og integreringstilskuddet i 2012.....	39
8	Kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap (Voksenopplæringsundersøkelsen).....	41
8.1	Utvalg av kommuner.....	41
8.2	Resultater i voksenopplæringsundersøkelsen.....	41
8.2.1	Deltakere og undervisningstimer.....	41
8.2.2	Utgiftsnivået i kommunene.....	42
8.2.3	Utgiftsfordelingen.....	42
9	Endringer over tid (2009–2012).....	44
9.1	Generelt.....	44
9.2	Administrasjonsundersøkelsen.....	44
9.3	Målgruppen.....	46
9.4	Samlet kartlegging av utgifter som er ment å dekkes av integreringstilskuddet.....	47
9.5	Voksenopplæringsundersøkelsen.....	48
	Tidligere rapporter.....	50
	Tilleggsrapport.....	50
	Vedlegg.....	51
	Tabeller	
	Tabell 3.1 Oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring.....	12
	Tabell 4.1 Integreringstilskuddets satser fra 2008 til 2012. Etter antall år bosatt i Norge. Kroner.....	23
	Tabell 4.2 Satser for tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i 2012. Kroner.....	24
	Tabell 5.1 Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2011 og 2012 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.....	26
	Tabell 5.2 Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2011 og 2012 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.....	27
	Tabell 5.3 Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad i 2012 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.....	29
	Tabell 6.1 Gjennomsnittsverdier innen ulike utgiftsområder. Mest brukte KOSTRA-funksjoner i parentes.....	33
	Tabell 6.2 Utgifter per person i målgruppen til sosialhjelp, introduksjonsstønad, integreringstiltak og administrasjon av disse. 2012. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget.....	38

Tabell 7.1 Utgiftsandel av totalutgift fra administrasjonsundersøkelsen (fratrukket enslig mindreårig-tilskudd). Prosent.....	39
Tabell 7.2 Resultat av Beregningsutvalgets kartlegging 2012 og 2011. Kroner/.....	40
Tabell 8.1 Antall deltakere og undervisningstimer i 2012 og 2011 for kommunene i voksenopplæringsundersøkelsen. Ikke avrundet.....	41
Tabell 8.2 Kommunenes gjennomsnittsutgift per undervisningstime i 2012. Kroner.....	42
Tabell 9.1 Utgiftssammensetting 2009–2012. Totalsum er fratrukket enslig mindreårig-tilskudd.....	44
Tabell 9.2 Utgifter per område 2009 og 2012, med prosentvis endring. Kroner.....	45
Tabell 9.3 Antall førstegangsbosatte enslige mindreårige på landsbasis per år.....	46
Tabell 9.4 Sammensetting av førstegangsbosatte (hele landet). Prosent.....	47
Tabell 9.5 Andel introduksjonsdeltakere av antall i målgruppen 2009–2012.....	47
Tabell 9.6 Utgifter for kartleggingsårene 2012 og 2009, med endringer.....	47
Tabell 9.7 Oversikt over timepris, total kostnader og antall undervisningstimer 2009 til 2012.....	48
Vedleggstabell 1. Strukturtall for kommunene i administrasjonsundersøkelsen per 31.12.2012. Antall innbyggere fra www.ssb.no og folketall for målgruppen etter kommunenes opplysninger i administrasjonsundersøkelsen.....	51
Vedleggstabell 2. Integreringstilskuddets satser fra 1991 til 2012. Etter antall år bosatt i Norge. Kroner.....	52
Vedleggstabell 3. Oversikt over kommunenes utgifter og antall i målgruppen i 2011 og 2012. Utgåtte kommuner i 2011 er inkludert (markert med kursiv). Utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad er ikke inkludert. Ikke avrundet.....	53
Vedleggstabell 4. Antall personer i målgruppen per 31.12.2012 etter bopsettingsår, flyktningkategori, alder, kjønn, landsdel, kommunestørrelse og statsborgerskap.....	54

Figurer

Figur 5.1 Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger i 2012 og 2011 per person i målgruppen fordelt etter bopsettingsår. Kroner.....	26
Figur 5.2 Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2012 og 2011 per person i målgruppen fordelt etter bopsettingsår. Kroner.....	28
Figur 5.3 Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger og introduksjonsstønad i 2012 per person i målgruppen fordelt etter bopsettingsår. Kroner.....	29
Figur 5.4 Samlet sosial- og introduksjonsstønad per person i målgruppen i 2012 og 2011 etter botid. Kroner.....	30
Figur 6.1 Prosentvis utgiftsfordeling og utgiftsområder kartlagt i administrasjonsundersøkelsen.....	32
Figur 8.1 Prosentvis utgiftsfordeling på utgiftsområder kartlagt i voksenopplæringsundersøkelsen *.	43
Figur 9.1 Beregnede utgifter for femårskull til integreringstiltak og administrasjon 2001–2012.....	46
Figur 9.2 Utgift per undervisningstime til norsk og samfunnskunnskap. Årene 1992 til 2012. Løpende kroner.....	49

Beregningsutvalget legger med dette fram sin 23. rapport vedrørende kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Tidligere rapporter gjaldt kommunenes utgifter i årene 1990–2011.

Tidligere rapporter er tilgjengelig elektronisk på www.imdi.no.

1 Innledning

1.1 Mandat

Regjeringen la i juni 1990 fram Stortingsmelding nr. 61 (1989–90) “Bosetting og integrering av flyktninger og personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag – organisering, ressursbruk og finansieringsordninger”. Med utgangspunkt i stortingsmeldingen oppnevnte Kommunal- og arbeidsdepartementet Beregningsutvalget for kartlegging av kommunale utgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Beregningsutvalgets årlige kartlegging inngår i regjeringens beslutningsgrunnlag for satsene på integreringstilskuddet og tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

I 2004 sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag i Ot.prp. nr. 2 (2004–2006) Om endringer i introduksjonsloven. Lovendringen innebar at det fra 7. januar 2005 som hovedregel ikke skulle utbetales integreringstilskudd for personer som har oppholds- eller arbeidstillatelse gitt i medhold av utlendingsloven § 8 annet ledd, det vil si personer som ble bosatt som familiegjenforent med personer som var innvilget opphold på humanitært grunnlag.

Fra 1. januar 2006 ble integreringstilskuddet for de som fikk familiegjenforening med personer med opphold på humanitært grunnlag, gjeninnført fra år 1 til 3. I praksis har det imidlertid vært vanskelig for kommunene å holde utgiftene knyttet til denne gruppen, utenfor i administrasjonsundersøkelsen, men dette har ikke hatt vesentlig betydning for resultatene fra denne delen av kartleggingen. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad er imidlertid individualiserte, og kan derfor avgrenses til medlemmer av målgruppen.

For de fleste kommunene er det vanskelig å isolere utgifter knyttet til deltakere i forskjellige tilskuddsordninger, siden deltakerne blandes i undervisningsgrupper uavhengig av hvilken ordning de utløser statstilskudd etter. I kartleggingene har utvalgskommunene derfor rapportert totale utgifter knyttet til all kommunal norskopplæring for voksne innvandrere. De totale utgiftene divideres på totale antallet undervisningstimer, for å gi et bilde av utgifter per undervisningstime.

Fra 2006-kartleggingen ble Beregningsutvalgets mandatet justert for å ta hensyn til endringene som fulgte av introduksjonsloven og ny tilskuddsordning. Fra 2010 ble mandatet endret på grunn av utfasingen av overgangsordningen. Mandatet for 2012-kartleggingen lyder nå:

Beregningsutvalget skal hvert år kartlegge kommunenes utgifter til bosetting og integrering. Kartleggingen må tilpasses det til enhver tid gjeldende regelverk.

Integreringstilskuddet

Beregningsutvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og presentere kommunenes utgifter når det gjelder bosetting og integrering av flyktninger som omfattes av integreringstilskuddsordningen.

Beregningene skal gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til personer som utløser integreringstilskudd. Kommunenes utgifter knyttet til de årskullene og gruppene som til enhver tid er omfattet av integreringstilskuddsordningen, skal framgå i rapporten.

Beregningsutvalget skal drøfte og analysere resultatene fra kartleggingen, herunder gi en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i kommunenes utgifter. Beregningsutvalget skal også foreta en analyse av utgiftene i kommunene over tid.

I tillegg skal Beregningsutvalget se spesielt på kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger. Med enslige mindreårige menes i denne sammenheng personer som omfattes av særskilt kommunalt tilskudd for enslige mindreårige ved bosetting av flyktninger og som

er i målgruppen for integreringstilskuddsordningen. Dette innebærer at antall enslige mindreårige flyktninger og utgifter for denne gruppen skal framkomme i alle relevante deler av kartleggingen. Beregningsutvalget skal foreta en særskilt sammenstilling og analyse av resultatene i kartleggingen for denne gruppen. Enslige mindreårige flyktninger skal fortsatt inngå i den ordinære kartleggingen på vanlig måte¹.

Beregningsutvalget skal, så langt det lar seg gjøre, kartlegge kommunenes netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd (bortsett fra integreringstilskuddet), refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter skal trekkes fra brutto driftsutgifter.

*Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
Beregningsutvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og presentere kommunenes utgifter når det gjelder opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.*

Beregningene skal gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til opplæring for personer som har rett og plikt eller rett til norskopplæring.

Beregningsutvalget skal drøfte og analysere resultatene fra kartleggingen, herunder gi en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i kommunenes utgifter. Beregningsutvalget skal også foreta en analyse av utgiftene i kommunene over tid.

1.2 Sammensetning av Beregningsutvalget

Utvalget har i perioden juli 2012–juni 2013 hatt følgende sammensetning:

Fra staten:

Ragnhild Dugstad, leder av utvalget, forvaltningsdirektør, IMDi, til og med desember 2012

Peter Oftebro Baum, leder av utvalget, utredningsleder, IMDi, fra og med januar 2013

Per Arne Sandvold, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Rogaland

Tor Håkon Skomsvold, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Halwan Ibrahim, seniorrådgiver, IMDi Vest

Fra kommunesektoren:

Nina Gran, spesialrådgiver, Kommunesektorens organisasjon (KS)

Sigbjørn Iversen, fagsjef, Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester, Oslo kommune

Rune Bye, fagsjef, Kommuneøkonomi, Kommunesektorens organisasjon (KS)

Petter Stranger, rådgiver, Barne- og familietjenesten, Kristiansand kommune

Utvalgets sekretariat:

Førstekonsulent Siri Lozano-Handelsby og rådgiver Kari Kraakenes fra Statistisk sentralbyrå (SSB) har vært utvalgets sekretariat. SSB har koordinert arbeidet med undersøkelsene. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønning til Beregningsutvalgets målgruppe er beregnet for utvalget av Kari Kraakenes, Seksjon for leveårsstatistikk, SSB.

¹ Denne delen framstilles i en egen rapport.

2 Sammendrag

2.1 Innledning

Som en oppfølging av St.meld. nr. 61 (1989–90) oppnevnte Kommunal- og arbeidsdepartementet høsten 1990 et utvalg (Beregningsutvalget), som fikk i mandat å gjennomføre en kartlegging av de kommunale utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag.

Utvalget er sammensatt av fire representanter for kommunesektoren og fire representanter for staten. Innhenting og bearbeiding av data er gjennomført av Statistisk sentralbyrå (SSB), som også innehar sekretærfunksjonen for utvalget.

2.2 Integreringstilskuddsordningen

Fra 1.1.91 ble finansieringssystemet for kommunenes arbeid med bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag lagt om i tråd med forslaget i stortingsmeldingen. Integreringstilskuddet skal dekke gjennomsnittsutgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse i kommunene i bosettingsåret og de fire neste årene. I 2012 var satsene² 156 500 kroner per voksen, 156 500 kroner for de som ble bosatt i 2011, 135 000 kroner for de som ble bosatt i 2010, 80 000 kroner for personer som ble førstegangsbosatte i 2009, og 70 000 kroner for personer bosatt i 2008. Samlet for de fem tilskuddsberettigede årskullene utgjorde integreringstilskuddet 598 000 kroner for voksne og 576 500 kroner for barn³.

2.3 Kartlegging av utgifter til bosetting og integrering

Beregningsutvalgets oppgave er å finne kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, som er bosatt de siste fem årene, og se om disse utgiftene dekkes av integreringstilskuddet. Dette kartlegges ved tre undersøkelser; to av disse, sosialhjelps- og introduksjonsstønadundersøkelsen, gjøres ved hjelp av KOSTRA-tall og befolkningsfiler fra UDI, mens den tredje undersøkelsen, administrasjonsundersøkelsen, gjøres ved hjelp av spørreskjemaer til utvalgskommuner. Alle utgiftsbeløp i denne rapporten er avrundet, med mindre annet er oppgitt.

2.3.1 Utgifter til sosialhjelp

Sosialhjelpsundersøkelsen er i 2012 basert på endelige data per 17. juni 2013 fra alle landets kommuner. De endelige tallene for 2011 var også basert på tall fra alle landets kommuner.

Datakilden er SSBs årlige oppgaveinnhenting over økonomisk sosialhjelp (KOSTRA), koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB), som forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og SSBs befolkningsfiler over bosatte personer.

For å beregne gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetalinger per flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag (hg) i et bosettingsårskull, tas summen av alle utbetalingene til flyktninger/hg som tilhører dette årskullet, delt på totalt antall flyktninger/hg i samme årskull.

² Det finnes flere kategorier for tilskudd: voksne, enslige voksne, barn og enslige mindreårige. Dette kan ses i tabell 4.1 for 2008–2012 og vedleggstabell 2.

³ Se vedleggstabell 2 for å se integreringstilskuddsbeløpene fra 1990 til 2012, i tillegg til tilskuddsbeløpene for enslige mindreårige og enslige voksne.

Summen av gjennomsnittsutbetaling per flyktning/hg for de enkelte årskullene som omfattes av tilskuddsordningen (2008–2012), ga i 2012 et samlet beløp på **82 000 kroner** over femårsperioden.

2.3.2 Utgifter til introduksjonsstønad

Introduksjonsstønadsundersøkelsen bygger i 2012 på endelige data per 17. juni 2013 fra alle landets kommuner med introduksjonsprogram. I endelige tall for 2011 manglet data fra én kommune.

Enkelte kommuner hadde bosatt personer i målgruppen uten å ha hatt introduksjonsprogram. Det kan være kommuner som bosetter for første gang sent på året, eller kommuner der noen få flyktninger selv har flyttet til etter avsluttet program. Datakilden er innrapporterte data fra kommunene til KOSTRA, koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB), som forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og SSBs befolkningsfiler over bosatte personer.

For å beregne gjennomsnittlig introduksjonsstønadsutbetaling per flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag (hg) i et bosettingsårskull, tas summen av alle utbetalingene til flyktninger/hg som tilhører dette årskullet, delt på totalt antall flyktninger/hg i samme årskull. Dette er den samme framgangs/beregningsmåten som er beskrevet ovenfor for sosialhjelp.

Summeres gjennomsnittsutbetaling per flyktning/hg for de enkelte årskullene som omfattes av introduksjonsordningen (2008–2012), gir det i 2012 et samlet beløp på **179 300 kroner** over femårsperioden.

2.3.3 Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse

I kapittel 6 er det gjort nærmere rede for kartleggingen av kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse tiltakene.

I alt 21 kommuner deltok i kartleggingen av utgifter for 2012. I disse kommunene var 33 prosent av alle personer i målgruppen bosatt ved utgangen av året.

Tjenesteområdene som undersøkelsen omfattet, var sosialkontortjenester, innvandrer/flyktningkontortjenester, administrasjon av introduksjonsprogram, eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne, administrasjon av kvalifiseringsprogram, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening, bolig/boligadministrasjonstjenester, støttekontakt, det statlige tilskuddet til enslige mindreårige, barne- og ungdomsvern, ekstratiltak i grunnskolen, kultur- og ungdomstiltak, barnehager og felleskostnader knyttet til disse områdene. Undersøkelsen omfattet ikke kommunale nettoutgifter knyttet til helsetjenester. Det ble i 2006 gjennomført et forsøk med kartlegging av helseutgifter i fire kommuner. Dette er omtalt nærmere i kapittel 3.6.

For å beregne gjennomsnittsutgift per flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag er utgiftene summert for utvalgs kommunene, og dividert på totalt antall personer i målgruppen i utvalgs kommunene per 31.12.2012, korrigert for nettoflyttinger til og fra kommunene i løpet av 2012.

Beregnete utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse på de kartlagte områdene var i 2012 på 86 300 kroner per person i målgruppen, tilsvarende **431 700 kroner** for femårskullet. I 2011 var beløpet 89 500 kroner per person i målgruppen, tilsvarende 447 400 kroner for femårskullet.

Utgifter til administrasjon av kvalifiseringsprogrammet og kvalifiseringsstønad var i 2012 på 3 000 kroner per flyktning over femårsperioden. Utgifter til kvalifiseringsprogrammet ble med i denne kartleggingen først i 2010-kartleggingen, og utgiftene var i 2011 på 11 300 kroner per flyktning over femårsperioden.

2.3.4 Sammenhengen mellom utgifter i administrasjonsundersøkelsen og sosialhjelp

Fordelingen mellom utgifter til sosialhjelp og utgifter kartlagt gjennom administrasjonsundersøkelsen kan gjenspeile ulike måter å organisere og regnskapsføre tilbudene i kommunene. Forskjeller mellom kommunene trenger derfor ikke representere reelle ulikheter i tjenestetilbud.

Boligutgifter er et eksempel på dette; i enkelte kommuner har personer i målgruppen subsidiert lav husleie, og kommunens nettoutgifter til bolig i administrasjonsundersøkelsen blir høyere enn i andre kommuner hvor målgruppen betaler markedsleie for kommunens boliger. De siste kommunene vil i stedet kunne få høyere sosialhjelpsutgifter dersom flere får supplerende sosialhjelp til å dekke sine boligutgifter.

2.3.5 Forholdet mellom utvalgskommunenes beregnede utgifter og integreringstilskuddet

I kapittel 7 sammenlignes de totale utgiftene til målgruppen med integreringstilskuddets satser. Det gis også her en sammenligning mellom utvalgskommunenes utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad mot landssnittet for alle kommunene som er med i sosialhjelpsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen.

Samlede utgifter til målgruppen av utbetalt sosialhjelp (82 000), utbetalt introduksjonsstønad (179 300), utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse (431 700), samt helseutgifter (28 300). Til sammen ble kommunenes utgifter dermed estimert til 721 300 kroner per flyktning over femårsperioden.

Utvalgskommunenes utbetalinger til sosialhjelp og introduksjonsstønad var på henholdsvis 85 400 og 172 700 kroner. Utvalgskommunenes samlede utgifter var dermed noe lavere enn landssnittet, 718 100 mot 721 500 kroner.

Utgifter til administrasjon av kvalifiseringsprogrammet og kvalifiseringsstønad utgjorde til sammen 3 000 kroner per flyktning over femårsperioden. Samlede utgifter til femårskullet i 2012 var dermed **724 500 kroner**. Det er dette beløpet som er lagt til grunn som resultat i Beregningsutvalgets kartlegging i 2012. Dette er en nedgang fra 2011 på 13 900 kroner, eller 1,9 prosent.

Integreringstilskuddet i 2012 var på 598 000 kroner for voksne og enslige mindreårige, 651 500 kroner for enslige voksne og 576 500 kroner for barn. Fra 2011 utløste barn som blir født inntil seks måneder etter at mor er bosatt i en kommune, også integreringstilskudd. Kommunenes beregnede utgifter til femårskullene i 2012 var med andre ord høyere enn mottatt integreringstilskudd.

2.4 Kartlegging av kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

I tillegg til kartleggingen av kommunenes utgifter til bosetting og integrering, kartlegges kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Dette gjøres ved hjelp av et spørreskjema som fylles ut av utvalgskommunene. Alle utgiftsbeløpene er avrundet til nærmeste tier, med mindre annet er oppgitt.

2.4.1 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Fra og med 2011 var det bare én tilskuddsordning innenfor norsk og samfunnskunnskap – per capita-ordningen som Beregningsutvalget kartla, i motsetning til tidligere år, hvor det også har vært en overgangsordning som opphørte 1. september 2010.

I kapittel 8 er det gjort nærmere rede for kartleggingen av kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

For å kartlegge kommunenes utgifter i forbindelse med slik undervisning er det gjennomført en spørreskjemaundersøkelse i 21 utvalgs kommuner.

Beregningsutvalget har som tidligere gjort beregningene på grunnlag av to utgiftsbegreper:

- *Drift uten lokaler ('Utgiftsbegrep A')* omfatter kommunenes utgifter til lærerlønn (inklusive vikarutgifter og sosiale utgifter), administrasjonsutgifter, utgifter til undervisningsmateriell, samt utgifter til reisestøtte i forbindelse med undervisningen.
- *Drift med lokaler ('Utgiftsbegrep B')* omfatter til de utgiftspostene som inngår i 'utgiftsbegrep A' og i tillegg utgifter til undervisningslokaler, energi, renhold, vedlikehold m.m.

For å beregne gjennomsnittsutgift per undervisningstime er utgiftene summert for alle utvalgs kommunene og delt på det totale undervisningstimetallet i disse kommunene. Ved en slik beregning vil utgiftsnivået i kommunene med flest undervisningstimer bety mest for resultatet.

Gjennomsnittlig utgift per undervisningstime i 2012 var på **1 120 kroner** med utgiftsbegrep A og på **1 410 kroner** med utgiftsbegrep B. For utgiftsbegrep A gir dette en endring fra 2011 på 6 kroner (avrundet), er 0,6 prosent, og for utgiftsbegrep B en endring på 29 kroner eller 2,1 prosent.

2.5 Totalutgifter – utvikling over tid

Beregningsutvalget har sett på noen hovedtrekk i utviklingen av utgiftene for perioden 2009 til 2012. Samlede utgifter er utgifter i administrasjonsundersøkelsen, til sosialhjelp og introduksjonsstønad, helseutgifter og utgifter til kvalifiseringsprogram. Fra 2009 til 2012 økte samlede utgifter med 17,5 prosent. Dette utgjør en realvekst på 6,4 prosent i perioden. Denne realveksten kan forklares på følgende måte:

- Det har vært en særlig sterk vekst i barnevernsutgifter og utgifter til eksamensrettet grunnskoleopplæring. Dette skyldes stor økning i bosatte enslige mindreårige. Denne økningen ser nå ut til å flate ut.
- Utgifter til introduksjonsprogram og sosialhjelp (driftsutgifter, introduksjonsstønad og sosialhjelp) har hatt en stor realvekst. Voksne har de siste årene utgjort en økende andel av førstegangsboosatte. Det har bidratt til en slik økning.

3 Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder

Beregningsutvalget kartlegger utgifter som er relevante i forhold til tre tilskudd, *integreringstilskuddet, enslig mindreårig-tilskuddet* og *tilskudd for opplæring i norsk og samfunnskunnskap*. Kartleggingen av utgifter til enslige mindreårige samt særskilt tilskudd til denne gruppen er beskrevet i egen tilleggsrapport⁴. Tilskuddsordningene vil bli nærmere beskrevet i kapittel 4.

Integreringstilskuddet skal dekke kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, samt utbetalinger av sosialhjelp og introduksjonsstønad. For å kartlegge disse utgiftene gjennomføres tre ulike undersøkelser: *administrasjonsundersøkelsen, sosialhjelpsundersøkelsen* og *introduksjonsstønadsundersøkelsen*. Utgiftene som skal dekkes av tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, kartlegges gjennom *voksenopplæringsundersøkelsen*.

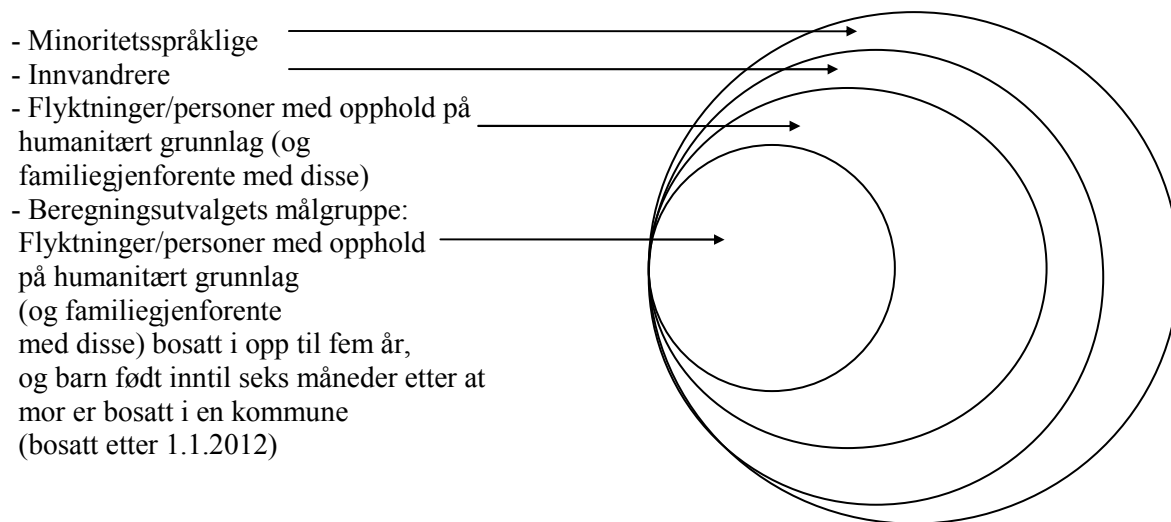
Dette kapitlet beskriver de fire ulike undersøkelsene, Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder, samt vurdering av kvaliteten på dataene.

3.1 Beregningsutvalgets målgruppe

Beregningsutvalget bruker to ulike definisjoner av målgruppen for kartleggingen. Målgruppen for kartlegging av introduksjonsstønad, sosialhjelp og administrasjonsundersøkelsen er personer som utløste integreringstilskudd i det aktuelle kartleggingsåret. Målgruppen for voksenopplæringsundersøkelsen er personer som utløste tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

3.1.1 Personer som utløser integreringstilskudd

Figuren viser målgruppen for administrasjonsundersøkelsen og introduksjonsstønads- og sosialhjelpsundersøkelsen. Det er flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag som har vært bosatt i opp til fem år, samt familiegjeforente med disse.

Minoritetsspråklig er en person som ikke har norsk, svensk, dansk eller samisk som morsmål.

Flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag er en utenlandsk statsborger som har fått innvilget flyktningstatus/politisk asyl eller opphold på humanitært grunnlag. Gruppen av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag omfatter overføringsflyktninger (kvoteflyktninger),

⁴ *Beregningsutvalgets sluttrapport, kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger 2013* finnes på www.imdi.no

personer som opprinnelig har kommet som asylsøkere, og familiemedlemmer som gjenforenes med personer i disse to gruppene.

Barn som blir født inntil seks måneder etter at mor er bosatt i en kommune, ble fra og med 2011 omfattet av målgruppen for integreringstilskudd. Dette gjelder ikke familiegjeforente. Fram til og med 2010-kartleggingen var utgiftene rundt disse barna omfattet i undersøkelsen, men de utløste ikke tilskudd.

Beregningsutvalget presenterer nominelle beløp i denne rapporten, med mindre det opplyses om noe annet.

3.1.2 Personer som utløser tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Rundskriv H-20/05 fastsetter hvilke grupper av voksne innvandrere i Norge som skal få tilbud om gratis opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Målgruppen for voksenopplæringsundersøkelsen skiller seg fra målgruppen for de andre tre undersøkelsene. Personer som omfattes av kartleggingen, er alle personer mellom 16 og 55 år som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap i kommunen, det vil si at asylsøkere og betalingsdeltakere er tatt med i undersøkelsen. Det er personer mellom 16 og 55 år som har fått asyl eller opphold på humanitært grunnlag, personer med kollektiv beskyttelse eller overføringsflyktninger, samt familiegjeforente med disse gruppene. Tabell 3.1 gir en oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring.

Tabell 3.1 Oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring

Rett og plikt	Rett	Plikt	Unntak
16–55 år	55–67 år	16–55 år	
Gratis	Gratis	Betaling	
Asyl- og overføringsflyktninger	Asyl- og overføringsflyktninger		Studenter
Humanitært grunnlag	Humanitært grunnlag		Au pairer og andre med midlertidig opphold
Kollektiv beskyttelse	Kollektiv beskyttelse		
FAM (A/O; Hum og Kol)	FAM (A/O; Hum og Kol)		
FAM (norske eller nordiske borgere)	FAM (norske eller nordiske borgere)		Nordiske borgere
Personer med opphold på grunnlag av mishandling eller tvangsekteskap (fra 1.7.2011)		Arbeidsinnvandrere – ikke opphold etter EFTA/EØS-regelverket	Personer med opphold etter EFTA/EØS-regelverket
		FAM (arbeidsinnvandrere)	

3.2 Sosialhjelpsundersøkelsen

På oppdrag fra Beregningsutvalget beregner SSB kommunenes utgifter til utbetalt sosialhjelp til personer i målgruppen. Beregningene bygger på opplysninger innrapportert til KOSTRA og baserer seg i denne utgaven av rapporten på reviderte KOSTRA-tall per 15. juni 2013.

3.2.1 Bruk av data fra årlig KOSTRA-rapportering

SSB innhenter årlig oppgaver fra alle landets kommuner om personer som har mottatt sosialhjelp som grunnlag for produksjon av Norges offisielle statistikk om sosialhjelp. Opplysningene rapporteres inn på KOSTRA-skjema 11 ”Registreringsskjema for sosialhjelp”. Her ligger individopplysninger om stønadsbeløp og antall måneder med stønad.

For mer informasjon om SSBs statistikk om sosialhjelp og for kommunefordelte tall, se: www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra og www.ssb.no/soshjelpk/.

For å skille ut Beregningsutvalgets målgruppe⁵ i dette materialet er SSBs befolkningsfiler koblet mot filer fra utlendingsmyndighetenes Utlendingsdatabase (UDB). SSBs situasjonsfiler for befolkningen er korrigert for nettoflytting i løpet av året. Sosialhjelpsoppgavene som er innrapportert fra kommunene, kobles så mot befolkningsfilene, for å finne ut hvem som er i målgruppen, samt utbetalinger knyttet til disse. Resultatet av koblingene viser samlede stønadutbetalinger og antall personer i målgruppen fordelt på kommune og bosettingsår.

3.2.2 SSBs kontroller av data

Tall på utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad publiseres i KOSTRA to ganger årlig – urevidert 15. mars og endelige tall 15. juni. I perioden fra den foreløpige KOSTRA-publiseringsen 15. mars til den endelige KOSTRA-publiseringsen i juni, rettes feil i datagrunnlaget bl.a. ved innhenting av oppdaterte/rettede opplysninger fra kommunene. For eksempel er det noen kommuner som ikke leverer tall innen fristen for den første publiseringen, og noen kommuner leverer feil tall.

For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som ugyldig fødselsnummer, opplysninger som ikke er gitt, opplysninger som er inkonsistente, eller tall som avviker sterkt fra foregående år).

3.2.3 Beregning av utgifter til utbetalt sosialhjelp

For å gi et best mulig bilde av utgiftene til bosetting over tid, uavhengig av størrelsen på de ulike årskullene, er det etter Beregningsutvalgets mening mest relevant å bruke gjennomsnittlig utbetaling av sosialhjelp per person for hvert enkelt årskull og summere disse gjennomsnittsbeløpene, siden denne summen ikke er påvirket av antall personer i de enkelte årskullene. Med denne beregningsmåten tar man hensyn til at sammensettingen av hvert bosettingskull varierer fra år til år. Den gjennomsnittlige utbetalingen til alle i målgruppen multiplisert med 5 ville vært mindre presis enn summen av de gjennomsnittlige utbetalingene for hvert enkelt årskull.

Gjennomsnittlig utbetaling av sosialhjelp per person i målgruppen i et bosettingsårskull er beregnet ved at summen av alle utbetalingene til sosialhjelpsmottakere i målgruppen som tilhører dette årskullet, er delt på totalt antall personer i målgruppen i samme årskull. Dette beløpet vil både være avhengig av hvor stor andel av målgruppen som er sosialhjelpsmottakere, og hvor høye beløp hver registrerte stønadsmottaker får i støtte. Tallene i rapporten viser dermed gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling per person i *målgruppen*, ikke per person som *mottar sosialhjelp*.

3.2.4 Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten

I sosialhjelpsstatistikken registreres som regel kun hovedforsørger i familien, siden det er vanlig at en person i husholdningen søker om sosialhjelp på vegne av hele familien. Dette betyr at sosialhjelpsundersøkelsen ikke vil fange opp utbetalinger til husholdninger hvor hovedforsørger er utenfor målgruppen, selv om andre familiemedlemmer som følge av familiejenforening er med i målgruppen. Dette er den viktigste feilkilden som kan ha betydning for kartleggingsresultatet.

For SSB er det ikke mulig å avdekke i hvilken grad sosialhjelpsutbetalinger eller utbetalinger av introduksjonsstønad blir underrapportert, dvs. at personer har fått støtte uten at dette er innrapportert og ført på SSBs registrerings skjema (KOSTRA-skjema 11 og 11B).

⁵ Det vil si at det for kartleggingsåret 2012 er personer som er registrert i Det sentrale folkeregister (DSF) med bosettingsår 2008 til 2012. For de personer som har fått en første tillatelse med vedtaksår senere enn første gang de ble registrert i DSF, er bosettingsår lik vedtaksår.

Sosialhjelpsundersøkelsen baserer seg på data fra alle landets kommuner som har rapportert data til KOSTRA. For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som nevnt over). Opplysninger fra kommuner hvor det er avdekket vesentlige feil i det mottatte materialet, er ikke med.

Utgiftene til utbetalt sosialhjelp utgjør 10–13 prosent av de samlede utgiftene i Beregningsutvalgets kartlegging. Beregningsutvalget vurderer at datakvaliteten på datauttrekk på sosialhjelpsundersøkelsen er god.

3.3 Introduksjonsstønadsundersøkelsen

Introduksjonsloven gir nyankomne innvandrere i alderen 18–55 år rett og plikt til fulltidsdeltakelse i et introduksjonsprogram. Personer over 55 år har rett, men ikke plikt til å delta i introduksjonsprogram. Programmet kan som hovedregel vare i inntil to år, og deltakeren mottar introduksjonsstønad i programperioden. Etter behov og individuell vurdering kan programtiden utvides til inntil tre år. Introduksjonsordningen ble obligatorisk fra 1. september 2004, og loven gjelder i første rekke personer som har fått opphold som flyktninger, eller har fått opphold på humanitært grunnlag etter asylsøknad, samt deres familiemedlemmer. Som nyankomne regnes personer som er bosatt i en kommune etter avtale i løpet av de siste to år, og den enkelte må ha behov for grunnleggende kvalifisering, det vil si trenge hjelp til å komme ut i ordinært arbeid eller ordinær utdanning.

På oppdrag fra Beregningsutvalget beregner SSB kommunenes utgifter til utbetalt introduksjonsstønad til personer i målgruppen. Beregningene bygger på opplysninger innrapportert til KOSTRA og baserer seg på gjennomsnittstall for alle landets kommuner som har levert data.

For mer informasjon om SSBs statistikk over introduksjonsstønad og for kommunefordelte tall, se: www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra og www.ssb.no/introinnv/.

Introduksjonsstønadsundersøkelsen bygger i denne rapporten på reviderte KOSTRA-tall per 15. juni 2013.

3.3.1 Bruk av KOSTRA og kontroll av data

På samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen bruker SSB opplysninger fra KOSTRA for å beregne utgifter til utbetalt introduksjonsstønad for Beregningsutvalgets målgruppe. Opplysninger om utbetalt introduksjonsstønad hentes fra KOSTRA-skjema 11B ”Registreringsskjema for introduksjonsstønad”. Her ligger individopplysninger om stønadsbeløp og antall måneder med stønad.

For å skille ut Beregningsutvalgets målgruppe⁶ i dette materialet er SSBs befolkningsfiler koblet mot filer fra utlendingsmyndighetenes Utlendingsdatabase (UDB) på samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen. SSBs situasjonsfiler for befolkningen er korrigert for nettoflytting i løpet av året. Data om introduksjonsstønad som er innrapportert fra kommunene, kobles så mot befolkningsfilene, for å finne ut hvem som er i målgruppen, samt utbetalinger knyttet til disse. Resultatet av koblingene viser samlede stønadsutbetalinger og antall personer i målgruppen fordelt på kommune og bosettingsår.

Opplysningene kontrolleres på samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen.

⁶ Det vil si at det for kartleggingsåret 2012 er personer som er registrert i Det sentrale folkeregister (DSF) med bosettingsår 2008 til 2012. For de personer som har fått en første tillatelse med vedtaksår senere enn første gang de ble registrert i DSF, er bosettingsår lik vedtaksår.

3.3.2 Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt introduksjonsstønad per person i målgruppen

Samme metode som for sosialhjelpsundersøkelsen brukes for å beregne gjennomsnittlig utbetaling av introduksjonsstønad. Også for introduksjonsstønadsutbetalingene viser tallene i rapporten gjennomsnittlig utbetaling per person i *målgruppen*, ikke per person som *mottar introduksjonsstønad*.

3.3.3 Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten

Introduksjonsstønadsundersøkelsen baserer seg på data fra alle landets kommuner som har rapportert data til KOSTRA. For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som nevnt over). Opplysninger fra kommuner hvor det er avdekket vesentlige feil i det mottatte materialet, er ikke med.

Introduksjonsstønad er en ordning som ikke ville eksistert dersom det ikke var bosatt flyktninger. Disse utgiftene utgjør 20–25 prosent av de samlede utgiftene. Beregningsutvalget vurderer at datakvaliteten på datauttrekk på introduksjonsstønadsundersøkelsen er god.

3.4 Administrasjonsundersøkelsen – utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse

For å kartlegge kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse er det gjennomført en spørreskjemaundersøkelse. Dette blir gjort fordi det ikke er mulig å hente ut disse opplysningene direkte fra allerede eksisterende kommunerapportering. Spørreskjemaet som er brukt, er utarbeidet av Beregningsutvalget. Innhenting og bearbeiding av opplysningene i spørreskjemaet er gjennomført av SSB på anmodning av og i samarbeid med Beregningsutvalget. Spørreskjemaet er vedlagt bakerst i rapporten.

3.4.1 Valg av kommuner

Omtrent 20 kommuner deltar i Beregningsutvalgets kartlegging. For å få kontinuitet og med det bedre datakvalitet deltar kommunene i cirka fem år. Dette betyr at det hvert år er noen nye kommuner som deltar. Kommuner med mange personer i målgruppen deltar hvert år.

Ved valg av kommuner er det lagt vekt på å få med kommuner som:

- 1) er geografisk spredt
- 2) er av ulik størrelse
- 3) samlet har en stor andel av målgruppen

3.4.2 Gjennomføring av undersøkelsen

I hver enkelt kommune blir det oppnevnt en kontaktperson, som har som oppgave å koordinere arbeidet med innhenting av opplysninger fra de ulike etater.

Beregningsutvalget inviterer hvert år utvalgskommunene til et to dagers introduksjonsseminar i desember. Kommunene som deltar for første gang i kartleggingen, får i tillegg til kontaktperson tilbud om å sende en person med ansvar for de sektorene som har de største utgiftene til målgruppen, som skole eller bolig- og sosialtjenesten. På seminaret blir deltakerne orientert om bakgrunnen for utvalgets arbeid og opplegget for gjennomføring av de ulike delundersøkelsene.

I februar og mars hvert år besøker Beregningsutvalget utvalgskommunene. Det avholdes møter med representanter for de ulike kommunale etater/kontorer som framskaffer grunnlagsdata. Foreløpig utfylte skjemaer blir sendt inn på forhånd og gjennomgått under besøket, og uklarheter og spørsmål fra kommunene blir tatt opp.

Beregningsutvalget gjennomgår hvert enkelt svarskjema og ber om tilleggsinformasjon der noe synes uklart, for å redusere usikkerheten i resultatene.

3.4.3 Kartlagte utgiftsområder

I spørreskjemaet blir kommunene bedt om å oppgi faktiske regnskapstall eller anslå hvor stor del av kommunens samlede kapasitet innenfor de ulike tjenestoområdene som i det aktuelle kartleggingsåret ble brukt på målgruppen.

Dersom kommunene ikke kjenner de faktiske regnskapstallene, benyttes to ulike framgangsmåter for beregning av målgruppens relative ressursbruk. Gjennom den ene framgangsmåten vurderer kommunene hvor mange årsverk ved det aktuelle kontor som benyttes til betjening av målgruppen. Deretter beregnes det hvor stor andel dette utgjør av kontorets totale antall årsverk. Metoden har vært aktuell for små kommuner og/eller kommuner med en oversiktlig organisering av tjenestene til målgruppen.

Ved den andre framgangsmåten bruker kommunene opplysninger om målgruppens andel av alle klienter for å beregne kapasitetsandelen. Først finner kommunene opplysninger om hvor mange klienter som finnes totalt, og hvor mange av disse som tilhører målgruppen. Deretter vektet kommunene målgruppens andel ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes per klient i målgruppen sett i forhold til gjennomsnittet for øvrige klienter. Utvalget har laget en veiledning for vurdering av vektingsfaktoren. Beregningsutvalget er kritisk til vektet høyere enn 1,75. Veiledningen finnes på side 2 og 3 i skjema for administrasjonsundersøkelsen.

Kommunale tjenester som inngår i denne spørreskjemaundersøkelsen, er:

- NAV/sosialtjenesten
- innvandrер/flyktningkontortjenester
- tolketjenester
- administrering av introduksjonsprogram
- eksamensrettet grunnskoleopplæring
- administrering av kvalifiseringsprogram og utbetalt kvalifiseringsstønad
- sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- bolig/boligadministrasjonstjenester
- støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet
- enslige mindreårige
- barne- og ungdomsvernet
- ekstratiltak i grunnskolen
- kultur- og ungdomstiltak
- barnehager
- felleskostnader

Her følger en nærmere gjennomgang av de enkelte tjenestoområdene.

3.4.3.1 Sosial råd og veiledning

Beregningsutvalget kartlegger målgruppens andel av utgiftene til administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenesten knyttet til råd, veiledning og vedtak om økonomisk sosialhjelp, samt ikke-klientførte tiltak. Noen kommuner har særskilt organisering av flyktningstjenester, som ved eget flyktningstjenestekontor, flyktningkonsulent m.m. I disse kommunene kan man lettere skille ut kostnadene til målgruppen. Disse tjenestene føres på KOSTRA-funksjon 242. I kommuner der det ikke er særskilt organisering, må man finne fram til målgruppens andel av tjenestekapasiteten i de forskjellige områdene.

3.4.3.2 Administrering av introduksjonsprogram

Utgifter som direkte knytter seg til tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsordningen, er knyttet til en særskilt tjeneste for målgruppen (etter ikrafttredelse av lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere) og er ført på egen KOSTRA-funksjon 275.

3.4.3.3 Eksamensrettet grunnskoleopplæring

Mange flyktninger mangler grunnskoleopplæring eller har for svake grunnleggende ferdigheter til å kunne klare seg i utdanningssystemet eller i arbeidslivet. Fra 2011-kartleggingen ble eksamensrettet grunnskoleopplæring tatt med som egen del i administrasjonsundersøkelsen. Dette fordi det var usikker og usystematisk rapportering på dette tidligere. Dette er ingen særskilt tjeneste for målgruppen, derfor må kommunene finne målgruppens andel av tjenestekapasiteten.

3.4.3.4 Administrering av kvalifiseringsprogrammet og utbetalt kvalifiseringsstønad

Utgifter til kvalifiseringsprogrammet inngikk i kartleggingen for første gang i 2010. Tidligere er utgifter til kvalifiseringsprogram holdt utenfor kartleggingen på grunn av for stor usikkerhet knyttet til datakvaliteten.

I tillegg til kommunenes egen informasjon om utbetalt stønad og administrasjon av kvalifiseringsprogram til målgruppen, har Beregningsutvalget brukt opplysninger i Prop. 1 S (2011–2012) fra Kommunal- og regionaldepartementet om finansiering til utvalgskommunene, for å beregne utgifter per person. Mens utgiftene i 2011-kartleggingen tok utgangspunkt i en snittpris basert på gjennomsnittlig finansiering på landsbasis, har det for 2012 blitt beregnet for hver utvalgskommune.

3.4.3.5 Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

I tilfeller med særtiltak for målgruppen er det enkelt å identifisere utgiftene, men der det er generelle tiltak er det vanskeligere å beregne målgruppens andel av utgiftene. På dette området føres det lite fordi kommunenes utgifter til aktivisering i hovedsak blir rapportert gjennom introduksjonsordningen, kvalifiseringsprogrammet og eksamensrettet grunnskoleopplæring.

3.4.3.6 Bolig/boligadministrasjonstjenester

Totale utgifter til bolig kartlegges ved telling av antall boliger til målgruppen og et anslag av markedsverdier. I tillegg kommer boligadministrative oppgaver (målgruppens andel av disse). Identifisering av boliger som reelt er disponert til målgruppen, kan i noen tilfeller være vanskelig.

I beregningen av kommunenes nettoutgifter i forbindelse med utleie av kommunalt eide boliger, inngår kalkulatorisk rente på investert kapital. Beregningsutvalget har de senere år brukt en kalkulasjonsrente på 4 prosent for å beregne kapitalkostnader for boliginvesteringer. Denne rentesatsen er vurdert og opprettholdt på samme nivå. Som grunnlag for denne beslutningen har Beregningsutvalget basert seg på anbefalinger i NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser. For et normalt offentlig prosjekt anbefales en kalkulasjonsrente på 4 prosent, som består av risikofri realrente på 2,5 prosent og et risikopåslag på 1,5 prosent.

Beregningsutvalget har redusert presentsatsen som skal være kapitalslit, fra 2,5 prosent av markedsverdi til 1,5 prosent av markedsverdi. Om lag halvdelen av reduksjonen skyldes lengre levetid på kommunale boliger enn normtiden på 40 år. Bakgrunnen for dette er en skjønnsmessig vurdering knyttet til boligenes levetid foretatt av Beregningsutvalget. Resten av endringen reduserer effekten av prisøkning på eiendommer over tid. Prosenten skulle i teorien vært beregnet av anskaffelsesverdi og ikke markedsverdi, og dette har tidligere gitt vedlikeholdsutgifter som Beregningsutvalget antar har vært noe for høye.

3.4.3.7 Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Dette er individbaserte tiltak til målgruppen minus andel av tilskudd til ressurskrevende brukere. Helseutgifter holdes utenfor.

3.4.3.8 Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige

Tilskudd til enslige mindreårige differensieres første året, fra den måneden vedkommende blir bosatt og utbetales til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år. Her kartlegges hvor mange som utløste enslig mindreårig-tilskudd, og hvor mye tilskudd som ble gitt. Refusjon for utgifter til barnevernet skal ikke føres her, men under barne- og ungdomsvern. Dette beløpet trekkes fra de totale utgiftene oppgitt i administrasjonsskjemaet.

3.4.3.9 Barne- og ungdomsvernet

Klientrettede utgifter til barn i målgruppen med tiltak i barnevernet har flere av kommunene oversikt over, slik at man kan få fram eksakte tall for utgifter til barn i målgruppen. Ved beregning av barnevernstjenestens utgiftsandel på funksjon 244 er usikkerheten på lik linje med sosialtjenesten.

3.4.3.10 Ekstratiltak i grunnskolen

Når det gjelder ekstra tiltak, som norsk og morsmål, skal kommunene rapportere målgruppens andel av kostnaden til tiltak utover det som før 2006 ble dekket av det særskilte tilskuddet som nå inngår i rammetilskuddet.

3.4.3.11 Kultur- og ungdomstiltak

Her kartlegges målgruppens andel av utgiftene på tjenesteområdet. I de fleste tiltak utgjør målgruppen en relativt liten andel. Målgruppens andel og bruk av kulturtiltak kan være vanskelig å anslå.

3.4.3.12 Barnehager

Her kartlegges målgruppens andel av nettoutgifter til tilrettelegging og ekstrahjelp i barnehagen. I tillegg beregner Beregningsutvalget en nettokostnad for drifts-, lokal- og skysstutgifter.

3.4.3.13 Felleskostnader

Her kartlegges målgruppens andel av nettoutgifter av felleskostnader. Her er det ofte ulike utgangspunkt for andelsberegningen, det kan være målgruppens andel av samlet befolkning, og det kan være flyktningkontorets andel av antall ansatte. Hva som føres under dette punktet i den enkelte kommune, kan i tillegg være avhengig av måten kommunene er organisert på, og hvilken praksis kommunen har for kostnadsfordeling av fellesutgifter på de ulike tjenestestedene i kommunen.

3.4.4 Beregning av en gjennomsnittsutgift per person per år for 2012

For å beregne gjennomsnittsutgift per person i målgruppen er utgiftene summert for alle utvalgs kommunene og dividert på totalt antall personer i målgruppen som er bosatt i de samme kommunene (beløpene er avrundet til nærmeste hundre kroner). Dette innebærer at kommuner med mange personer i målgruppen har større betydning for resultatet enn kommuner med få i målgruppen.

Beregningsutvalget kartlegger netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd (bortsett fra integreringstilskuddet), refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter blir trukket fra brutto driftsutgifter på de områdene som inngår i undersøkelsen. Innenfor administrasjonsundersøkelsen korrigeres det blant annet for de øremerkede/personrettede tilskuddene. Eksempler på dette er særskilte refusjoner innenfor barnevern, tilskudd til enslige mindreårige, tilskudd for funksjonshemmede osv.

3.4.5 Vurdering av kvaliteten på datamaterialet

Utvalget finner grunn til å peke på følgende momenter som er av betydning for vurderingen av materialet:

1. Utgiftene til bosettings- og integreringsarbeidet for personene i målgruppen er på de fleste områder ikke utskilt på egne funksjoner og arter i kommuneregnskapet. Tilsvarende er ressursinnsatsen eller bruk av tid på målgruppen i begrenset grad registrert/regnskapsført i kommunene. Noen kommuner har likevel oversikt over faktisk ressursbruk, mens andre kommuner på noen områder må bruke skjønn for å avgjøre hvilke utgifter som skal tilskrives arbeidet med

integrering og bosetting av personer i målgruppen. Kommunene legger ulike forutsetninger til grunn for den vurderingen som da må gjøres. Dette vil føre til at enkelte kommuner vil kunne ha undervurdert tidsbruken og utgiftene knyttet til vår målgruppe, mens det motsatte vil kunne være tilfelle i andre kommuner.

2. I enkelte av kommunene er det noe usikkerhet knyttet til antall personer som inngår i målgruppen. Beregningsutvalgets målgruppe er begrenset til flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt i Norge i opp til fem år. Dette innebærer at kommunene først må skille mellom flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag og øvrige innvandrere, dernest mellom flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag som er bosatt kortere og lengre tid enn fem år (jf. figur på side 11). Det foreligger vanligvis lite informasjon om brukernes oppholdsstatus og bosettingsår ved de ulike kommunale etater. Problemet er erfaringsmessig mindre i de kommunale virksomhetene hvor det er vanlig praksis å trekke et slikt skille (f.eks. flyktning-/innvandrerkontor), men kan være større i de virksomhetene hvor det finnes få gode grunner til å skille personer i målgruppen fra andre brukere.

3. Personer i målgruppen kan ha flyttet til eller fra utvalgskommunene i løpet av året. Dette gjør at det for noen kommuner ikke vil være samsvar mellom antall bosatte per 31.12. og antallet som i løpet av året har vært omfattet av den tjenesteproduksjonen som utgiftskartlegges. I beregningen av gjennomsnittsutgifter per person er antall bosatte i målgruppen per 31.12. korrigert for nettoflyttinger mellom kommunene i løpet av året. Det er forutsatt at gjennomsnittlig botid i utvalgskommunen var seks måneder for de som flyttet.

4. Målgruppetallene som rapporteres til Beregningsutvalget i administrasjonsskjemaet, blir kontrollert mot tall fra IMDi. IMDis oversikt over målgruppetallet i utvalgskommunene er basert på registreringer i DUF (Datasytemet for utlendings- og flyktningsaker) over personer som utløser tilskudd. I de tilfellene hvor avstand mellom kommunens og IMDis tall har vært stor, har IMDi/Beregningsutvalget kontaktet kommunen. For 2012-kartleggingen er kommunenes tall brukt som grunnlag for beregning, med unntak av Oslo, hvis målgruppetall ble justert etter IMDis tall per 31.12.2012, og førstegangsbosatte.

5. Det er noe usikkerhet knyttet til avgrensning av målgruppen og avgrensning av utgifter knyttet til målgruppen. Dette handler både om risiko for at utgiftene blir for lave, og at de blir for høye på enkelte områder. Det er rimelig å anta at gjennomsnittlig utgiftsnivå vil være ulikt for de ulike bosettingskullene. Dersom dette er riktig, vil resultatet av denne undersøkelsen være påvirket av fordelingen av antall personer på de enkelte årskull (i motsetning til sosialhjelpsundersøkelsen, jf. kapittel 3.2). Beregningsutvalget legger til grunn at utgiftene er størst for personer som ble bosatt de siste årene.

6. Det kan være usikkerhet om fordelingen av enkelte utgifter mellom introduksjonsprogrammet og voksenopplæring.

7. Beregningsutvalget foretar ikke noen korrigering for eller analyser av de utslagene målgruppen gjør, gjennom inntektssystemet for kommunen, på kommunenes rammetilskudd eller skatteinntekter, med unntak av utgifter til kvalifiseringsprogrammet og barnehage. Dette inngår ikke i Beregningsutvalgets oppdrag/mandat.

8. Beregningsutvalget videreutvikler spørreskjemaet fra kartlegging til kartlegging. En følge av endringer i skjemaet kan være at utgifter, som tidligere ikke har blitt rapportert, kommer fram.

9. Det medfører usikkerhet knyttet til om kommunene får med riktig antall boliger til målgruppen, og om markedsverdiene er korrekte.

10. Det kan være utfordrende å kartlegge utgifter til ekstratiltak i grunnskolen utover en tidligere tilskuddsordning som etter 2006 er innlemmet i rammetilskuddet til kommunene.

I 2004 ble det innført en generell merverdiavgiftskompensasjonsordning for kommunesektoren. Konsekvensene er at kommunenes utgifter fra og med 2004 er ført netto (eks. mva.), i motsetning til tidligere hvor utgiftene er ført brutto (inkl. mva.). For å få sammenlignbare tall med tidligere års undersøkelser trekker ikke kommunene fra momsrefusjon på driftsutgiftene i administrasjonsundersøkelsen.

Skjemaet som brukes ved kartleggingen, er både omfattende og relativt komplisert, men etter Beregningsutvalgets mening har det en utforming som åpner for føring av alle relevante driftsutgifter og -inntekter som kommunene måtte ha hatt på de ulike tjenesteområdene som blir kartlagt, uavhengig av hvordan tjenestene er organisert og regnskapsført i kommunene.

3.4.6 Kvalitetssikring

Utvalget sikrer kvaliteten på de innrapporterte tallene gjennom en rekke tiltak. Hvert års kartlegging starter med det nevnte introduksjonsseminaret, der en går grundig gjennom skjemaet og problemstillinger. Kvaliteten sikres ytterligere ved at Beregningsutvalget gjennomfører kommunebesøk til alle utvalgskommunene, samt en grundig gjennomgang av hver kommune i Beregningsutvalget og at det sendes oppfølgingsspørsmål til kommunene.

3.5 Kartlegging av utgifter dekket av tilskudd for opplæring i norsk og samfunnskunnskap – voksenopplæringsundersøkelsen

I voksenopplæringsundersøkelsen kartlegges kommunenes utgifter til norskopplæring for alle voksne innvandrere, med og uten rett og/eller plikt. Data innhentes fra de samme kommunene som er med i administrasjonsundersøkelsen, ved en parallell spørreskjemaundersøkelse. Se skjema bakerst i rapporten.

Kommunene har ansvar for organisering og gjennomføring av norskopplæringen. Beregningsutvalget har hittil kartlagt en utgift per undervisningstime. I forbindelse med omlegging av tilskuddsordningen i 2010 og kartleggingen av utgiftene for det året ble mulighetene for å beregne utgift per deltaker vurdert. Det viste seg å ikke være gjennomførbart, og heller ikke for kartleggingen av utgiftene for 2012 er utgift per deltaker beregnet. Resultatet av 2012-kartleggingen blir derfor presentert som tidligere ved en utgift per undervisningstime med og uten lokalutgifter.

3.5.1 Kartlagte områder i spørreskjemaet

Tilskuddet til norskopplæring er ment å dekke utgifter til lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte. Opplysningene som er innhentet via spørreskjemaet, kan deles i tre hovedgrupper: omfang, utgifter og inntekter.

3.5.1.1 Omfang

Som for tidligere kartlegginger blir kommunene bedt om å oppgi gjennomsnittlig og totalt antall voksne innvandrere som fikk norskopplæring i kommunen i 2012, og herav hvor mange som utløser tilskudd etter per capita-ordningen. Kommunene blir også bedt om å oppgi antall asylsøkere, personer med plikt og andre betalingsdeltakere som fikk opplæring i kommunene. Som for 2011-kartleggingen omfatter 2012-kartleggingen utgifter knyttet til undervisningen av alle deltakere, også de som ikke får tilskudd.

Kartleggingen omfatter totalt antall undervisningstimer.

3.5.1.2 Utgifter

Kartleggingen omfatter de utgifter som er ment å dekkes av tilskuddet til norskopplæring: lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte. I tillegg kartlegges utgifter til lokaler. Utgifter knyttet til introduksjonsordningen blir kartlagt, men overføres til administrasjonsundersøkelsen og regnes dermed ikke med i utgiftene til voksenopplæringsundersøkelsen.

3.5.1.3 Inntekter

Følgende inntekter i forbindelse med norskopplæringen blir også kartlagt: per capita-tilskudd, resultattilskudd, grunntilskudd, inntekter fra andre kommuner som kommunen driver norskopplæring for, per capita-tilskudd mottatt fra andre kommuner, deltakerbetaling, per capita-tilskudd for norskundervisning av asylsøkere og ”andre inntekter”.

3.5.2 Utgiftsbegreper i voksenopplæringsundersøkelsen

I henhold til tildelingskriteriene for det statlige tilskuddet (se avsnitt 4.2) er det relevant å kartlegge utgifter til lærerlønn (inklusive vikarutgifter og sosiale utgifter), administrasjonsutgifter, utgifter til undervisningsmateriell, samt utgifter til reisestøtte i forbindelse med undervisningen. I tillegg kartlegges også utgifter til undervisningslokaler, strøm, renhold og inventar.

To utgiftsbegreper ligger dermed til grunn for beregningen.

Drift uten lokaler (Utgiftsbegrep A) per undervisningstime er summen av utgifter til lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte dividert på antall undervisningstimer til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Drift med lokaler (Utgiftsbegrep B) per undervisningstime er summen av utgifter til lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell, reisestøtte, leie/stipulert leie av undervisningslokale og annet (f.eks. strøm, renhold, inventar) dividert på antall undervisningstimer til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

3.5.3 Beregning av utgifter per time

Med utgangspunkt i det innkomne materialet er følgende størrelser beregnet:

Utgifter per undervisningstime er beregnet ved å dele utgiftene som den enkelte kommune har hatt på antall undervisningstimer i norsk og samfunnskunnskap.

Gjennomsnittsutgift per undervisningstime betyr at utgiftene er summert for hele utvalget og delt på utvalgets totale undervisningstimer. I beregningen vil utgiftsnivået i kommunene med flest undervisningstimer bety mest for resultatet.

Tilskuddet tildeles nå per person mot tidligere tilskudd per klassesstime og deltakertime. Utvalget vil fortsatt beregne utgiftene per time og deltakertime. Dette fordi det er vanskelig å regne ut et gjennomsnitt for målgruppen i løpet av et år. Når man kjenner til den gjennomsnittlige kostnaden per deltakertime, kan dette beregnes mot gjennomsnittlig antall timer deltakerne i målgruppen har brukt når de avslutter undervisningen. Det vil også ses på hvor mange timer et per capita-tilskudd i gjennomsnitt dekker.

Denne framgangsmåten har blitt valgt fordi det er stor variasjon på antall timer som gis de forskjellige deltakerne. Spesielt personer utenfor målgruppen mottar ofte færre timer, og deltar i kortere perioder. Etter den store arbeidsinnvandringen, og innføring av undervisning for asylsøkere, har antallet deltakere utenfor målgruppen økt betydelig. Disse går ofte i samme grupper som målgruppen, og er vanskelig å trekke ut av undersøkelsen.

3.5.4 Vurdering av kvaliteten på datamaterialet

1. Undervisningen i kommunene blir i stor utstrekning organisert etter deltakernes kunnskaper. Personer med rett og plikt får med andre ord opplæring i samme grupper som for eksempel asylsøkere og personer uten rett og/eller plikt (betalingsdeltakere). I noen tilfeller deltar også personer som får undervisning i norsk og samfunnskunnskap som en del i eksamensrettet grunnskoleopplæring. Det gjør det vanskelig å skille ut utgifter og undervisningstimer til personer med per capita-tilskudd, og det er hovedgrunnen til at Beregningsutvalget fra 2010-kartleggingen valgte å inkludere alle innvandrere med norskopplæring, alle undervisningstimer og alle utgifter i kartleggingen. Fra og med 2012-kartleggingen har Beregningsutvalget også bedt om å få med utgifter, årsverk og undervisningstimer knyttet til kontaktlærere.
2. For kommunene kan det være vanskelig å skille mellom ordinær undervisning i norsk og samfunnskunnskap, og undervisning i introduksjonsprogrammet, grunnskoleopplæring for voksne, etc. Skjemaet er utformet slik at kommunene skal skille ut utgifter til undervisning utover ordinær norsk og samfunnskunnskap, og føre dette tallet over til administrasjonsskjemaet.
3. I årets kartlegging har Beregningsutvalget foretatt en mer systematisk kvalitetssikring av oppgitte opplysninger, blant annet av forholdet mellom lærerlønn, årsverk og antall undervisningstimer.

Beregningsutvalget vurderer at årets kartlegging er av god kvalitet, som gir et grunnlag for å beregne en utvikling i timepris.

Innsamlede opplysninger kvalitetssikres på samme måte som for administrasjonsundersøkelsen, se avsnitt 3.4.6.

3.6 Utgifter til kommunale helsetjenester

Av metodiske årsaker omfatter ikke undersøkelsen utgifter til den kommunale helsetjenesten. I forbindelse med kartleggingen i 1996 ble det utarbeidet tre rapporter fra ulike forskningsinstitusjoner hvor det ble sett nærmere på utgifter i helsesektoren til målgruppen. Resultatene fra disse undersøkelsene er noe forskjellige (se for øvrig Beregningsutvalgets rapport fra 1996). Helseutgiftene ble i 1997 stipulert til 15 000 kroner per flyktning over femårsperioden og er siden blitt justert for etterfølgende utvikling i kommunal deflator. Kommunal deflator var på 3,4 prosent i 2012. Helseutgifter per person i målgruppen over femårsperioden var dermed **28 300 kroner** i 2012.

Beregningsutvalget satte i 2006 ned et underutvalg, helseutvalget, som gjennomførte en begrenset spørreskjemaundersøkelse om kommunenes helseutgifter til målgruppen. Følgende fire kommuner deltok i denne undersøkelsen: Bamble, Stavanger, Trondheim og Rana. Hensikten var å prøve ut om det lot seg gjøre å finne rimelig gode anslag for kommunenes kostnader til helsetjenester for personer i målgruppen, ut fra kartlegging av utgifter til målgruppen på de aktuelle KOSTRA-funksjoner. Det ble samtidig gjort en vurdering av hvor mye tid og arbeid det gikk med fra kommunenes side for å gjennomføre en slik kartlegging av helseutgiftene. Helsekartleggingen viste at de fire deltakende kommunenes helseutgifter lå langt over de stipulerte helseutgiftene. For mer om helsekartleggingen, se Beregningsutvalgets rapport om denne undersøkelsen fra høsten 2006 (Beregningsutvalget 2006).

4 Nåværende tilskuddsordninger

4.1 Integreringstilskuddet

Fra 1.1.91 ble finansieringssystemet for kommunenes arbeid med bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag lagt om i tråd med forslaget i St.meld. nr. 61 (1989–90). Integreringstilskuddet skal dekke utgifter til integreringstiltak og innføring og administrasjon av disse i kommunene i bosettingsåret og de fire neste årene. Som integreringstiltak regnes sosialkontor /sosialtjenester, introduksjonsprogram, barne- og ungdomsvernstjenester, innvandrers/flyktningkontortjenester, tolketjenester, omsorg for personer med rusproblemer, støttekontakt, bolig /boligadministrasjonstjenester, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening, integreringstiltak i grunnskolen, kultur- og ungdomstiltak, barnehager og utgifter i den kommunale helsetjenesten samt felleskostnader knyttet til disse områdene. Integreringstilskuddets satser framgår av tabell 4.1.

Familiegjenforente til herboende med opphold på humanitært grunnlag utløser kun tre års integreringstilskudd.

I tillegg til integreringstilskuddet utbetales det ekstra engangstilskudd ved førstegangsbosetting av funksjonshemmede og personer over 60 år. Disse var i 2012 på henholdsvis 160 000 og 143 000 kroner per person. Hvert år blir det bosatt noen personer med særdeles alvorlige funksjonshemninger, der det er nødvendig med omfattende og utgiftskrevende behandlingsopplegg. For å sikre bosetting av denne gruppen er det etablert et ekstra årlig tilskudd på inntil 800 000 kroner per år i inntil fem år. Kommunene mottar også et tilskudd for enslige mindreårige, som i 2012 var på 126 840 kroner per person, samt et skoletilskudd som skal dekke kommunenes egenandel til særskilt norsk- og morsmålsopplæring. Dette var i 2012 på 11 000 kroner per person.

Tabell 4.1 Integreringstilskuddets satser fra 2008 til 2012⁷. Etter antall år bosatt i Norge. Kroner.

Utbetalingsår	Totalt	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
2008	496 000 (voksne)	130 000 (voksne)	123 400	99 600	73 000	70 000
	476 000 (barn)	110 000 (barn)				
2009	551 500 (voksne)	140 000 (voksne)	141 000	125 500	75 000	70 000
	531 500 (barn)	120 000 (barn)				
2010	574 300 (voksne)	147 500 (voksne)	146 400	130 400	80 000	70 000
	554 300 (barn)	127 500 (barn)				
2011	631 500 (enslige voksne)	200 000 (enslige voksne)	150 000	131 500	80 000	70 000
	581 500 (voksne)	150 000 (voksne)				
	581 500 (enslige mindreårige)	150 000 (enslige mindreårige)				
	561 500* (barn)	130 000 (barn)				
2012	651 500 (enslige voksne)	210 000 (enslige voksne)	156 500	135 000	80 000	70 000
	598 000 (voksne)	156 500 (voksne)				
	598 000 (enslige mindreårige)	156 500 (enslige mindreårige)				
	576 500 (barn)	135 000 (barn)				

Kilde: IMDi

* Fra 2011 gjelder også at barn som blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, vil utløse integreringstilskudd.

⁷ Se vedleggstabell 3 for integreringstilskuddssatser fra 1991 til 2012.

4.2 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Til og med 2009 ble per capita-tilskuddet fordelt over fem år, men fra 2010 blir tilskuddet fordelt over tre år. Endringen skyldes at utgiftene er størst for kommunene de første tre årene, og det er også i denne perioden de fleste gjennomfører opplæringen. For personer som ble omfattet av per capita-ordningen, gjaldt følgende tilskuddssatser for 2012:

Tabell 4.2 Satser for tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i 2012. Kroner.

Tilskuddsår	Satser for bosatte til og med 2011		Satser for bosatte fra og med 2012	
	Lav sats	Høy sats	Lav sats	Høy sats
År 1	9 000	24 400	11 700	30 300
År 2	13 200	34 200	19 800	52 000
År 3	11 100	30 000	12 000	32 800
År 4	3 500	9 400		
År 5	3 500	9 400		
Sum	40 300	107 400	43 500	115 100

Kilde: Prp. 1 S (2011–2012) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Lav sats gjelder personer fra Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand. Personer fra nordiske land utløser ikke noe tilskudd. Personer som kommer fra Afrika, Asia, Oseania (unntatt Australia og New Zealand), Øst-Europa, Sør-Amerika og Mellom-Amerika, utløser høy sats.

I tillegg ble det utbetalt grunntilskudd og resultattilskudd.

Et *grunntilskudd* blir tildelt kommuner som per 15. januar 2012 hadde mellom 1 og 150 personer i personkretsen for rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Formålet med tilskuddet er å bedre økonomiske rammevilkår for små og mellomstore kommuner når det gjelder norskopplæring. Tilskuddet betales ut i to satser. Lav sats på 165 000 kroner tildeles kommuner med 1–3 personer i nevnte målgruppe. Høy sats på 420 000 kroner utbetales til kommuner med 4–150 personer i målgruppen.

Resultattilskuddet er knyttet til resultat og gjennomstrømming. I 2012 var tilskuddet på 6 500 kroner per beståtte muntlig og skriftlig del av Norskprøve 2 og 3. Dette innebærer at resultattilskuddet for de som går opp til prøve og består, vil kunne variere fra 6 500 til 26 000 kroner per person, avhengig av hvor mange prøver den enkelte går opp til og består.

5 Kartlegging av utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad

5.1 Vurdering av resultatet for 2012

Både sosialhjelps- og introduksjonsundersøkelsen bygger i denne rapporten på reviderte KOSTRA-tall per 15. juni 2013.

5.1.1 Målgruppen i sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen

Kun personer med gyldig fødselsnummer kommer med i beregningene av utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad til Beregningsutvalgets målgruppe, og det er også kun stønaden til disse som regnes med. Årsaken til dette er at det er fødselsnummeret som benyttes til koblingsnøkkel i beregningene. 98,3 prosent av personer i målgruppen i 2012 hadde gyldig personnummer og var registrert som bosatt ved utgangen av 2012.

I beregningene for 2011 var det noen flere personer som manglet gyldig fødselsnummer enn året før (3,3 prosent), mens det for 2012 var om lag samme andel som tidligere (1,7 prosent).

Spesielt blant personer bosatt det siste året var det flere som fortsatt manglet personnummer ved tidspunktet for uttak av personfil for målgruppen. For de som ble bosatt i 2012, manglet 3,5 prosent gyldig personnummer, mens det i 2011 var 11,2 prosent av de som ble bosatt i det året, som manglet personnummer. I 2010 var andelen 3,3 prosent.

Personer bosatt det siste året var dermed underrepresentert i tallene for 2011 i forhold til 2012 og tidligere år. Men for beregning av gjennomsnittstall per person i målgruppen antas det å ikke være av stor betydning, da kun stønadsbeløp til personer med gyldig fødselsnummer inngår i beregningene.

For personer bosatt 2008–2012 sett under ett er bortfallet 1,7 prosent mot 3,3 prosent i 2011 for personer bosatt 2007–2011. I 2010 var bortfallet 1,5 prosent.

5.1.2 Sosialhjelpsundersøkelsen

For 2012 bygger sosialhjelpsundersøkelsens endelige resultater per 17. juni 2013 på tall fra alle kommuner der Beregningsutvalgets målgruppe var bosatt. I endelige tall for 2011 var også alle kommuner med.

5.1.3 Introduksjonsstønadsundersøkelsen

Introduksjonsstønadsundersøkelsen bygger i 2012 på endelige resultater per 17. juni 2013 fra alle kommuner med deltakere i introduksjonsprogram. I 2011 og 2010 manglet det data fra én kommune.

Enkelte kommuner hadde som tidligere år bosatte personer i målgruppen uten å ha hatt introduksjonsprogram. Det kan være kommuner som bosetter for første gang sent på året eller kommuner der noen få flyktninger selv har flyttet til etter avsluttet program.

5.2 Resultat av sosialhjelpsundersøkelsen

Tabell 5.1 viser gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2012 og 2011 per person i målgruppen fordelt etter hvilket år de ble bosatt (bosettingsår). For 2012 viser tabellen for eksempel at gjennomsnittlig utbetaling per person i målgruppen som ble bosatt i 2008, var 17 600 kroner, mens gjennomsnittsutbetaling for de som ble bosatt i 2012, var 19 200 kroner.

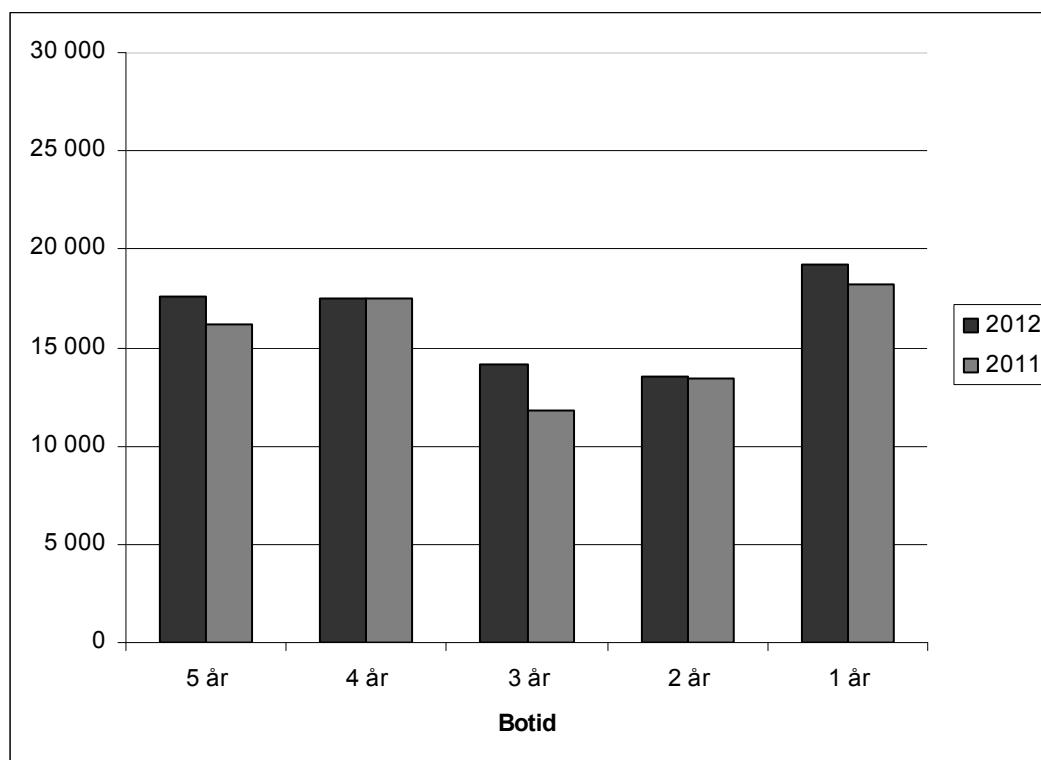
Ved å summere gjennomsnittlige utbetalinger per bosettingsårskull i 2012 for femårskullet får en et summert snitt på 82 000 kroner. Dette er en økning sammenlignet med 2011-tallene med 4 900 kroner per person eller 6,3 prosent.

Tabell 5.1 Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2011 og 2012 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling i 2011 per person	Gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling i 2012 per person
2007	16 200	---
2008	17 500	17 600
2009	11 800	17 500
2010	13 400	14 100
2011	18 200	13 500
2012	---	19 200
Sum	77 100	82 000

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figur 5.1 Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger i 2012 og 2011 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figur 5.1 viser at sosialhjelpsutbetalingen i 2012 per person i målgruppen, som i 2011, var høyest i det første året etter bosetting. Mange mottar sosialhjelp i en etableringsfase inntil de starter i introduksjonsprogram. Bosettingskull år 2 og år 3 har lavere sosialhjelp, fordi da vil mange være i introduksjonsprogram. Sosialhjelpsutgiftene for de to siste årskullene vil delvis være påvirket av at en del av de som er ferdige med introduksjonsprogram, ikke er økonomisk selvhjulpne. At utbetalt sosialhjelp har økt i år 3, kan ha sammenheng med noe dårligere resultater i forbindelse med overgang til arbeid eller utdanning for de som har avsluttet introduksjonsprogrammet⁸.

33,5 prosent av målgruppen mottok sosialhjelp i 2012, mens den tilsvarende andelen for 2011 var 32 prosent. Økningen i andel mottakere gjelder i hovedsak år 3 og 4 etter bosetting.

⁸ Kilde IMDi: www.imdi.no/Arssrapport/Arssrapport-2012/IMDis-oppgaver-og-resultater-i-2012/ side 23

5.3 Resultat av introduksjonsstønadsundersøkelsen

Tabell 5.2 viser gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2011 og 2012 fordelt på bosettingsår. Summerte gjennomsnittlige utgifter i 2012 over femårsperioden var på 179 300 kroner. Dette er en økning på 4 300 kroner eller 2,5 prosent fra 2011.

Tabell 5.2 Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2011 og 2012 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2011 per person	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2012 per person
2007	4 500	---
2008	16 800	4 500
2009	55 800	22 300
2010	74 200	61 800
2011	23 700	68 400
2012	---	22 300
Sum	175 000	179 300

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

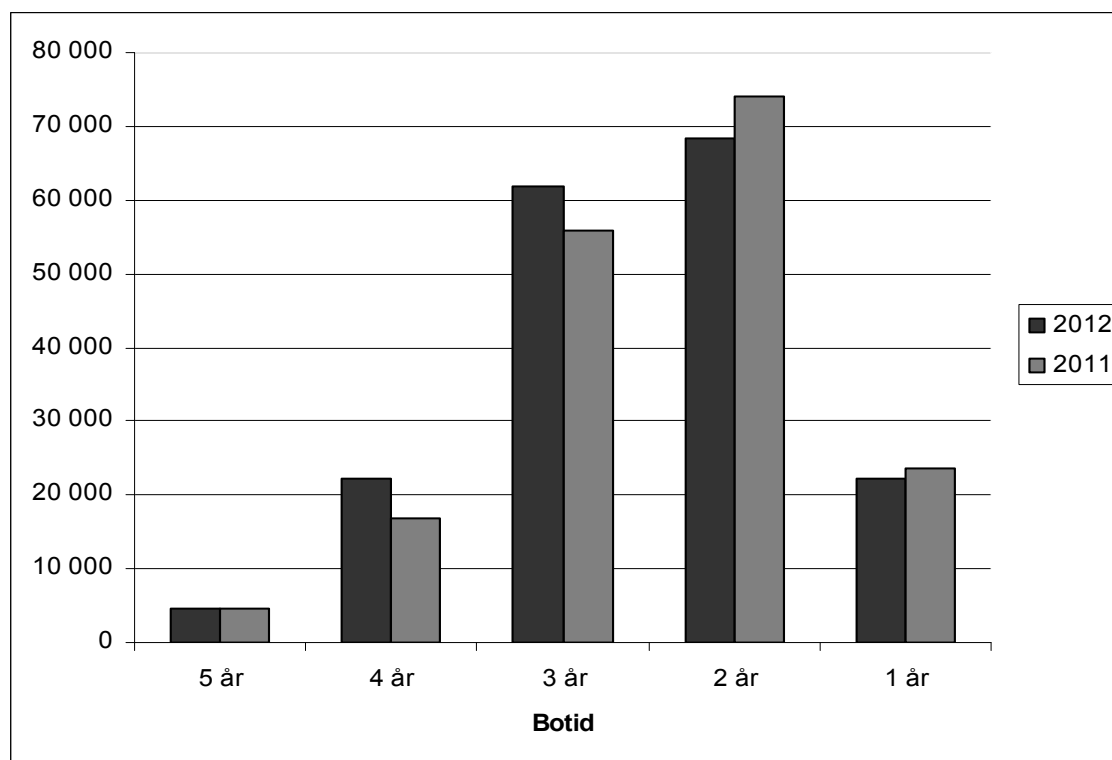
En del av økningen i gjennomsnittsutgiften per flyktning skyldes den årlige oppjusteringen i satsene for introduksjonsstønad. 1. mai 2012 økte grunnbeløpet i Folketrygden med 3,7 prosent. Dette innebærer også en økning i satsen for introduksjonsstønaden med 3,9 prosent på årsbasis fra 2011 til 2012.

I og med at det beregnes utgifter per flyktning i målgruppen og ikke per deltaker, vil en økning i andelen av flyktninger i målgruppen som deltar i introduksjonsprogram, i seg selv føre til en økning i gjennomsnittlige utgifter per flyktning. Fra 2011 til 2012 ble imidlertid andelen deltakere av målgruppen totalt redusert fra 39,1 prosent til 36,6 prosent. Andelen her er begge år beregnet av hele målgruppen og ikke kun av personer i alderen 18–55 år.

Tidspunkt på året for bosetting vil ha betydning for hvor stor andel av målgruppen som er deltakere i introduksjonsprogram. En del av flyktningene som blir bosatt sent på året, vil ikke starte i introduksjonsprogram før året etter.

De som deltok i introduksjonsprogram i 2012, deltok også i gjennomsnitt noe kortere i program enn i 2011, begge år vel 8 måneder (8,3 i 2011 og 8,1 i 2012). Dette bidrar sammen med reduksjon i andel deltakere til at økningen i gjennomsnittlig stønadsutbetaling fra 2011 til 2012 på 2,5 prosent er noe lavere enn økningen i satsene for introduksjonsstønad.

Figur 5.2 Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2012 og 2011 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

Som det framgår av figur 5.2, var utbetaling av introduksjonsstønad i 2012 høyest i år 2 og år 3 etter bosetting. Dette skyldes at det hovedsakelig er blant disse det er deltakere i introduksjonsprogrammet. Mange av de som ble bosatte i 2012, hadde ikke rukket å starte i introduksjonsprogram i løpet av kalenderåret, og var i etableringsfasen. Av ulike årsaker (permisjon, utvidet program og sykdom) kan tiden for introduksjonsprogrammet strekke seg utover to år. Det er derfor noen som var bosatte i 2008 og 2009, fortsatt mottok introduksjonsstønad i 2012.

5.4 Sammenheng mellom utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad

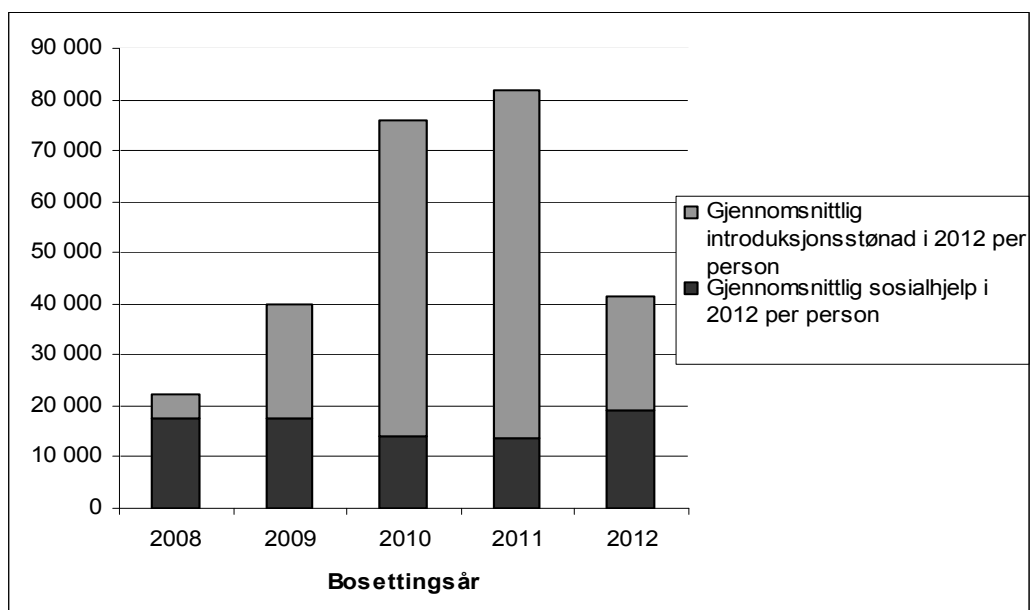
Tabell 5.3 og figur 5.3 viser samlet utbetaling av introduksjonsstønad og sosialhjelp i 2012. Samlet utbetaling per person i målgruppen er høyest for de med kort botid, men på grunn av at 2012 er bosettingsåret, er utbetalt stønad lavere for dette året. I henhold til introduksjonsloven har nyankomne rett til introduksjonsprogram innen tre måneder. Økonomisk stønad i etableringsfasen utbetales som sosialhjelp, og det forklarer delvis hvorfor utgifter til sosialhjelp er høyere og utgifter til introduksjonsstønad er tilsvarende lavere for 2012-kullet. Enkelte kommuner utbetaler økonomisk stønad i etableringsfasen uten at det er klientført som sosialhjelp. Disse utgiftene kommer med i kommunenes driftsutgifter og for de utvalgskommunene det gjelder, kommer utgiftene med i administrasjonsundersøkelsen og ikke i sosialhjelpsundersøkelsen.

Tabell 5.3 Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad i 2012 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling i 2012 per person	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2012 per person	I alt
2008	17 600	4 500	22 100
2009	17 500	22 300	39 800
2010	14 100	61 800	76 000
2011	13 500	68 400	82 000
2012	19 200	22 300	41 500
Sum	82 000	179 300	261 300

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk og introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

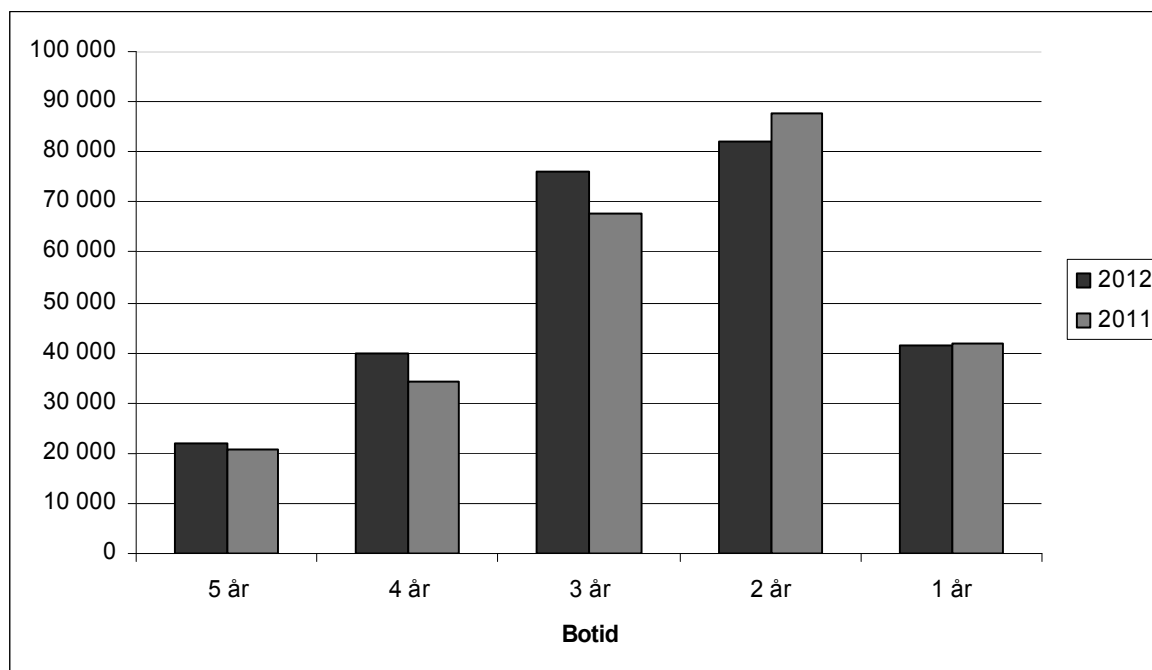
Figur 5.3 Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger og introduksjonsstønad i 2012 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk og introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

Figur 5.4 viser samlet utbetaling til sosialhjelp og introduksjonsstønad per person i målgruppen i 2012 og 2011 fordelt etter botid. Søylene for 1 år gjelder de som er bosatte det siste året, det vil si i 2012 for 2012 (svart) og i 2011 for 2011 (grå). Figuren viser at det er små forskjeller de to årene i samlet utbetaling. I år 3, 4 og 5 etter bosetting var det samlet noe høyere utbetalinger i 2012 enn i 2011, mens det i år 2 var noe lavere utbetaling i 2012 enn i 2011. For år 1 var utbetalingen samlet om lag som året før. Samlet utbetaling til sosialhjelp og introduksjonsstønad for femårskullet har økt med 3,7 prosent det siste året, fra 252 100 kroner i 2011 til 261 300 kroner i 2012.

Figur 5.4 Samlet sosial- og introduksjonsstønad per person i målgruppen i 2012 og 2011 etter botid. Kroner.

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk og introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

6 Kartlegging av kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse

6.1 Utvalg av kommuner

Følgende 21 kommuner deltok i de to spørreskjemaundersøkelsene for 2012 (nye kommuner er understreket):

Sarpsborg, Ski, Skedsmo, Oslo, Hamar, Lillehammer, Drammen, Lier, Sandefjord, Skien, Arendal, Kristiansand, Sandnes, Haugesund, Bergen, Flora, Trondheim, Stjørdal, Narvik, Lenvik og Sør-Varanger.

Personer i Beregningsutvalgets målgruppe var ved utgangen av 2012 bosatt i 323 kommuner. Ved utgangen av 2011 bodde det personer i målgruppen i 322 kommuner.

6.2 Kommuneutvalgets representativitet

33 prosent av alle flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt i Norge i perioden fra 1.1.2008 til 31.12.2012, bodde i de 21 utvalgskommunene per 31.12.2012. Den tilsvarende andelen for de 20 kommunene som deltok i 2011, var også på 33 prosent. Antall personer i målgruppen i utvalgskommunene er begge år hentet fra administrasjonsundersøkelsen.

En sammenligning av personene i utvalget med alle flyktninger/personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt i denne perioden, viser at utvalget er rimelig representativt for hele målgruppen med hensyn til bosettingsår, alder og kjønn. I kartleggingen vil resultatene fra de store byene telle mer og dette avspeiler bosettingsmønsteret for flyktninger.

6.3 Presentasjon av tallmaterialet

For å muliggjøre sammenligning av resultatene for 2012 med tidligere kartlegginger er alle tall presentert eksklusiv utgifter til kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad. Utgiftene til kvalifiseringsprogrammet er blitt skilt ut og presenteres i avsnitt 6.3.2.13.

Gjennomsnittlige utgifter til integreringstiltak og administrasjon på de kartlagte tjenesteområdene i utvalgskommunene er beregnet til **86 300 kroner** per person i målgruppen per år. Dette er en nedgang på 3,5 prosent fra 2011-kartleggingen.

For å gi et inntrykk av variasjonen mellom kommunene kan det nevnes at laveste og høyeste rapporterte utgift per person i målgruppen per år var henholdsvis 59 100 og 111 200 kroner, medianutgiften⁹ per person var 79 100 kroner.

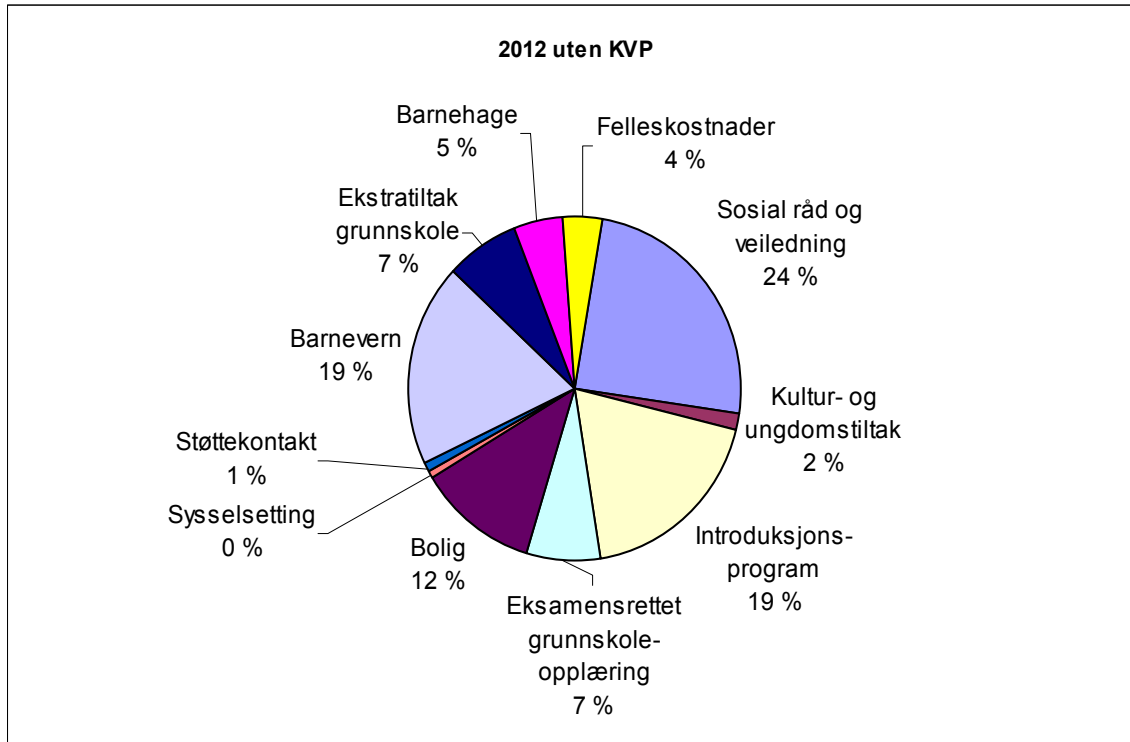
Det er gjennomsnittsverdiene som brukes i undersøkelsen.

6.3.1 Totalutgiftenes fordeling på ulike utgiftsområder

Figur 6.1 viser andelen av utgiftene fordelt på de ulike utgiftsområdene. De største utgiftsområdene er sosial råd og veiledning, administrering av introduksjonsordningen, bolig og barnevern som til sammen utgjør 74 prosent av de samlede utgiftene. Sammenlignet med 2011-kartleggingen er det større del av de utgiftene som går til barnevern, og noe mindre til bolig, men disse fire områdene utgjorde like mye av totalen i 2011- som i 2012-kartleggingen.

⁹ Medianutgiften er den utgiften som ligger i midten i en fordeling hvor utgiftene er rangert etter størrelse.

Figur 6.1 Prosentvis utgiftsfordeling og utgiftsområder kartlagt i administrasjonsundersøkelsen

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen

Det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder andel av totalutgiften som går til de enkelte utgiftsområdene. En viktig årsak er at organiseringen av tjenestene og utgiftsføringen kan variere fra kommune til kommune. Spesielt er sosial råd og veiledning vanskelig å avgrense fra andre områder. Noen kommuner har av praktiske årsaker ført mange utgiftsområder på funksjon 275 Introduksjonsordningen eller funksjon 242 Sosial råd og veiledning, mens andre i større grad har fordelt utgiftene på andre funksjoner.

6.3.2 Gjennomgang av kartlagte tjenesteområder

Tabell 6.1 viser utgiftstall for hvert enkelt tjenesteområde som er kartlagt. Som nevnt allerede kan utgifter til samme type tiltak være regnskapsført på ulike funksjoner i kommunenes regnskaper. I tillegg kan regnskapsføringen på forskjellige tjenesteområder variere fra år til år i samme kommune. Oppsplittede data vil derfor i begrenset grad kunne brukes som grunnlag for å trekke konklusjoner om aktivitetsnivået på de enkelte funksjonsområdene. I denne sammenheng bør det nevnes at siden Beregningsutvalgets oppdrag er å kartlegge kommunenes samlede utgifter, er metodene for innsamling og kvalitetssikring av oppgavene utformet med dette for øye og ikke for å gi sammenlignbare fordelinger etter aktivitetsområde.

Tabell 6.1 Gjennomsnittsverdier innen ulike utgiftsområder. Mest brukte KOSTRA-funksjoner i parentes.

Utgiftsområde	Median	Gjennomsnitt	Endring av gjennomsnittet fra 2011
Sosial rådgivning og veiledning (funksjon 242)	17 300	23 100	- 1 700
Introduksjonsprogram (funksjon 275 & div. funksjoner)	20 200	17 600	1 000
Eksamensrettet grunnskoleopplæring	7 800	6 700	100
Syssetsetting div. tiltak (funksjon 273)	0	400	- 500
Boliger og boligadministrasjon (funksjon 265, 121)	6 600	11 200	- 5 000
Støttekontakt (funksjon 234)	200	700	200
<i>Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige (fratrekkes)</i>	<i>8 100</i>	<i>8 500</i>	<i>1 200</i>
Barnevern (funksjon 244, 251, 252)	13 900	18 300	3 000
Ekstratiltak i grunnskole (funksjon 202)	7 600	6 900	0
Kulturtiltak diverse funksjoner	1 500	1 700	0
Barnehage (funksjon 201, 211, 221)	4 500	4 500	600
Fellesutgifter (funksjon 120, 121, 130, 180)	2 400	3 700	- 200
Total	79 100	86 300	- 3 200
Kvalifiseringsprogrammet, administrasjon og stønad, fratrukket rammetilskuddet	0	600	- 1 700

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen

For sammenligning viser tabell 6.1 medianutgiften. Medianen blir ikke påvirket av ekstreme verdier, slik gjennomsnittet blir. Forskjell mellom median og gjennomsnitt skyldes at noen kommuner har høye eller lave utgifter, og disse kommunene trekker gjennomsnittet opp eller ned. Et eksempel er utgiftsområdet bolig/boligadministrasjon, hvor medianen er 6 600 kroner og gjennomsnittet er 11 200 kroner. Her er det stor spredning mellom kommunene i hvor høye boligutgiftene er, og de store kommunene trekker gjennomsnittet opp.

Utgiftsområdene hvor det har vært størst endring i kroner fra 2011 til 2012, er barnevern, boliger og boligadministrasjon, sosial råd og veiledning og kvalifiseringsprogrammet. I tillegg har det statlige tilskuddet til enslige mindreårige hatt en stor endring. Endringer i de enkelte tjenestoområdene er kommentert nærmere i følgende avsnitt:

6.3.2.1 Sosial råd og veiledning

Kommunene ble bedt om å oppgi hvor stor del av kommunens administrasjon og tiltak innen sosialtjenester knyttet til rådgivning, veiledning og økonomisk sosialhjelp i 2012 som ble brukt på flyktninger/personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt fra 1.1.2008 til 31.12.2012.

Netto driftsutgifter totalt til sosial råd og veiledning per person i målgruppen er beregnet til 23 100 kroner i gjennomsnitt. Blant utvalgskommunene varierte utgiftene per person i målgruppen innen dette feltet fra 6 500 til 43 500 kroner. Medianutgiften var 17 300 kroner. Alle de 21 kommunene hadde ført opp utgifter i denne delen av skjemaet. En årsak til disse variasjonene er at det i enkelte kommuner utbetales ytelse direkte til målgruppen i etableringsfasen, som i andre kommuner ville vært klientført. Videre blir utgiftene påvirket av at kommuner med flyktningkontor fører en del relevante utgifter under dette tjenestoområde som andre kommuner fordeler over andre tjenestoområder.

Fra 2011 har utgiftene per person gått ned med 1 700 kroner eller 6,8 prosent. To av grunnene til nedgangen er at vektingen kommunene bruker til å beregne målgruppens andel gikk ned (to store kommuner og én middels stor kommune har justert ned vektingen), og at utgifter til krisesenter ikke skulle være med i andelen som ble vektet, men kun utgifter knyttet direkte til målgruppen.

6.3.2.2 Introduksjonsordningen

Kommunene ble bedt om å oppgi de utgiftene som direkte knyttet seg til tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsordningen.

Netto driftsutgifter totalt til administrasjon av introduksjonsprogram per person i målgruppen er beregnet til 17 600 kroner i gjennomsnitt. Utgiften per person i målgruppen varierte blant kommunene fra 6 400 til 32 500 kroner, og medianutgiften var 20 200 kroner.

Administrasjon av introduksjonsordningen har hatt en liten økning siden 2011, med 1 100 kroner eller 6,5 prosent. Hvis man ser på sosial råd og veiledning og administrasjon av introduksjonsprogrammet sammen, er dette områder som har holdt seg stabile fra 2011 til 2012. Dette gir et mer reelt sammenligningsgrunnlag fordi det varierer hvor utgiftene føres i kommunene.

6.3.2.3 Eksamensrettet grunnskoleopplæring

I 2012-kartleggingen har alle kommunene utenom én utgifter på dette området, slik som i 2011-kartleggingen.

Netto driftsutgifter totalt til eksamensrettet grunnskoleopplæring per person i målgruppen er beregnet til 6 700 kroner i gjennomsnitt. Dette er en økning på 100 kroner eller 1,9 prosent fra 2011. Utgiftene per person i målgruppen varierte blant de kommunene som hadde utgifter på dette området, fra 600 kroner til 12 000 kroner.

6.3.2.4 Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

Kommunene ble spurt om flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag deltok på sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og/eller arbeidstrening i 2012. Dersom personer fra målgruppen deltok på slike tiltak, ble kommunen bedt om å spesifisere tiltakene.

Gjennomsnittsutgiften for kommunene er beregnet til 400 kroner per person i målgruppen. Det er en nedgang fra 2011 med 500 kroner. Åtte av de 21 kommunene oppga å ha nettoutgifter til sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og/eller arbeidstrening til personer i målgruppen.

6.3.2.5 Boliger og boligadministrasjon

Kommunene ble spurt om de i 2012 leide ut boliger til flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. I de tilfeller svaret var ja, ble kommunene bedt om å oppgi hvor mange kommunalt eide boliger som ble leid ut til målgruppen, og hvor mange boliger kommunen framleide til målgruppen per 1.1.12 og 31.12.2012. Kommunene ble også spurt om å anslå hvor stor andel av kommunens boligadministrasjon som ble brukt på målgruppen i 2012.

Variasjonene i utgift per person i målgruppen mellom kommunene i forbindelse med boligutleie og boligadministrasjon er store. Utgiftsnivået beror i første hånd på markedsverdien, andelen av målgruppen som bor i kommunale boliger, og hvorvidt kommunen har kostnadsdekkende leie. Kommunenes regnskapspraksis og metoder for å beregne utgiftene vil ha betydning også innenfor dette tjenestområdet.

Gjennomsnittsutgiften i utvalgskommunene er beregnet til 11 200 kroner per person i målgruppen. Størrelsen på beløpene for de kommunene som har rapportert utgiften, varierer fra nettoinntekt på 800 kroner til nettoutgift på 20 600 kroner per person i målgruppen, og medianutgiften var 6 600 kroner. Noe av årsaken til at to kommuner har nettoinntekt på boliger, er at de har høye leieinntekter, noe som gjenspeiles i høyere sosialhjelpsutbetalinger enn gjennomsnittet.

I forhold til 2011 har boligutgiftene gått ned med 30,6 prosent eller 4 900 kroner per person i målgruppen. Dette er grunnet i at Oslo kommune har gått igjennom og forbedret sin telling av kommunale boliger disponert for målgruppen. I tillegg har Beregningsutvalget valgt å sette ned prosentsatsen for kapitalslit fra 2,5 prosent til 1,5 prosent, jf. kapittel 3.4.3.6 side 17. Til sammen har

dette redusert prisen per hode per år med 6 100 kroner (Oslo, 4 000 kroner og 1,5 prosent kapitalslit, 2 100 kroner).

6.3.2.6 Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Kommunene ble bedt om å anslå målgruppens andel av administrasjon og tiltak til støttekontakt.

Netto driftsutgifter per person i målgruppen til administrasjon og tiltak til støttekontakt er beregnet til 700 kroner i gjennomsnitt. Blant kommunene som har rapportert utgifter innen dette feltet, varierte utgiftene per person i målgruppen fra 5 kroner til 13 400 kroner, og medianutgiften var 200 kroner. 14 av de 21 kommunene i utvalget førte opp nettoutgifter i denne delen av skjemaet.

6.3.2.7 Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige

I 2012 utgjorde tilskuddet til enslige mindreårige 8 500 kroner per person i målgruppen. Sammenlignet med 2011 har tilskuddet økt med 1 200 kroner per person i målgruppen. Denne økningen skyldes blant annet at det er flere enslige mindreårige bosatt i utvalgskommunene i 2012 enn i 2011, at det er flere enslige mindreårige med helårs tilskudd, og at det har vært en økning i tilskuddet til enslige mindreårige, fra 123 144 kroner i 2011 til 126 840 kroner i 2012.

For 2012 er det gjennomført en særskilt kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige, som beskrevet i en egen rapport.

6.3.2.8 Barne- og ungdomsvern tjenester

Kommunene ble bedt om å anslå målgruppens andel av administrasjon og tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet og klientoverføringer innenfor barnevernet. I tillegg ble kommunene bedt om å oppgi antallet enslige mindreårige innenfor barnevernet. Kommuner trekker *statlig barnevernsrefusjon* fra utgiftsberegningen.

Nettodriftsutgifter per person i målgruppen til administrasjon og tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet er beregnet til 18 300 kroner i gjennomsnitt. Størrelsen på utgiftene for de kommunene som har rapportert utgiften, varierer fra 400 til 27 400 kroner per person i målgruppen. Medianutgiften var 13 900 kroner per person. Én kommune hadde ingen utgifter på dette området.

Fra 2011-kartleggingen har utgiftene per person økt med 19,3 prosent eller 2 900 kroner. Noe av økningen kan forklares av en høy bosetting av enslige mindreårige i tidligere år. Antall enslige mindreårige i utvalgskommunene har økt med 102 personer eller 14,4 prosent fra 2011 til 2012. I tillegg ser Beregningsutvalget at enslige mindreårige står for 51,4 prosent av de totale barnevernsutgiftene. I 2011 utgjorde enslige mindreårige 46,2 prosent av utgiftene.

I overkant av 80 prosent av de enslige mindreårige hadde barnevernsvedtak i 2012.

6.3.2.9 Ekstratiltak i grunnskolen

Kommunene ble spurt om de hadde hatt ekstra timetildeling/utgifter til målgruppen utover de ordinære timene til særskilt norsk og morsmål, som det tidligere ble utbetalt øremerket statstilskudd for. Høsten 2006 ble det ikke utbetalt øremerket statstilskudd til kommunene, og fra 1.1.2007 ble det øremerkede tilskuddet innlemmet i kommunenes rammetilskudd. Utgiftene som kartlegges, er tiltak utover det som skal dekkes gjennom rammen. Dette kan være spesielle ekstratiltak som nødvendige støttetimer i spesielle fag, leksehjelp, spesielle innføringsklasser eller faglige/sosiale tiltak som kan tilskrives elevenes flyktningbakgrunn.

Kommunenes gjennomsnittlige utgifter per person i målgruppen til ekstratiltak i grunnskolen er beregnet til 6 900 kroner. Utgiftene varierer på dette feltet per person i målgruppen fra 1 400 til 17 000 kroner, og medianutgiften var 7 600 kroner. På dette området er det ingen endring fra 2011.

6.3.2.10 Kultur- og ungdomstiltak

Kommunene ble spurt om de i løpet av 2012 hadde utgifter til kultur- og ungdomstiltak som var spesielt rettet mot målgruppen. For hvert av tiltakene er kommunene bedt om å gi en kort beskrivelse av tiltaket og i hvilken grad tiltaket gjaldt personer i målgruppen.

Kommunenes gjennomsnittlige utgifter til kultur- og ungdomstiltak er beregnet til 1 700 kroner per person i målgruppen. Blant kommunene som har rapportert utgifter innen dette feltet, varierte utgift per person i målgruppen fra 30 til 5 600 kroner, og medianutgiften var 1 500 kroner. To kommuner hadde ingen utgifter på dette området. Det er ingen endring fra 2011.

6.3.2.11 Barnehager og ekstrahjelp i barnehager

For 2012-kartleggingen ble det beregnet barnehagekostnad for kommunene, ved å prisjustere utgiftene som ble gitt i 2008–2010-kartleggingene. Barnehagekostnadene ble beregnet til å være 3 100 kroner per person i målgruppen. Kommunene ble spurt om å oppgi utgifter knyttet til ekstrahjelp i barnehager for barn av personer i målgruppen bosatt i perioden fra 1.1.2008 til 31.12.2012.

Gjennomsnittlig utgift til barnehager og ekstrahjelp i barnehager er beregnet til 4 500 kroner per person i målgruppen, en økning på 600 kroner per person fra 2011. Blant utvalgskommunene varierte utgiftene per person i målgruppen innen dette feltet fra 3 100 til 7 700 kroner, og medianutgiften var 4 500 kroner. To kommuner hadde ingen utgifter til ekstrahjelp i barnehager.

6.3.2.12 Felleskostnader/inntekter

I henhold til KOSTRA skal felleskostnader/-inntekter i størst mulig grad være fordelt på tjenestefunksjonene. Kommunene ble spurt om de hadde kostnader/inntekter innen de ulike tjenesteområder som ikke var ført andre steder i skjemaet. Kommunene fylte her ut driftskostnader/-inntekter som er felles i den forstand at de samme varer og tjenester benyttes av flere etater/kontorer i kommunene. Typiske varer og tjenester som kommunene rapporterte, var for eksempel telefon, it-tjenester, porto og husleie i felles kommunale bygg.

Gjennomsnittlig felleskostnad per person i målgruppen er beregnet til 3 700 kroner. Blant utvalgskommunene varierte utgiftene per person i målgruppen innen dette feltet fra 600 til 11 700 kroner, og medianutgiften var 2 400 kroner.

6.3.2.13 Kvalifiseringsprogram

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) ble startet 1. november 2007 og ble innfaset i kommunene i løpet av 2008 og 2009. Kvalifiseringsprogrammet er landsdekkende fra 1. januar 2010.

I KOSTRA-publiseringsen 15. mars forelå ikke tall for utbetalt kvalifiseringsstønad og det er foreløpig ikke planlagt publisering i løpet av 2013. Beregningsutvalget har derfor brukt opplysninger fra skjemaet for administrasjonsundersøkelsen om utgifter til administrasjon av kvalifiseringsprogrammet til målgruppen, for å beregne utgifter per person i målgruppen, i tillegg til opplysninger fra Prop. 1 S (2011–2012) fra KRD¹⁰ om finansiering til utvalgskommunene. Kommunene er spurt om de har kvalifiseringsprogram som dekker målgruppen, hvilke tiltak dette gjelder og regnskapstall for disse. I tillegg har kommunene rapportert utbetalt kvalifiseringsstønad. For å finne nettoutgift for kommunene er det trukket rammefinansieringen kommunene får, fra driftsutgiftene og utbetalt kvalifiseringsstønad. Dette gjøres fordi det som tidligere var øremerkede tilskudd til kvalifiseringsprogrammet, f.o.m. 2011 inngår i rammetilskuddet til kommunen.

I kartleggingen for 2012 har 17 kommuner rapportert driftsutgifter og driftsinntekter til kvalifiseringsprogrammet for målgruppen. Sammen med utbetalt kvalifiseringsstønad blir netto

¹⁰ Prop. 1 S (2011–2012) KRD, særskilt vedlegg H-2265 N Beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2011–2012) Inntektssystemet for kommunar og fylkeskommunar 2012 Grønt hefte, Tabell C-k

driftsutgift per person i målgruppen på 600 kroner, hvilket gir en utgift per flyktning over femårsperioden på 3 000 kroner. Dette gir en nedgang på 8 400 kroner fra 2011 for femårsperioden.

Grunnen til den store nedgangen er beregningsmåten gjort av Beregningsutvalget for finansiering per deltaker for 2011-kartleggingen, da utvalget tok hele finansieringen fra staten for 2011 delt på måltallet for antall deltakere. For 2012-kartleggingen har Beregningsutvalget hentet finansiering per utvalgskommune delt på faktisk antall KVP-deltakere totalt i kommunen, oppgitt av kommunene i administrasjonsskjemaet.

6.4 Utgiftsutviklingen 2011–2012

Beregnete utgifter på de kartlagte områdene var i 2012 på **86 300 kroner** per person i målgruppen. For å finne utgiften per flyktning over femårsperioden blir beløpet multiplisert med fem. Dette utgjør **431 700 kroner** for femårskull. Fra 2011 til 2012 har det vært en nedgang i de kartlagte utgiftene på **3,5 prosent**. Til sammenligning har kommunal deflator, ifølge rapport fra Teknisk Beregningsutvalg (TBU) 25.4.2013, økt med 3,4 prosent fra 2011 til 2012.

Utvalgskommunenes totale utgifter i administrasjonsundersøkelsen til målgruppen har økt fra 938,1 millioner kroner i 2011 til 977,9 millioner kroner i 2012, en økning på 4,2 prosent. Grunnen til dette er økningen på områdene barnevern med 46,3 millioner kroner, eksamensrettet grunnskoleopplæring med 7,0 millioner kroner og introduksjonsprogrammet med 26,2 millioner kroner. Samtidig som disse områdene har økt, har området bolig gått ned med 42,4 millioner kroner. Dette er hovedårsakene til en økning på 39,8 millioner kroner fra 2011.

Beregningsutvalget har redusert presentsatsen for kapitalslit fra 2,5 prosent av markedsverdi til 1,5 prosent av markedsverdi. I tillegg har Oslo kommune gjennomgått og forbedret metoden for kartleggingen av sine kommunale boliger. Antallet kommunale boliger disponert for målgruppen har gått ned fra tidligere kartlegginger. Dette har ført til en reduksjon i de kartlagte utgiftene til målgruppen. Uten disse endringene ville det ha vært en utgiftsøkning omtrent på linje med kommunal deflator.

Totalt antall personer i målgruppen i utvalgskommunene rapportert i administrasjonsundersøkelsen har økt fra 10 484 personer i 2011 til 11 326 personer i 2012, en økning på 8,0 prosent.

Ellers viser utgiftsutviklingen en vekst om lag på linje med prisstigning.

6.5 Sammenheng mellom administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen

Tabell 6.2 viser kombinasjonen av de kartlagte utgiftsnivåene i sosialhjelpsundersøkelsen, administrasjonsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget. Ved hjelp av tabellen får man fram variasjon mellom kommunene.

Det kan være flere årsaker til forskjeller mellom kommunene. Skillet mellom utgifter til sosialhjelp og utgifter i administrasjonsundersøkelsen representerer ikke nødvendigvis reelle forskjeller i tjenestetilbudet. Variasjoner kan forklares med blant annet ulik organisering og regnskapsføring. For eksempel vil utgifter til boligjenester komme med i administrasjonsundersøkelsen dersom kommunen ikke dekker husleieutgifter gjennom utbetaling av sosialhjelp, men gjennom en subsidiering av husleien. Ved en eventuell dekning av husleie som sosialhjelp vil kostnadene komme med i sosialhjelpsundersøkelsen. Resultatene fra undersøkelsene er derfor ikke nødvendigvis sammenlignbare kommunene imellom.

Tabell 6.2 Utgifter per person i målgruppen til sosialhjelp, introduksjonsstønad, integreringstiltak og administrasjon av disse. 2012. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget.

<i>Kommune</i>	<i>Sosialhjelp</i>	<i>Introduksjonsstønad</i>	<i>Administrasjon</i>	<i>Totalt</i>
0105 Sarpsborg	121	95	71	83
0213 Ski	56	116	129	117
0231 Skedsmo	209	95	83	102
0301 Oslo	98	89	116	107
0403 Hamar	139	66	104	99
0501 Lillehammer	120	91	111	107
0602 Drammen	67	88	78	79
0626 Lier	110	115	81	93
0706 Sandefjord	112	89	80	86
0806 Skien	99	109	99	101
0906 Arendal	94	104	79	87
1001 Kristiansand	110	119	84	96
1102 Sandnes	100	93	89	91
1106 Haugesund	137	124	95	108
1201 Bergen	91	114	99	102
1401 Flora	139	95	67	83
1601 Trondheim	99	101	112	108
1714 Stjørdal	78	104	111	105
1805 Narvik	94	103	73	83
1931 Lenvik	43	130	91	95
2030 Sør-Varanger	67	85	127	109
Utvalgskommunene	100	100	100	100
Alle kommuner	96	104		

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen, sosialhjelpsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen

En annen forklaring til variasjoner er størrelsen på de ulike årskullene. Som vist i kapittel 5, er utgifter til sosialhjelp høyest for de som har blitt bosatte det siste året, og utbetalinger av introduksjonsstønad er høyere til de personer med en botid på to og tre år ettersom flere av disse er i introduksjonsprogram enn i andre årskull.

I tillegg vil sammensetningen av målgruppen innenfor de ulike årskullene påvirke utgiftsbildet i kommunene. Hvorvidt kommunene for eksempel har bosatt familier eller enslige, barn eller voksne, kan påvirke utgiftsbildet.

Integreringstilskuddet dekker i underkant av 85 prosent av gjennomsnittlige kommunale utgifter.

7 Forholdet mellom beregnede utgifter til målgruppen og integreringstilskuddet i 2012

Kommunenes gjennomsnittsutgifter til målgruppen var ifølge 2012-kartleggingen på **721 300 kroner**, eksklusive utgifter til kvalifiseringsprogram. Dette er en nedgang på 5 500 kroner eller 0,8 prosent sammenlignet med 2011-kartleggingen (726 800 kroner). Gjennomsnittsutgifter til målgruppen består av utbetalt sosialhjelp (82 000), utbetalt introduksjonsstønad (179 300), utgifter til administrasjon (431 700), samt helseutgifter (28 300).

Uten helseutgifter på 28 300 kroner viser tallmaterialet fra administrasjonsundersøkelsen og sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen utgifter per flyktning over femårsperioden på 693 000 kroner.

Tabell 7.1 Utgiftsandel av totalutgift fra administrasjonsundersøkelsen (fratrasket enslig mindreårig-tilskudd). Prosent.

Utgiftsområde	Andel av totalen 2012	Andel av totalen 2011
Sosial råd og veiledning	26,8	27,7
Introduksjonsprogram	20,4	18,5
Eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne	7,8	7,4
Sysselsettingstiltak	0,5	1,0
Boligutgifter	13,0	18,1
Støttekontakt	0,8	0,6
Barnevern	21,2	17,1
Ekstratiltak i grunnskolen	8,0	7,7
Kultur- og ungdomstiltak	2,0	1,9
Barnehage	5,2	4,4
Fellesutgifter	4,3	3,8

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2011 og 2012

Utgifter til integreringstiltak og administrasjonen av disse utgjør nesten 60 prosent av de totale utgiftene per person over femårsperioden. Store endringer på enkelte utgiftsområder fra år til år sier mye om endringer i utgiftene i administrasjonsundersøkelsen. Tabell 7.1 viser endringene i utgiftsandelene fra 2011 til 2012 per utgiftsområde.

Beregnete utgifter til kvalifiseringsprogram¹¹ er 3 000 kroner per flyktning over femårsperioden. Utgiftene er beregnet ut fra opplysninger innhentet gjennom administrasjonsundersøkelsen og inkluderer både utbetalt kvalifiseringsstønad og administrasjon av programmet. Samlede utgifter per flyktning over femårsperioden inkludert utgifter til kvalifiseringsprogram var på **724 300 kroner**. Dette danner sammenligningsgrunnlaget for integreringstilskuddet.

Tabell 7.2 er en sammenstilling av resultatene av Beregningsutvalgets undersøkelser 2012 og 2011, og viser utgifter per person i målgruppen over femårsperioden samt prosentvis endring fra 2011.

¹¹ Det kan leses mer om kvalifiseringsprogrammet og beregningsmåte i avsnitt 6.3.2.13

Tabell 7.2 Resultat av Beregningsutvalgets kartlegging 2012 og 2011. Kroner^{12/13}.

	2012	2011	Endring fra 2011
Administrasjonsundersøkelsen (ekskl. utgifter til kvalifiseringsprogram)	431 700	447 400	-3,5 %
Sosialhjelpsundersøkelsen	82 000	77 100	6,3 %
Introduksjonsstønadsundersøkelsen	179 300	175 000	2,5 %
Samlede utgifter	693 000	699 500	-0,9 %
Utgifter til helsetjenester	28 300	27 300	3,4 %
Samlede utgifter inkl. utgifter til helsetjenester	721 300	726 800	-0,7 %
Utgifter til kvalifiseringsprogram inkl. kvalifiseringsstønad	3 000	11 300	-73,7 %
Samlede utgifter inkl. kvalifiseringsprogram	724 300	738 200	-1,9 %

Kilde: Administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsene 2012 og 2011

Bortsett fra helseutgifter er det kun for utvalgskommunene det finnes en komplett kartlegging av utgiftene til målgruppen (sosialhjelp, introduksjonsstønad og administrasjon). Dersom det kun ses på utvalgskommunenes utgifter til utbetaling av sosialhjelp og introduksjonsstønad, skiller dette imidlertid seg lite fra gjennomsnittsbeløpet for alle kommuner. Som tidligere år er de gjennomsnittlige utgiftene til sosialhjelp noe høyere for utvalgskommunene enn for alle kommuner sett under ett. De gjennomsnittlige utgiftene til introduksjonsstønad er også, som tidligere år, noe lavere for utvalgskommunene enn for landet sett under ett. Sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsene viser at utvalgskommunene ikke skiller seg vesentlig fra landets kommuner.

De 21 utvalgskommunene utbetalte i gjennomsnitt 85 400 kroner i økonomisk sosialhjelp i 2012 per flyktning over femårsperioden, mot 82 000 kroner i gjennomsnitt for alle kommuner i landet som er med i sosialhjelpsundersøkelsen. I introduksjonsstønad betalte de 21 utvalgskommunene i gjennomsnitt 172 700 kroner per flyktning over femårsperioden, mot 179 300 kroner i gjennomsnitt for alle kommuner som er med i introduksjonsstønadsundersøkelsen. Totale gjennomsnittsutgifter for utvalgskommunene ble dermed noe lavere enn snittet for alle kommuner, 718 100 mot 721 300 kroner. Som nevnt tidligere brukes tall for utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad fra alle landets kommuner (sosialhjelpsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen), fordi dette gir et mer korrekt bilde av de reelle utgiftene. Det er landssnittet (721 300) som er lagt til grunn som resultat i Beregningsutvalgets kartlegging i 2012. Med tillegg for resultatene av kartleggingen av kvalifiseringsprogrammet blir utgiftene 724 300 kroner per person i målgruppen over femårsperioden.

Satsen for integreringstilskuddet for 2012 økte med 16 500 kroner fra 2011 for voksne og enslige mindreårige, 20 000 kroner for enslige voksne og 15 000 for barn, til henholdsvis 598 000 kroner, 651 500 kroner og 576 500 kroner. Kommunenes beregnede utgifter til femårskullene var med andre ord høyere enn tilskuddet de utløste i 2012.

¹² Beløpene i tabell 7.2 er avrundet til nærmeste hundre.

¹³ Sosialhjelps- og introduksjonsstønadsbeløpene for 2011 er endelige tall utgitt i endelig rapport september 2012.

8 Kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap (Voksenopplæringsundersøkelsen)

8.1 Utvalg av kommuner

Følgende 20 kommuner deltok i de to spørreskjemaundersøkelsene for 2012 (nye kommuner er understreket): Sarpsborg, Skedsmo, Oslo, Hamar, Lillehammer, Drammen, Lier, Sandefjord, Skien, Arendal, Kristiansand, Sandnes, Haugesund, Bergen, Flora, Trondheim, Stjørdal, Narvik, Lenvik og Sør-Varanger. Ski kommune er med i administrasjonsundersøkelsen, men ikke med i voksenopplæringsundersøkelsen.

8.2 Resultater i voksenopplæringsundersøkelsen

8.2.1 Deltakere og undervisningstimer

Tabell 8.1 viser totalt antall deltakere som fikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2012 sammenlignet med 2011, samt totalt antall undervisningstimer i norsk og samfunnskunnskap i 2011 og 2012. Variasjonen mellom utvalgskommunene er stor, med en undervisning som omfattet fra 150 til 12 128 personer. Antall undervisningstimer varierer også, fra i underkant av 3 000 timer til over 176 000 timer.

Tabell 8.1 Antall deltakere og undervisningstimer i 2012 og 2011 for kommunene i voksenopplæringsundersøkelsen. Ikke avrundet.

Kommune	Antall deltakere		Antall undervisningstimer	
	2012	2011	2012	2011
0105 Sarpsborg	447	415	8 921	8 529
0231 Skedsmo	415	367	10 296	12 936
0301 Oslo	12 128	12 279	176 207	186 060
0403 Hamar	502	502	9 436	10 457
0501 Lillehammer	342	276	10 185	9 492
0602 Drammen NY!	599	-	20 426	-
0626 Lier	241	266	6 026	6 500
0706 Sandefjord	445	413	6 154	5 780
0806 Skien	454	495	15 097	15 461
0906 Arendal	394	439	12 948	12 573
1001 Kristiansand	982	1 087	22 327	26 372
1102 Sandnes	990	868	16 090	14 286
1106 Haugesund NY!	916	-	13 420	-
1201 Bergen	3 728	3 757	69 851	62 993
1401 Flora NY!	206	-	5 575	-
1601 Trondheim	1 594	1 422	50 236	46 208
1714 Stjørdal NY!	150	-	5 130	-
1805 Narvik	311	268	9 619	9 439
1931 Lenvik	288	263	11 387	11 768
2030 Sør-Varanger	199	163	2 955	2 833
Utvalgskommunene totalt	25 331	24 137¹⁴	482 286	467 176¹⁵

Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen

¹⁴ Totalt antall deltakere i 2011 er inkludert de kommunene som var med i 2011-kartleggingen, men ikke i 2012-kartleggingen; Ringsaker, Kragerø, Askøy og Levanger.

¹⁵ Totalt antall undervisningstimer i 2011 er inkludert de kommunene som var med i 2011-kartleggingen, men ikke i 2012-kartleggingen; Ringsaker, Kragerø, Askøy og Levanger.

8.2.2 Utgiftsnivået i kommunene

Tabell 8.2 viser at gjennomsnittlig utgift per undervisningstime var på 1 120 kroner når drift uten lokaler (utgiftsbegrep A) legges til grunn, og 1 400 kroner når man benytter drift med lokaler (utgiftsbegrep B). I 2011 var beløpene henholdsvis 1 020 og 1 380 kroner. For begge utgiftsbegrepene var det i 2012, som for tidligere år, store forskjeller mellom høyeste og laveste verdi. Utgiftene etter utgiftsbegrep A varierer fra 890 til 1 480 kroner. Etter utgiftsbegrep B varierer utgiftene fra 1 040 til 1 940 kroner. Det er vanskelig å gi en entydig forklaring på variasjonen i kommunenes utgifter. Denne kartleggingen gir ikke tilstrekkelig informasjon for å se noen sammenheng mellom timepris og antall undervisningstimer, gjennomsnittlig antall deltakere eller gjennomsnittlig gruppestørrelse.

Tabell 8.2 Kommunenes gjennomsnittsutgift per undervisningstime i 2012. Kroner¹⁶.

Kommune	Utgifter uten lokaler ¹⁷ per undervisningstime	Utgifter med lokaler ¹⁸ per undervisningstime
0105 Sarpsborg	1 160	1 380
0231 Skedsmo	1 480	1 940
0301 Oslo	1 200	1 550
0403 Hamar	1 170	1 300
0501 Lillehammer	1 060	1 270
0602 Drammen NY!	1 290	1 530
0626 Lier	1 070	1 530
0706 Sandefjord	910	1 060
0806 Skien	1 030	1 240
0906 Arendal	1 390	1 570
1001 Kristiansand	1 160	1 480
1102 Sandnes	1 080	1 270
1106 Haugesund NY!	1 170	1 370
1201 Bergen	990	1 250
1401 Flora NY!	1 390	1 540
1601 Trondheim	940	1 190
1714 Stjørdal NY!	1 040	1 300
1805 Narvik	1 020	1 120
1931 Lenvik	890	1 040
2030 Sør-Varanger	1 020	1 340
Utvalgskommunene totalt	1 120	1 410

Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen

8.2.3 Utgiftsfordelingen

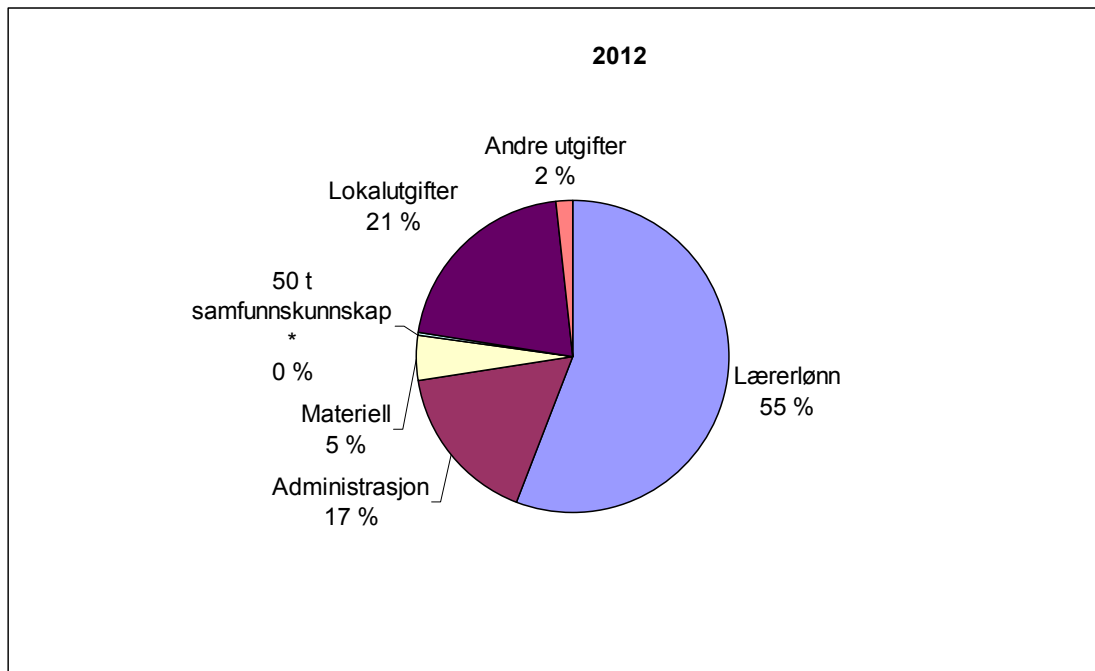
Figur 8.1 viser samlede driftsutgifter til voksenopplæringen fordelt på de ulike utgiftsområdene. En stor del av driftsutgiftene, 55 prosent, går til lærerlønn. I tillegg føres noen av lønnsutgiftene (til for eksempel rektor og rådgiver) under administrasjonsutgifter. Henholdsvis 21 og 17 prosent går til lokalutgifter og administrasjonsutgifter, 5 prosent går til materiell, og de øvrige utgiftsområdene utgjør en svært liten andel. Det er lite endring fra 2011 i denne fordelingen. Utgiftsfordelingen varierer noe mellom kommunene, men i samtlige kommuner utgjør lønnsutgifter den største delen av totale utgifter, fra 43 prosent til 72 prosent.

¹⁶ Kronebeløpene i kommunenes utgifter per undervisningstime er avrundet til nærmeste tier.

¹⁷ Utgifter uten lokaler er "utgiftsbegrep A".

¹⁸ Utgifter med lokaler er "utgiftsbegrep B".

Figur 8.1 Prosentvis utgiftsfordeling på utgiftsområder kartlagt i voksenopplæringsundersøkelsen *

Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen

* Utgiftene til 50 t samfunnskunnskap er inkludert i lærerlønn, administrasjon og materiell. Det som i figuren framkommer som en egen andel, er kun eventuelle "tilleggsutgifter" kommunene har hatt for å gjennomføre denne undervisningen, jf. punkt 21 i voksenopplæringskjemaet bakerst i rapporten.

9 Endringer over tid (2009–2012)

9.1 Generelt

Beregningsutvalget synliggjør i dette kapitlet utviklingen av utgifter over tid fra 2009 til 2012. Det er flere utfordringer knyttet til å sammenligne tallene over tid, dette gjelder både totaltallet og tallene for de ulike områdene. I tillegg til det som nevnes i kapittel 3.4.5, er de viktigste utfordringene:

- Bytte av noen utvalgskommuner hvert år (ulik kostnadsprofil, ulike fortolkninger i forhold til skjema).
- Sammensetting av målgruppen (størrelse på de ulike kullene og endring av sammensetting som går inn og ut av utvalget hvert år).
- Bosettingsvolum (hvor mange bosettes i utvalgskommunene det enkelte år, førstegangsbosatte og bosatte år 2–5).
- Endringer i skjema, økt fokus øker treffsikkerheten på ulike områder, men kan medføre betydelige endringer for enkeltkommuner mellom år, uten påviselig aktivitetsendring.

Totalutgiftene i tabellene er per person i målgruppen. Beregningsutvalget mener at utvalget av kommuner er representative for tallene i landet, og utgiftene per person i målgruppen kan derfor gi et meningsfullt uttrykk for utviklingen av utgiftene i perioden. Utvalgets kommentarer vil derfor gjelde både utviklingen per person i målgruppen og andelen totalutgifter på de enkelte utgiftsområder i utvalgskommunene. I kartleggingen vil resultatene fra de store byene telle mer, og dette avspeiler bosettingsmønsteret for flyktninger.

9.2 Administrasjonsundersøkelsen

Tabell 9.1 viser utgiftssammensettingen fra 2009 til 2012.

Tabell 9.1 Utgiftssammensetting 2009–2012. Totalsum er fratrukket enslig mindreårig-tilskudd.

Utgiftsområde	Andel av totalen			
	2012	2011	2010	2009
Sosial råd og veiledning	21,6 %	23,9 %	23,7 %	21,4 %
Sosial råd og veiledning (etableringsutgifter m.m.)	5,2 %	3,9 %	3,1 %	4,7 %
Introduksjonsprogram	20,4 %	18,5 %	20,8 %	18,8 %
Eksamensrettet grunnskoleopplæring	7,8 %	7,4 %	3,1 %	2,3 %
Sysselsetting div. tiltak	0,5 %	1,0 %	2,0 %	1,0 %
Bolig totalt	13,0 %	18,1 %	18,1 %	21,8 %
Støttekontakt	0,8 %	0,5 %	0,7 %	0,8 %
Barnevern	21,1 %	17,1 %	16,9 %	13,3 %
Ekstratiltak grunnskole	8,0 %	7,7 %	8,2 %	7,9 %
Kulturtiltak	1,9 %	1,9 %	2,4 %	2,8 %
Barnehager	5,2 %	4,4 %	4,2 %	5,4 %
Felleskostnader	4,3 %	3,8 %	4,5 %	4,9 %
Totalt uten KVP	100 %	100 %	100 %	100 %
Total sum uten KVP. Fratrukket enslig mindreårig-tilskudd. Kroner	86 300	89 500	80 700	75 900
Antall personer i målgruppen i utvalgskommunene	11 326	10 484	11 332	10 879

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2009–2012

Tabell 9.2 Utgifter per område 2009 og 2012, med prosentvis endring. Kroner.

Utgift per person per område	2012	2009	Endring 2012–2009
Sosial råd og veiledning	18 600	16 200	14,8 %
Sosial råd og veiledning (etableringsutgifter m.m.)	4 500	3 600	25,0 %
Introduksjonsprogram	17 600	14 300	23,1 %
Eksamensrettet grunnskoleopplæring	6 700	1 700	294,1 %
Sysselsetting div. tiltak	400	800	-50,0 %
Boligutgifter	11 200	16 500	-32,1 %
Støttekontakt	700	600	16,7 %
Barnevern	18 300	10 100	81,2 %
Ekstra tiltak grunnskole	6 900	6 000	15,0 %
Kultur- og ungdomstiltak	1 700	2 100	-19,0 %
Barnehager	4 500	4 100	9,8 %
Felleskostnader	3 700	3 700	-0,0 %
Enslig mindreårig-tilskudd (fratrekkes)	-8 500	-3 800	123,7 %
Totalt uten KVP, fratrukket enslig mindreårig-tilskudd	86 300	75 900	13,7 %

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2009 og 2012

Sosial råd og veiledning og introduksjonsprogrammet bør ses i sammenheng på grunn av noe ulik organisering i kommunene. For disse områdene har utgiftene per person i målgruppen økt fra 34 100 kroner i 2009 til 40 700 kroner i 2012, en økning på 19,4 prosent. Det er en høyere andel av målgruppen som deltar i introduksjonsprogrammet i 2012 enn i 2009. I skjemaet oppgir kommunene også etableringskostnader som ikke er klientført. Dette er en størrelse Beregningsutvalget ser varierer sterkt både med antallet som bosettes, og praksisen i utvalgs kommunene¹⁹.

Eksamensrettet grunnskoleopplæring er nesten tredoblet i perioden. Økningen skyldes sannsynligvis den økte bosettingen av enslige mindreårige. Noe av økningen kan også skyldes at dette ble et eget område i kartleggingen fra 2011.

Utgiftene til bolig er redusert. Dette må ses i sammenheng med reduksjon fra 2011 til 2012, som i hovedsak handler om endringen i beregnet kapitalslit og gjennomgangen av kommunale boliger i Oslo kommune for 2012.

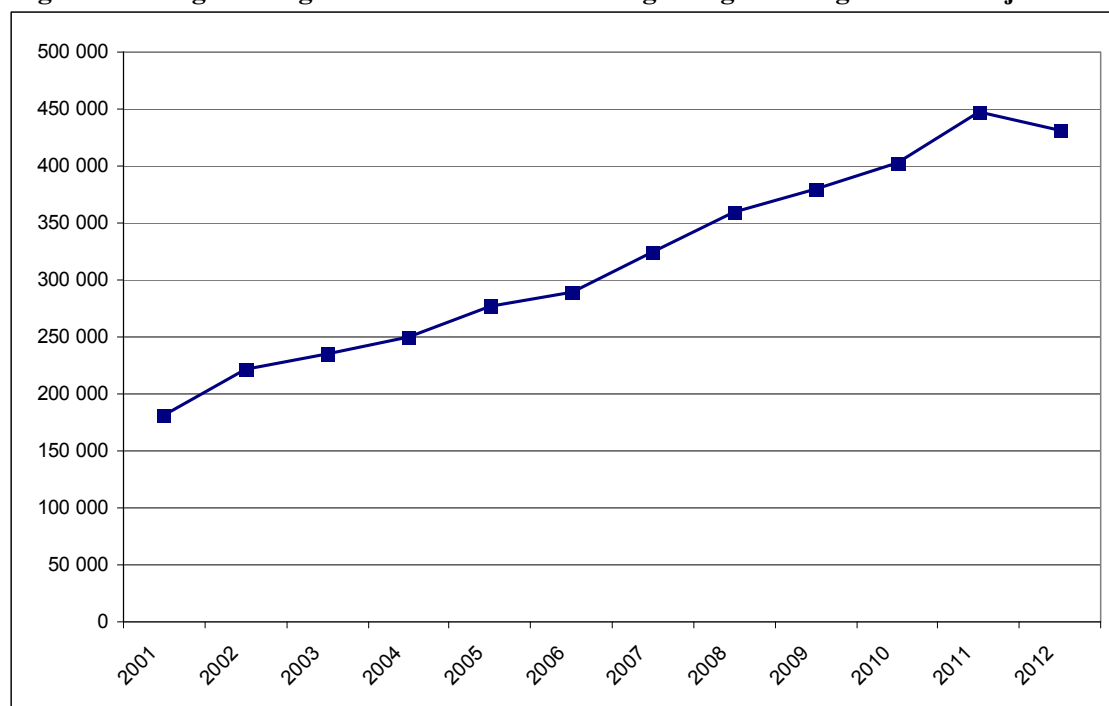
Utgiftene til barnevern øker i perioden. Dette skyldes i stor grad en stor årlig økning i bosatte enslige mindreårige og at tilbudet til enslige mindreårige i stor grad er lagt under barnevern i kommunene. I samme periode har også det statlige tilskuddet til enslige mindreårige økt.

Det har vært lite endring i perioden på de øvrige områdene i administrasjonsundersøkelsen.

Økningen i totale utgifter, av integreringstiltak og administrasjonen av disse, er i perioden 13,7 prosent. Dette er høyere enn endringen i den kommunale deflatoren (11,1 prosent for perioden).

¹⁹ Fra 2008 til 2009 var dette en økning på 1 900 kroner per person.

Figur 9.1 Beregnede utgifter for femårskull til integreringstiltak og administrasjon 2001–2012

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen

Figur 9.1 viser beregnede utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse i perioden fra 2001 til 2012. Beregnede utgifter i 2012 var 86 300 kroner per person i målgruppen, tilsvarende 431 500 kroner for femårskull, i 2011 var det 89 500 kroner per person i målgruppen, tilsvarende 447 400 kroner for femårskull, i 2010 var det 80 700 kroner per person i målgruppen, tilsvarende 403 400 kroner for femårskull, og i 2009 var beløpene 75 900 kroner per person og 379 500 kroner for femårskull.

9.3 Målgruppen

Uavhengig av volumet på bosettingen av flyktninger er det to faktorer som har hatt betydning for kostnadsutviklingen de siste fire årene, bosettingen av enslige mindreårige flyktninger og økningen i bosettingen av voksne.

Økningen i bosetting av enslige mindreårige har særlig slått ut på to tjenesteområder, eksamensrettet grunnskoleopplæring og økte barnevernutgifter. Enslige mindreårige er per definisjon i alderen at de kan gjøre gjeldende rettigheter til videregående skole, men dette forutsetter en fullført grunnskole. En stor del av de enslige mindreårige har ikke fullført grunnskolen ved bosetting. Veksten i kommunenes utgifter til eksamensrettet grunnskole har særlig oppstått etter den store økningen av bosettingen av mindreårige i 2009 og 2010. Siden en stor del av gruppen er bosatt ved barnevernvedtak, har dette relativt sett økt kommunenes utgifter til barnevernfeltet. Disse har økt jevnt de siste årene siden 2009. Bosettingen av enslige mindreårige er i ferd med å avta, etter ”toppåret” 2010.

Tabell 9.3 Antall førstegangsbosatte enslige mindreårige på landsbasis per år

Bosettingsår	Antall førstegangsbosatte enslige mindreårige
2009	606
2010	669
2011	629
2012	471

Kilde: IMDi

Tabell 9.4 viser sammensettingen av førstegangsbosatte for hele landet i perioden 2009 til 2012. Den viser at det er en større andel familieinnvandrere i 2012 enn i 2009, og den viser nedgangen i andel enslige mindreårige.

Tabell 9.4 Sammensetting av førstegangsbosatte (hele landet). Prosent.

	Familie- innvandrere	Enslige voksne	Enslige mindreårige
2009	47	39	14
2010	39	46	15
2011	44	37	11
2012	54	37	8

Kilde: IMDi

Fra 2009 til 2012 har den relative andelen deltakere i introduksjonsprogram i forhold til andel bosatte flyktninger i utvalgskommunene rapportert i administrasjonsundersøkelsen gått opp fra 31 prosent til 36 prosent. Tabell 9.5 viser andel av introduksjonsdeltakere av antall i målgruppen fra 2009 til 2012. Ved en økt andel introduksjonsdeltakere vil dette vises i en større ressursinnsats til introduksjonsprogrammet, utbetalinger til introduksjonsstønad og tiltak på voksenopplæringen.

Tabell 9.5 Andel introduksjonsdeltakere av antall i målgruppen 2009–2012

	Antall i målgruppen	Antall introduksjons- deltakere	Andel introduksjons- deltakere. Prosent
2009	10 879	3 411	31,4
2010	11 332	3 796	33,5
2011	10 484	2 968	28,3
2012	11 326	4 038	35,7

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2009–2012

9.4 Samlet kartlegging av utgifter som er ment å dekkes av integreringstilskuddet

Tabell 9.6 Utgifter for kartleggingsårene 2012 og 2009, med endringer

Utgifter som dekkes av integreringstilskudd	2012	2009	Endring 2012–2009	
			kroner	prosent
Administrasjonsundersøkelsen	434 700 ²⁰	379 500	55 200	14,5
Sosialhjelpsundersøkelsen	82 000	70 500	11 500	16,3
Introduksjonsstønadsundersøkelsen	179 300	140 900	38 400	27,3
Helseutgifter	28 300	25 500	2 800	11,0
Sum	724 300	616 400	107 900	17,5

Kilde: Administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen 2009–2012

Beregningsutvalget har foreløpig sett helt overordnet på utviklingen i samlede utgifter de siste årene. Samlede utgifter er utgifter i administrasjonsundersøkelsen, til sosialhjelp og introduksjonsstønad, helseutgifter og utgifter til kvalifiseringsprogram. Fra 2009 til 2012 økte samlede utgifter med 17,5 prosent. Dette utgjør en realvekst på 6,4 prosent i perioden. Denne realveksten kan forklares på følgende måte:

²⁰ Summen for Administrasjonsundersøkelsen 2012 inkluderer utgifter til kvalifiseringsprogram. Dette er ikke inkludert i summen for 2009, da kvalifiseringsprogrammet ikke ble kartlagt av Beregningsutvalget da.

- Det har vært en særlig sterk vekst i barnevernsutgifter og utgifter til eksamensrettet grunnskoleopplæring. Dette skyldes stor økning i bosatte enslige mindreårige. Denne økningen ser nå ut til å flate ut.
- Utgifter til introduksjonsprogram og sosialhjelp (driftsutgifter, introduksjonsstønader og sosialhjelp) har en stor realvekst. Voksne har de siste årene utgjort en økende andel av førstegangsbosatte. Det har bidratt til en slik økning.

Selv etter full innfasing av introduksjonsordningen har utgiftene til sosialhjelp økt med 16,3 prosent i denne perioden.

9.5 Voksenopplæringsundersøkelsen

Tabell 9.7 Oversikt over timepris, total kostnader og antall undervisningstimer 2009 til 2012

	2012	2011	2010	2009
Timepris uten lokaler	1 120	1 120	1 030	1 020
Timepris med lokaler	1 410	1 380	1 260	1 240
Total kostnad uten lokaler	542 121 900	522 242 000	582 036 800	550 284 800
Total kostnad med lokaler	677 671 800	642 904 600	709 398 500	668 521 800
Antall timer	482 286	467 176	564 968	537 300

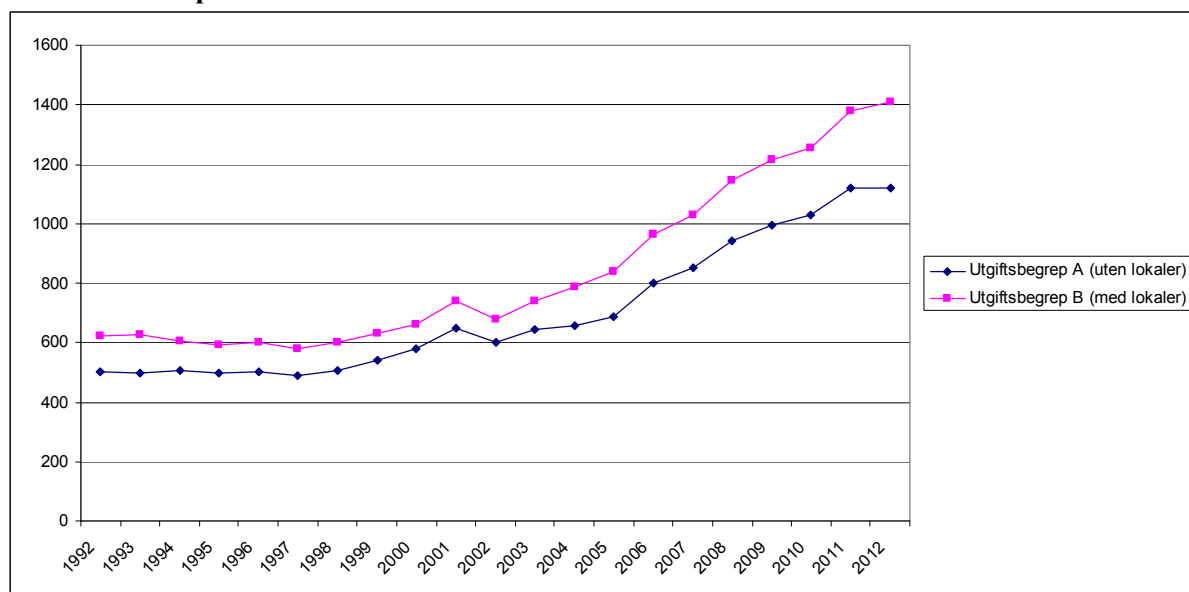
Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen 2009–2012

Aktiviteten i norskopplæring hadde et toppår i 2010. Bakgrunnen for dette kan være at overgangsordningen ble utfaset 1.10.2010. Fram til 2009 var kostnadene gjeldende for målgruppen som er i administrasjonsundersøkelsen, men fra 2010 tok Beregningsutvalget med alle timer til norsk og samfunnskunnskap, også timene for personer som ikke tilhører målgruppen i administrasjonsundersøkelsen. I de to påfølgende år har antall undervisningstimer vært stabilt om lag 15 prosent lavere enn toppåret, med en liten økning i 2012.

Utgiftene per undervisningstime med lokaler lå på om lag 1 250 kroner i årene 2009 og 2010, men har økt til nærmere 1 400 kroner i 2011 og 2012. Utgifter til lokaler har økt fra 220 kroner til 280 kroner per undervisningstime i perioden. De totale utgiftene per undervisningstime har i alle årene gjennomgående vært noe høyere i storbyene enn gjennomsnitt i alle kommunene i utvalget. Utgiftene til lokaler i storbyene har gradvis blitt dyrere enn i alle kommunene, og ligger i 2012 vel 13 prosent over gjennomsnittet. Økte utgifter per undervisningstime kan ha sammenheng med at aktiviteten er noe redusert, uten at lokaler og personale nødvendigvis er redusert tilsvarende. Det har vært et større fokus i Beregningsutvalget på å få med det som tilhører introduksjonsprogrammet over til administrasjonsundersøkelsen. Dette kan også ha bidratt til økningen i utgifter per undervisningstime.

Totalt sett viser tallene en jevn utvikling de siste to årene, og utgiftsnivået i 2011 og 2012 er høyere enn tidligere.

**Figur 9.2 Utgift per undervisningstime til norsk og samfunnskunnskap. Årene 1992 til 2012.
Løpende kroner.**

Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen

Figur 9.2 viser at gjennomsnittsutgiftene for 2012 har økt minimalt i forhold til 2011. For utgiftsbegrep A og B er økningen på henholdsvis 0,6 og 2,1 prosent.

De kartlagte gjennomsnittsutgiftene per undervisningstime holdt seg relativt stabile fra 1992 til 1997. Fra 1998 var det en utgiftsøkning fram til og med 2001. Etter en nedgang i 2002 har utgiftene økt igjen i perioden etter 2003, men ser ut til å stabiliseres fra 2011 til 2012.

Tidligere rapporter

Tidligere rapporter over kommunenes utgifter til bosetting av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag finnes på www.imdi.no eller kan fås ved henvendelse til Beregningsutvalgets sekretariat: beregningsutvalget@ssb.no

Tilleggsrapport

I forbindelse med 2012-kartleggingen ble det også gitt et tilleggsoppdrag for å finne kommunenes utgifter til integrering og bosetting av enslige mindreårige. Denne rapporten trykkes og distribueres på samme måte som hovedrapporten. I tillegg finnes den på www.imdi.no eller kan fås på henvendelse til Beregningsutvalgets sekretariat: beregningsutvalget@ssb.no

Vedlegg

Vedleggstabell 1. Struktur tall for kommunene i administrasjonsundersøkelsen per 31.12.2012. Antall innbyggere fra www.ssb.no og folketall for målgruppen etter kommunenes opplysninger i administrasjonsundersøkelsen²¹.

	Antall innbyggere 31.12.12	Antall personer i målgruppen 31.12.2012	Antall i målgruppen i prosent av antall innbyggere
0105 Sarpsborg	53 696	303	0,6
0213 Ski	29 307	173	0,6
0231 Skedsmo	50 532	332	0,7
0301 Oslo	623 966	2 875	0,5
0403 Hamar	29 353	257	0,9
0501 Lillehammer	26 850	257	1,0
0602 Drammen	65 473	567	0,9
0626 Lier	24 763	172	0,7
0706 Sandefjord	44 629	161	0,4
0806 Skien	53 015	605	1,1
0906 Arendal	43 336	357	0,8
1001 Kristiansand	84 476	898	1,1
1102 Sandnes	70 046	369	0,5
1106 Haugesund	35 753	243	0,7
1201 Bergen	267 950	1 670	0,6
1401 Flora	11 697	191	1,6
1601 Trondheim	179 692	1 328	0,7
1714 Stjørdal	22 379	222	1,0
1805 Narvik	18 509	163	0,9
1931 Lenvik	11 455	138	1,2
2030 Sør-Varanger	9 968	73	0,7
<i>I alt i utvalgskommunene</i>	1 756 845	11 354	0,6
<i>Hele landet</i>	5 051 275	34 654	0,7

²¹ Landstall: antall personer i målgruppen med gyldig fødselsnummer registrert bosatt per 31.12.2012.

Vedleggstabell 2. Integreringstilskuddets satser fra 1991 til 2012. Etter antall år bosatt i Norge. Kroner.

Utbetalingsår	Totalt	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	Antall førstegangs-bosatte personer per år ²²
1991	240 000	80 000*	40 000	40 000	40 000	40 000	4 200
1992	283 500	78 500	70 000	45 000	45 000	45 000	3 800
1993	270 000	67 500	67 500	45 000	45 000	45 000	3 200
1994	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	11 900
1995	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	5 600
1996	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	2 600
1997	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	2 700
1998	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	3 000
1999	290 000	70 000	65 000	55 000	50 000	50 000	6 700
2000	300 000	75 000	65 000	60 000	50 000	50 000	6 300
2001	365 000	85 000	75 000	75 000	65 000	65 000	7 200
2002	376 000	87 000	77 000	77 000	68 000	67 000	8 300
2003	376 000	87 000	77 000	77 000	68 000	67 000	6 700
2004	393 000	96 000	85 000	77 000	68 000	67 000	5 300
2005	432 000 (voksne) 412 000 (barn)	120 000 (voksne) 410 000 (barn)	91 000	80 000	71 000	70 000	5 000
2006	450 000 (voksne) 430 000 (barn)	130 000 (voksne) 110 000 (barn)	98 000	81 000	71 000	70 000	5 300
2007	476 000 (voksne) 456 000 (barn)	130 000 (voksne) 110 000 (barn)	113 000	92 000	71 000	70 000	3 800
2008	496 000** (voksne) 476 000 (barn)	130 000 (voksne) 110 000 (barn)	123 400	99 600	73 000	70 000	4 400 ***
2009	551 500 (voksne) 531 500 (barn)	140 000 (voksne) 120 000 (barn)	141 000	125 500	75 000	70 000	6 100
2010	574 300 (voksne) 554 300 (barn)	147 500 (voksne) 127 500 (barn)	146 400	130 400	80 000	70 000	5 800
2011	631 500 (enslige voksne) 581 500 (voksne) 581 500 (enslige mindreårige) 561 500 (barn)****	200 000 (enslige voksne) 150 000 (voksne) 150 000 (enslige mindreårige) 130 000 (barn)	150 000	131 500	80 000	70 000	5 500
2012	651 500 (enslige voksne) 598 000 (voksne) 598 000 (enslige mindreårige) 576 600 (barn)	210 000 (enslige voksne) 156 500 (voksne) 156 500 (enslige mindreårige) 135 000 (barn)	156 500	135 000	80 000	70 000	5 700

Kilde: Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

* I tillegg kom volumtilskuddet på 500 000 kroner per 18 bosatte.

** Fra 1. juli økt til 515 000 for voksne og 505 000 for barn.

*** Ifølge 2007-rapporten var det 4 900 førstegangsbosatte i 2007. Tallet i 2007-rapporten er justert etter offisielle tall fra IMDi.

**** Fra 2011 gjelder også at barn som blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, vil utløse integreringstilskudd.

²² Antallet er avrundet til nærmeste hundre.

Vedleggstabell 3. Oversikt over kommunenes utgifter og antall i målgruppen i 2011 og 2012.

Utgåtte kommuner i 2011 er inkludert (markert med kursiv). Utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad er ikke inkludert. Ikke avrundet.

	Antall i målgruppen		Totale utgifter, eksl. Kvp.		Utgifter per person	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
0105 Sarpsborg	301	285	18 591 372	18 590 928	61 765	65 231
0213 Ski NY!	168	-	18 629 838	-	111 223	-
0231 Skedsmo	335	334	23 977 350	18 099 092	71 574	54 189
0301 Oslo	2851	3 142	283 868 184	338 483 919	99 568	107 746
0403 Hamar	257	236	23 249 177	20 312 953	90 640	86 255
<i>0412 Ringsaker UTGÅTT</i>	-	<i>143</i>	-	<i>7 429 710</i>	-	<i>52 138</i>
0501 Lillehammer	260	242	25 048 204	23 652 286	96 339	97 939
0602 Drammen NY!	567	-	37 885 744	-	66 818	-
0626 Lier	172	182	12 167 538	9 809 760	70 741	53 900
0706 Sandefjord	161	165	11 218 770	12 626 109	69 682	76 522
0806 Skien	605	548	51 832 843	38 848 475	85 674	70 956
<i>0815 Kragerø UTGÅTT</i>	-	<i>161</i>	-	<i>12 941 299</i>	-	<i>80 381</i>
0906 Arendal	358	323	24 564 661	22 805 845	68 616	70 606
1001 Kristiansand	900	833	65 633 857	65 631 685	72 967	78 790
1102 Sandnes	363	337	28 242 036	22 515 153	77 909	66 910
1106 Haugesund NY!	247	-	20 504 516	-	83 183	-
1201 Bergen	1662	1 657	142 375 874	137 376 532	85 665	82 932
<i>1247 Askøy UTGÅTT</i>	-	<i>122</i>	-	<i>8 082 723</i>	-	<i>66 524</i>
1401 Flora NY!	199	-	11 722 762	-	59 057	-
1601 Trondheim	1328	1 196	127 758 120	136 776 420	96 203	114 362
1714 Stjørdal NY!	222	-	21 326 315	-	96 064	-
<i>1719 Levanger UTGÅTT</i>	-	<i>179</i>	-	<i>15 835 728</i>	-	<i>88 716</i>
1805 Narvik	161	224	10 287 669	9 899 670	63 899	44 195
1931 Lenvik	138	121	10 910 904	10 990 226	79 065	91 205
2030 Sør-Varanger	74	59	8 112 789	7 358 626	110 378	124 722
I alt	11 326	10 484	977 908 524	938 067 138	86 346	89 476

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2011 og 2012

Vedleggstabell 4. Antall personer i målgruppen per 31.12.2012 ette bosettingsår, flyktningkategori, alder, kjønn, landsdel, kommunestørrelse og statsborgerskap

Bakgrunnsopplysninger		Antall personer		Prosent	
		Målgruppen	Adm.und	Målgruppen	Adm.und
I alt		34 652	12 470	100,0	100,0
Kull	2012	6 983	2 249	20,2	16,1
	2011	7 014	2 298	20,4	16,8
	2010	6 982	2 412	20,2	18,5
	2009	7 695	2 985	24,5	28,3
	2008	5 978	2 526	14,8	20,3
Flyktningkategori	ANN	141	56	0,4	0,4
	FAM	7 825	3 172	22,5	25,8
	FLUKTANN	1	-	0,0	-
	FLUKTASYL	21 112	7 676	60,9	61,5
	FLUKTKOLL	2	2	0,0	0,0
	FLUKTOFF	5 571	1 564	16,2	12,3
Alder	0– 5	2 761	922	8,0	7,1
	6–15	6 778	2 278	19,5	18,4
	16–18	2 627	848	7,6	6,7
	19–25	6 101	2 304	17,7	18,5
	26–35	9 284	3 569	26,8	28,6
	36–45	4 723	1 674	13,6	13,6
	46–55	1 579	579	4,5	4,7
	56–66	562	208	1,6	1,7
	67 ->	237	88	0,7	0,7
Kjønn	Menn	18 806	6 783	54,3	54,6
	Kvinner	15 846	5 687	45,7	45,4
Landsdel	Oslo og Akershus	6 329	4 093	18,2	33,0
	Hedmark og Oppland	3 053	546	8,8	4,3
	Sør-Østlandet	6 272	1 946	18,0	15,6
	Agder og Rogaland	5 411	1 922	15,6	15,4
	Vestlandet	5 273	1 984	15,2	15,9
	Trøndelag	3 143	1 565	9,1	12,4
	Nord-Norge	5 171	414	15,0	3,3
Innbyggere	Ikke i administrasjonsundersøkelsen	21 879	-	63,2	-
	0– 9999	289	79	0,8	0,6
	10 000–19 999	586	529	1,7	4,2
	20 000–49 999	1 980	1 949	5,7	15,6
	50 000 ->	9 918	9 913	28,5	79,6
Statsborgerskap	Norsk	2 476	1 215	6,9	10,4
	Øst-Europa	1 128	407	3,1	3,2
	Vest-Europa u/Tyrkia, Nord-Amerika og Oseania ekskl. Norge	13	6	0,0	0,0
	Asia m/Tyrkia	11 864	4 451	34,3	36,0
	Afrika	17 604	5 776	51,1	45,3
	Sør- og Mellom-Amerika	37	16	0,1	0,1
	Statsløse og uoppgitt	1 530	599	4,5	4,9

Kartlegging av kommunenes netto utgifter i 2012 til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag

Kommunenavn:

Denne undersøkelsen utføres av Statistisk sentralbyrå (SSB) på oppdrag fra Kommunesektorens organisasjon (KS) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI).

Hensikten med undersøkelsen er å skaffe opplysninger som kan gi grunnlag for å beregne utgiftsutviklingen i kommunene forbundet med bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag.

Målgruppen i undersøkelsen er:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
- Barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen for integreringstilskudd. Dette gjelder ikke barn som får vedtak om familieinnvandring.

De områdene vi skal kartlegge gjennom denne delen av årets undersøkelse er tilsvarende:

- * sosialkontortjenester
- * introduksjonsprogram
- * innvandrers-/flyktningkontortjenester
- * eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne
- * kvalifiseringsprogram
- * sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- * bolig-/boligadministrasjonstjenester
- * støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet
- * enslige mindreårige
- * barne- og ungdomsvernet
- * ekstratiltak i grunnskolen
- * kultur- og ungdomstiltak
- * barnehager
- * felleskostnader

Utgifter til helse og rusomsorg blir ikke kartlagt.

Beregningsutvalget kartlegger netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd, refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter skal trekkes fra. Se veiledning i hver skjemadel.

Kontaktpersonen kommunen har utpekt, vil ha ansvaret for å koordinere innsamlingen av opplysningene i kommunen. Dersom det skulle være spørsmål vedrørende undersøkelsen eller selve utfyllingen av skjemaet send gjerne e-post til denne adressen: beregningsutvalget@ssb.no

Dessuten kan følgende personer kontaktes:

Siri Lozano-Handelsby, tlf. 21 09 44 21, e-post: slh@ssb.no
Kari Kraakenes, tlf. 21 09 47 86, e-post: kkr@ssb.no
Nina Gran, KS, tlf. 24 13 27 78 / 915 26 482, e-post: nina.gran@ks.no
Peter Oftebro Baum, IMDi, tlf. 47 75 18 71, e-post: peba@imdi.no

Vi ber om at spørreskjemaet blir fylt ut og returnert til Statistisk sentralbyrå; pr. e-post til beregningsutvalget@ssb.no innen 12. mars 2013.

Takk for hjelpen!

Milepælsplan for kartleggingen

Datainnsamling

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Vinterseminar	Utvalget/sekretariatet/kommunene	primo desember
Utfylling	Kommunene	fra skjemaene er ferdige, til kommunebesøk
Kommunebesøk	Utvalget/(sekretariatet)/ kommunene	uke 7 - 10
Korrigerings av tidligere utfylling	Kommunene	fra kommunebesøk - 12. mars
Innsending av utfylt skjema	Kommunene	innen 12. mars

Databearbeiding

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Gjennomgang av skjema	Utvalget	fortløpende 12. mars - medio april
Oppfølging av kommunene; spørsmål til utfyllingen	Sekretariatet/kommunene	fortløpende 12. mars - medio april
Innlegging av data	Sekretariatet	fortløpende 12. mars - medio april
Sosialhjelps- og introduksjonsstønadundersøkelsen samt kvalifiseringsstønad	Sekretariatet	KOSTRA Skjema 11, 11B og 11C. Frist for innrapportering 15. januar.
Kvalitetssikring av adm og vo	Utvalget/sekretariatet	medio - ultimo april
Presentasjon av foreløpig resultat for Utvalget	Sekretariatet	26. april

Presentasjon/publisering

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Oversendelse av tall til departementet	IMDi/(sekretariatet)	30. april
Rapportskriving	Utvalget/sekretariatet	16. april - 14. mai
Korrektur - rapporten	Utvalget/sekretariatet	15. - 25. mai
Trykking av foreløpig rapport	Sekretariatet	29. mai
Utsending av foreløpig rapport	Sekretariatet	primo juni
Sommerseminar (med framlegging av rapporten)	Utvalget/sekretariatet/kommunene	4. - 5. juni
Utsending av endelig rapport	Sekretariatet	August/september

OM SKJEMAET

Målgruppen

• Den gruppen personer som Beregningsutvalget (BU) i denne undersøkelsen kartlegger utgifter til, blir kalt **målgruppen**.

• Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
- Barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen for integreringstilskudd. Dette gjelder ikke barn som får vedtak om familieinnvandring.

Husk at personer bosatt i 2007 ikke skal være med i denne kartleggingen. De var med i kartleggingen av utgiftene for 2011, men i 2012-kartleggingen hører de ikke lenger til målgruppen.

Hovedtyper av spørsmål

- Skjemaet består av to hovedtyper spørsmål relatert til målgruppen:
 - i) regnskapstall for utgifter til målgruppen på de ulike tjenesteområdene, og
 - ii) anslag på andeler av tjenestekapasitet innen de ulike tjenesteområder.

Det er viktig med utfyllende kommentarer og beskrivelser av hvordan utgiftene er beregnet. Dersom det ikke er plass i de aktuelle skjemadelene, er det lagt til sider bakerst i skjemaet til dette.

Der hvor kommunen kjenner de faktiske utgiftene for målgruppen, skal de oppgis og det skal ikke gjøres anslag. Det må likevel beskrives hvordan kommunen kjenner de faktiske utgiftene.

Regnskapstall

• Vi ønsker opplysninger om driftsutgifter/-inntekter til kommunale tjenester som berøres av arbeidet med å bosette og integrere målgruppen. Videre driftsutgiftene/-inntektene kommunen har ved drift av særskilte tiltak for denne målgruppen.

• I de ulike skjemadelene gis henvisning til de KOSTRA-funksjonene der de aktuelle utgiftene mest sannsynlig er postert.

• I regnskapstabellene skal kommunens netto driftsutgifter summeres, dvs. **utgifter på artene 010-480** (OBS:men ikke art 290 (interne kjøp i kommunen)) **fratrukket inntekter på artene 600 - 890** (OBS: men ikke art 790 (interne salg)) i driftsregnskapet. I den grad det finnes relevante utgifter i investeringsregnskapet, bes dette føres opp særskilt. **Stipulert husleie for kommunale bygg skal være ført under de aktuelle funksjonene.**

I 2004 ble det innført en generell momskompensasjonsordning for kommunesektoren. For at ordningen skal bli ivaretatt i undersøkelsen, må art 429 tas med på utgiftssiden. I tillegg må det trekkes fra den delen av refusjonsinntektene som knytter seg til investeringsregnskapet, art 728, mens 729 må holdes utenfor.

Felleskostnader/-inntekter er i KOSTRA forutsatt fordelt på de ulike funksjonene. De skal således i hovedsak fremkomme i skjemaene som er knyttet til de ulike tjenesteområdene. Eventuelle felleskostnader som er ført på funksjonene 120, 121, 130 og 180 føres på del 15 i skjemaet.

Mulige metoder for å beregne anslag på andel av tjenestekapasitet

• Vi ønsker opplysninger om hvor stor del av kommunens totale tjenestekapasitet på de ulike tjenesteområdene som brukes på målgruppen. Begrepet tjenestekapasitet skal fange opp kommunens totale tilbud overfor brukerne.

• Utgifter til **barn av personer i målgruppen, født etter førstegangsbosetting skal inkluderes** i beregningen, selv om ikke alle disse barna inngår i målgruppen.

• Kommunene som tidligere har deltatt i kartleggingen, har brukt tre ulike framgangsmåter for beregning av målgruppens relative ressursbruk:

• **FREM GANGSMÅTE A:** Noen kommuner har regnskapstall for utgifter knyttet til målgruppen. I slike tilfeller er det ikke nødvendig å oppgi prosentandel kapasitet - som man blir bedt om først innenfor hvert tjenesteområde.

• **FREM GANGSMÅTE B:** En direkte vurdering av hvor mange **årsverk** i den aktuelle tjenesten som benyttes til betjening av målgruppen. Deretter beregnes hvor stor andel dette utgjør av tjenestens totale antall årsverk.

• **FREM GANGSMÅTE C:** Det framskaffes opplysninger om hvor mange klienter som finnes totalt og hvor mange av disse som tilhører målgruppen. Deretter foretas en vektning ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes pr. klient i målgruppen sett i forhold til gjennomsnittet for øvrige klienter.

• **Eks. på framgangsmåte C:** I kommunen er det totalt 5.200 sosialhjelpsmottakere, av disse er 300 i målgruppen. Ved hjelp av kvalifisert skjønn antar en at hver klient i målgruppen p.g.a. bruk av tolk, lengre gjennomsnittlig stønadperiode i løpet av året o.a. gjennomsnittlig bruker 1,8 ganger mer av sosialkuratorens tid enn andre brukere. Andre driftsutgifter er imidlertid konstante uavhengig av klientens bakgrunn (som f.eks. rengjøring og porto). Størrelsen på den samlede vektingsfaktoren tar hensyn til begge disse forholdene og er derfor i dette tilfellet noe mindre enn 1,8, f. eks 1,75. I tillegg må det tas hensyn til bl.a. hvor lenge målgruppen betjenes av innvandrers-/flyktningkontoret etter bosetting før de overføres til sosialkontoret, og til den øvrige klientgruppens sammensetning.

Andel av samlet kapasitet = $300 \times 1,75 / (5.200 - 300 + 300 \times 1,75) = 0,097$

I dette eksemplet kommer en fram til at 9,7 prosent av samlet kapasitet ved sosialkontoret ble brukt på målgruppen. Innvandrers- /flyktningkontorets ressursinnsats overfor målgruppen må legges til sosialkontorets utgifter, i og med at også denne tjenesten i KOSTRA føres på funksjon 242.

Vekting skal begrunnes.

1. ANTALL FLYKTNINGER OG PERSONER MED OPPHOLD PÅ HUMANITÆRT GRUNNLAG

Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.010 - 31.12.12.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

Husk at personer bosatt i 2007 **ikke** skal være med i denne kartleggingen. De var med i kartleggingen av utgiftene for 2011, men i 2012-kartleggingen hører de ikke lenger til målgruppen.

1.1

Hvor mange personer i målgruppen var registrert bosatt i kommunen 1.1. og 31.12.?

Antall pr. 1.1.12:

Antall pr. 31.12.12:

1.2

Hvor mange i målgruppen som er registrert bosatt i kommunen pr. 31.12.12 ble førstegangsbosatt i kommunen i løpet av 2012?

Antall førstegangsbosatte i 2012:

1.3 Sekundærbosetting

A. Hvor mange i målgruppen med botid 0-5 år flyttet til kommunen i løpet av året?

B. Hvor mange i målgruppen med botid 0-5 år flyttet fra kommunen eller døde, i løpet av året?

Det skal ikke være avvik. Dersom avviket ikke er null må tallene i 1.1 - 1.3 sjekkes

Avvik

1.4

Merknader, f.eks hvor mange personer har kommunen vedtak på å bosette (bosettingskvote), spesielle utfordringer:

Opplysningene om målgruppen er gitt av:

Tlf. nr:

E-post:

2. ORGANISERING AV KOMMUNENS BOSETTINGS- OG INTEGRERINGSARBEID

Kommuner organiserer bosettings- og integreringsarbeidet knyttet til mottak av flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, og personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12 samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12. Gi eventuelle kommentarer til fordelingen av ansvar og arbeidsoppgaver **mellom ulike kommunale organisasjonseenheter** i forbindelse med bosetting av målgruppen i din kommune.

Eks. på utfylling

Tjenesteområde: *sosialtjenester*

Hvor ligger ansvaret?: *flyktningkontoret*

2.1

Tjenesteområde:	Hvor ligger ansvaret?	Eventuelle kommentarer
Sosialtjenester:		
Introduksjonsprogram:		
Innvandrer-/ flyktningkontortjenester:		
Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering, arbeidstrening:		
Kvalifiseringsprogram:		
Bolig-/boligadm. tjenester:		
Barne- og ungdomsverntjenester:		
Opplæring/undervisning:		
Kultur- og ungdomstiltak:		
Barnehager:		
Enslige mindreårige:		

2.2

Hvordan føres tolkeutgiftene i kommunen?

Hvor føres tolkeutgiftene i regnskapet? (sett kryss)

Hvilke(n) funksjon(er) føres så tolkeutgiftene på?

Tolketjenester:	☐ På de ulike funksjonene:	
	☐ På en funksjon:	

2.3

a) Kjenner kommunen de totale tolkeutgiftene?

Ja
 Nei

b) Hvor stor andel av målgruppen bruker tolketjenester?

2.4

Dersom kommunen har asylmottak, kryss av for type mottak (dersom det er et mottak med flere typer mottaksplasser, f.eks ordinært mottak der noen av plassene er for enslige mindreårige, kryss av for begge typer mottak):

Type mottak	Privat drift	Kommunal drift
Ordinært mottak		
Transittmottak		
Mottak for enslige		
Forsterket mottak		

Eventuelle kommentarer til del 2.

Opplysningene på denne siden er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

3. SOSIAL RÅDGIVING OG VEILEDNING

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- Utgiftene skal omfatte alle utgifter til administrasjon og tiltak innen sosialtjenester knyttet til råd og veiledning, vedtak om økonomisk sosialhjelp, inkl. innvandrер-/flyktningkontor, flyktningkonsulent m.m. Del 3 fanger således hovedsaklig opp utgifter innenfor funksjon 242.
- Dersom kommunen under funksjon 242 har et innvandrер-/flyktningkontor, flyktningkonsulent eller lignende, skal dette inngå i beregningen/anslaget for fordeling av kapasiteten/årsverk for sosialtjenesten.

Dersom kommunen har en slik organisering vil målgruppens andel av ressursbruken bli ulik på de ulike områdene. Det kan for eksempel være slik at målgruppen har belastet:

- 100 % av ressursbruken på flyktningkontoret
- 60 % av ressursbruken på tolkeutgiftene
- 20 % av ressursbruken på NAV-sosialtjenesten

I slike tilfelle kan det være fornuftig å bruke hjelpeskjema for hver av disse enkelttjenestene. Det er viktig at svarene viser hva som er lagt til grunn for de ulike beregningene

- Merk at dersom det går noe tid fra bosetting til introduksjonsprogrammet starter, bør eventuelle utgifter til sosial rådgivning og veiledning i denne perioden føres her. Det samme gjelder relevante administrative utgifter dersom personer som deltar i introduksjonsordningen mottar supplerende økonomisk sosialhjelp. Utgifter til personer som er bosatt forut for oppstart av introduksjonsprogram skal også tas med her.
- Hvis en kjenner de reelle utgiftene skal en ikke oppgi prosentandel.
- Krisesenter skal ikke vektes. Her skal kun andelen av målgruppen brukes som prosentandel.
- Økonomisk stønad (bidrag og lån) tilstått etter lov om sosiale tjenester skal ikke regnes med. Disse utgiftene kartlegges gjennom kommunenes årlige innrapportering til KOSTRA. (Økonomisk sosialhjelp føres på funksjon 281.)
- Overføring av integreringstilskudd fra staten skal ikke tas med som driftsinntekt. (Integreringstilskuddet føres på funksjon 850).
- Administrasjon av introduksjonsordningen føres i skjemadel 4.
- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1

Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12 samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

3.1

Totalt antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i kommunen løpet av året
- Herav antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i målgruppen

3.2

Kjenner kommunen de eksakte tallene for samlet ressursbruk fra målgruppen på administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenesten knyttet til råd, veiledning og vedtak om økonomisk sosialhjelp?

- ja - gå til 3.5
- nei - gå til 3.3

3.3

Ved beregning av prosentandel, anslå hvor stor del av samlet ressursbruk til målgruppen på administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenester knyttet til råd, veiledning, og vedtak om økonomisk sosialhjelp (funksjon 242) i 2012 som ble brukt på målgruppen bosatt etter 1.1.08.

Prosentandel kapasitet:

3.4

Forklar kort grunnlaget for anslått prosentandel (inkl. flyktningkontor, flyktningkonsulent eller lignende):

3.5

Regnskapstall for administrasjon og tiltak innen sosial rådgivning og veiledning, inkl. flyktningkontor, flyktningkonsulent e.l. (funksjon 242)

Administrasjon og tiltak innenfor sosial rådgivning og veiledning. (funksjon 242)	Regnskapstall 2012	
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 242	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)	____	____
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)	____	____
Brutto driftsutgifter	0	0
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	____	____
Netto driftsutgifter	0	0

3.6

For de kommuner som har eksakte tall for ressursbruk, hvordan er disse framskaffet?

3.7

Dersom kommunen har utgifter knyttet til den definerte målgruppen som ikke er klientført og utgiftsført på funksjon 281 føres de her. Slike utgifter blir ikke registrert som sosialhjelp i KOSTRA-statistikken og blir dermed ikke tatt med i sosialhjelpsundersøkelsen. For eksempel etableringsutgifter og husleieutgifter. Dette gjelder utgifter som ikke er tatt med i andre deler av skjemaet. Oppgi den KOSTRA-funksjon de aktuelle utgiftene er ført på og hvilket kommunalt tjenesteområde som har hatt utgiften:

Type utgift/stønad:	Utgiftsført i 2012	Ført på funksjon:	Kommunalt tjenesteområde:

3.8

Forklar kort hva utgiftene i spørsmål 3.7 er (ikke-klientførte utgifter):

Opplysningene om sosial rådgiving og veiledning er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

4. INTRODUKSJONSPROGRAM

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- I denne skjemadelen ønsker vi opplysninger om alle utgifter knyttet til det obligatoriske introduksjonsprogrammet i kommunen. Dette er utgifter til administrasjon, lønn til programrådgivere, introduksjonsstønad, bruk av lokaler, tolk, overføringer til andre osv. I følge KOSTRA-forskriftene skal utgiftene føres på funksjon 275.
- Økonomisk stønad (bidrag og lån) tilstått etter lov om sosiale tjenester skal ikke regnes med. Disse utgiftene kartlegges i en egen undersøkelse. (Økonomisk sosialhjelp føres på funksjon 281.)
- Overføring av integreringstilskudd fra staten skal ikke tas med som driftsinntekt. (Integreringstilskuddet føres normalt på funksjon 850.)
- Overføringer til andre, herunder til Voksenopplæringen, tas med i denne skjemadelen under punkt 4.4.
- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1
- **Målgruppen omfatter:**
 - flyktninger og familiegjeforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjeforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

4.1 Antall deltakere i introduksjonsprogram

Antall deltakere i løpet av hele året

Antall mottakere av introduksjonsstønad pr 1.1.12

Antall mottakere av introduksjonsstønad pr 31.12.12

4.2 Anslå gjennomsnittlig ventetid fra bosetting til oppstart i introduksjonprogram

antall måneder

4.3 Regnskapstall for utgifter og inntekter i forbindelse med tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsprogram:

	Regnskapstall 2012	
	Driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099, men ikke 089)		
Samlet utbetalt introduksjonsstønad (art 089)		
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 089 og 290)		
Brutto driftsutgifter (ikke art 089)		0
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		
Netto driftsutgifter introduksjonsprogram funksjon 275:		0

4.4 Utgifter i forbindelse med introduksjonsprogram ført på andre KOSTRA-funksjoner (eksempelvis voksenopplæring funksjon 213) skal komme i tillegg til utgifter i 4.3 (NB! Husk å overføre fra pkt 22 i VO-skjema)

Kort beskrivelse av utgiften	Utgifter i 2012:	Ført på funksjon:	Kommunalt tjenesteområde:

4.5 Eventuelle tilleggsopplysninger/kommentarer i forbindelse med introduksjonsprogram (spesifiser også funksjon dersom introduksjonsstønad er ført på annen funksjon enn 275):

Opplysningene om introduksjonsprogram er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

5. EKSAMENSRETTET GRUNNSKOLEOPPLÆRING FOR VOKSNE

Utgifter knyttet til grunnskoleopplæring for voksne innvandrere over 16 år i målgruppen tas med i denne delen av skjemaet. Asylsøkere skal ikke tas med her. De omfattes ikke av integreringstilskuddet. For de kommuner som gir slik undervisning til asylsøkere er det viktig å synliggjøre en konkret beregning av målgruppens andel.

Utgifter og inntekter i forbindelse med tilskuddet til funksjonshemmede (bortsett fra helseutgifter), skal tas med her om det ikke er registrert andre steder i skjema.

• Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

5.1 Hadde kommunen eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne i 2012?

ja - gå til 5.2
 nei - gå til del 6 Kvalifiseringsprogram

5.2 Totalt antall elever i grunnskoleopplæring for voksne i kommunen - Herav antall elever i grunnskoleopplæring for voksne i målgruppen

	Vår	Høst

5.3 Regnskapstall for utgifter i forbindelse med eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne

Eksamensrettet grunnskoleopplæring	Regnskapstall 2012	
	Sum utgifter og inntekter i kommunen	Herav utgifter og inntekter direkte knyttet til målgruppen
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)		
Andre driftsutgifter (art 100 - 480 men ikke 290)		
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)	0	0
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		
Netto driftsutgifter	0	0

5.4 Kommentarer til del 5; hvordan har dere kommet fram til målgruppeandelen

Opplysningene er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

6. KVALIFISERINGSPROGRAM

Utgifter til Kvalifiseringsprogrammet skal fra 2008 føres på ny KOSTRA-funksjon 276 (Kvalifiseringsordningen). Driftsutgifter og driftinntekter til tilrettelegging og gjennomføring av kvalifiseringsprogram etter Lov om sosiale tjenester kapittel 5A for personer i målgruppen for denne undersøkelsen føres under pkt 6.5.

Oppgi også samlet utbetalt kvalifiseringsstønad til deltakerne i målgruppen i kvalifiseringsprogram (Ført på kontoklasse 1, funksjon 276/ev. andre funksjoner, art 089) (Kommunene rapporterer utgiftene til kvalifiseringsstønad til KOSTRA på eget skjema fra 2009.)

- Målgruppen omfatter:
 - flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.

6.1 Har kommunen kvalifiseringsprogram?

- ja - gå til 6.2
 nei - gå til del 7 Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

6.2 Når fikk kommunen kvalifiseringsprogram?

6.3 Under hvilke funksjon(er) er utgiftene/inntektene regnskapsført?

6.4 Antall deltakere i kvalifiseringsprogram i 2012

	Totalt i kommunen	I målgruppen
Antall deltakere i løpet av 2012	____	____
Antall deltakere pr 1.1.2012	____	____
Antall deltakere pr 31.12.2012	____	____

6.5 Regnskapstall for utgifter i forbindelse med tilrettelegging og gjennomføring av kvalifiseringsprogram:

	Regnskapstall 2012	
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet til kvalifiseringsprogram i kommunen	Driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099, men ikke art 089)	____	____
Utbetalt kvalifiseringsstønad (art 089)	____	____
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)	____	____
Brutto driftsutgifter (ikke art 089)	0	0
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	____	____
Netto driftsutgifter	0	0

6.6 Hvordan har kommunen beregnet målgruppens andel av utgiftene til kvalifiseringsprogram?

Opplysningene om kvalifiseringsprogram er gitt av:	Tlf. nr:	____
	E-post:	____

7. Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

Aktuelle tiltak i denne delen av skjemaet er:

Andre sysselsettingstiltak / kvalifiseringstiltak - funksjon 273

Utgifter til sysselsetting/kvalifisering m.m. kan være regnskapsført på KOSTRA-funksjon 273 (Kommunale sysselsettingstiltak).

Andre sysselsettingstiltak / kvalifiseringstiltak - andre funksjoner

Utgifter til tiltaksplasser eller liknende i kommunal regi skal vanligvis føres på de funksjonene som den aktuelle tiltaksplassen er knyttet til - f. eks. en som er i tiltak på sykehjem eller i barnehager - utgiftene føres på den funksjonen personen er sysselsatt på f.eks. funksjon 251 (Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon) eller funksjon 201 (Førskole)

Generelle kommentarer

- Hvis en kjenner de reelle utgiftene trenger en ikke oppgi prosentandel
- Vær oppmerksom på at en person kan delta i flere tiltak, og at utgifter til en person bare oppgis en gang.
- Det kan være problematisk å spesifisere kostnader knyttet til målgruppa ettersom de ofte utgjør en andel av deltakere på ulike tiltak. Da er det viktig å dokumentere grunnlag og metode for anslagene. Husk på å ha med eventuelle inntekter fra NAV . Få med utgifter til lokaler, også når det gjelder kommunale bygg.
- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1
- **Målgruppen omfatter:**
 - flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

7.1

Deltok noen av personene i målgruppen på sysselsettingstiltak, yrkeskvalifiseringstiltak, arbeidstrening som var helt eller delvis finansiert av kommunen?

- ja - spesifiser utgiftene i 7.2
nei - gå til del 8. Boliger og boligadministrasjon

7.2

Spesifiser tiltakene hvor personer i målgruppen deltok. (Kvalifiseringsprogram føres under 6.5) For hvert tiltak skal det angis hvilken funksjon tiltaket er plassert på og hvor stor prosentandel av tiltaket som er knyttet til målgruppen:

	Beskrivelse av tiltaket:	Hvilken funksjon er tiltaket regnskapsført på?	Målgruppens prosentandel:	Kontroll av prosentandel regnskapstall i 7.3
Tiltak 1				#DIV/0!
Tiltak 2				#DIV/0!
Tiltak 3				#DIV/0!
Tiltak 4				#DIV/0!
Tiltak 5				#DIV/0!
Tiltak 6				#DIV/0!

7.3

Regnskapstall for tiltakene

Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening	Tiltak 1		Tiltak 2	
	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)				
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)				
Netto driftsutgifter	0	0	0	0
Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening	Tiltak 3		Tiltak 4	
	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)				
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)				
Netto driftsutgifter	0	0	0	0
Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening	Tiltak 5		Tiltak 6	
	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)				
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)				
Netto driftsutgifter	0	0	0	0
Netto driftsutgifter	SUM ALLE TILTAK		0	0

Opplysningene om sysselsetningstiltak er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

8. BOLIGER OG BOLIGADMINISTRASJON

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

Kapittelet omfatter utgiftene til tildeling, forvaltning og drift av boliger som er bundet opp til målgruppen. Grunnlaget er utgifter som kommunene fører på KOSTRA-funksjon 265 (Kommunalt disponerte boliger) og funksjon 121 (forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltning). Det forutsettes en fordeling av utgiftene og inntektene på funksjonene 265 og 121 på følgende måte:

- **Kommunalt eide boliger**

- Opplysninger om kommunalt eide boliger som blir disponert til utleie til målgruppen bosatt etter 1.1.08 skal føres i punktene **8.1a - 8.1e**.
- Det kan være behov for å bruke skjønn for å anslå markedsverdi. **Eventuelt investeringstilskudd fra Husbanken skal trekkes fra markedsverdi. Markedsverdi for borettslagssleiligheter skal være eksklusiv fellesgjeld.**

- **Kommunalt leide boliger**

- Opplysninger om boliger som kommunen leier og som blir benyttet til utleie til målgruppen bosatt etter 1.1.08 skal føres i punktene **8.2a - 8.2c**.

- **Boligadministrasjon**

- Opplysninger om utgifter til administrasjon av boliger skal føres i punktene **8.3a - 8.3c**.

Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.
- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1
 - Hvis en kjenner de reelle utgiftene trenger en ikke oppgi prosentandel
 - Dersom kommunen opererer med kommunal bostøtte er det viktig å ta med faktiske utgifter og oppgi hvor i skjemaet denne eventuelt er ført. Det samme gjelder inntekter og utgifter knyttet til statlig bostøtte.

8.1. Kommunalt eide boliger

8.1a

Eide kommunen i 2012 boligenheter som ble utleid til målgruppen?

ja - gå til 8.1b
nei - gå til 8.2

8.1b	Totalt i kommunen	Disponert for målgruppen
Hvor mange boliger eide kommunen pr. 1.1.2012?	____	____
Hvor mange boliger eide kommunen pr. 31.12.12?	____	____

8.1.c

Gjennomsnittlig markedsverdi per kommunal bolig fratrukket tilskudd fra Husbanken og fellesgjeld i borettslag:

	Totalt i kommunen	Disponert for målgruppen
Markedsverdi pr. bolig 1.1.2012	____	____
Markedsverdi pr. bolig 31.12.2012	____	____

Forklar hvordan dere har beregnet markedsverdien i kommentarfeltet under eller egen arkfane:

8.1d

Dersom det er overført midler mellom kommunen og boligstiftelser, føres eventuelle beløp og formål knyttet til den definerte målgruppen her:

Fra kommunen til stiftelsen:

Fra stiftelsen til kommunen:

8.1e

Regnskapstall for utleie av kommunalt eide bolige

De kalkulatoriske kapitalkostnader til boligenheter som kommunen eier og leier ut til målgruppen beregnes på et senere tidspunkt av Beregningsutvalget på grunnlag av eiendomsmassens antatte markedsverdi pr. 1.1.2012 og 31.12.12.

Kommunalt eide boligenheter disponert i 2012 (deler av funksjonene 265 og 121)	Utgifter / inntekter til målgruppen	
Vedlikeholdsutgifter (fra driftsregnskapet)		
Energi		
Kommunale avgifter		
Forsikringer		
Kommunal bostøtte (ikke klientført)		
Andre utgifter		
Sum oppførte utgifter:		0
Leieinntekter i 2012		
Andre inntekter, spesifiser (inkl. statlig bostøtte som ikke er klientført):		0
Sum inntekter:		0
Netto utgifter:		0

Opplysningene om kommunalt eide boliger er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

8.2. Kommunalt leide boliger

8.2a

Leide kommunen i 2012 boligenheter som ble framleid til målgruppen?

ja - gå til 8.2b
nei - gå til 8.3

8.2b

Kommunalt leide boligenheter kommunen pr. 31.12.12 framleide til målgruppen?

Antall boligenheter som kommunen leier:

8.2c Regnskapstall for kommunalt leide boliger

Boliger kommunen leier (deler av funksjonene 265 og 121)	Driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)	____
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	____
Netto driftsutgifter	0

Forklar/beskriv utgiftene for kommunalt leide boliger

Opplysningene om komm. leide boliger er gitt av:	Tlf. nr:	____
	E-post:	____

8.3 Boligadministrasjon

8.3a

Anslå hvor stor prosentandel av kapasiteten ved forvaltning/administrasjon av boliger (funksjonene 265 og 121, ekskl. utgifter/inntekter i forbindelse med drift av boligene) som i 2012 ble brukt til å betjene målgruppen. (Hvis en kjenner de reelle utgiftene trenger en ikke oppgi prosentandel):

Prosent:

8.3b

Forklar grunnlaget for den anslåtte prosentandelen. Utføres for eksempel noe av boligforvaltningen til målgruppen av flykningetjenesten:

8.3c

Regnskapstall for forvaltning/administrasjon av boliger

Boligadministrasjon (deler av funksjonene 265 og 121)	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjonene 265 og 121, ekskl. utgifter knyttet til drift av boliger og husleieinntekter (føres i del 8.1e og 8.2)	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen:
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 089 og 290)	____	____
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	____	____
Netto driftsutgifter	0	0

Beskriv og forklar hva som ligger i utgiftene i 8.3c

Opplysningene om boligadministrasjon er gitt av:	Tlf. nr:	____
	E-post:	____

9. STØTTEKONTAKT, AKTIVISERING OG PLEIE OG OMSORG I HJEMMET

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

• Her tas med **nettoutgifter** for tiltak som var hjemlet i sosialtjenestelovens 4.2, som nå er hjemlet i ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester 3.2. Det skal ikke tas med helseutgifter, dvs tiltak som er hjemlet i helselovgivningen. **I den nye loven om kommunale helse- og omsorgstjenester er det tjenester definert som omsorgstjenester som er aktuelle.**

Aktuelle tiltak er:

- Praktisk bistand og opplæring, herunder brukerstyrt personlig assistanse, til dem som har et særlig hjelpebehov på grunn av sykdom, funksjonshemming, alder eller av andre årsaker.
- Avlastingstiltak for personer og familier som har et særlig tyngende omsorgsarbeid.
- støttekontakt for personer og familier som har behov for dette på grunn av funksjonshemming, alder eller sosiale problemer.
- plass i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester til de som har behov for det på grunn av funksjonshemming, alder eller andre årsaker
- Lønn til personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid.

Merk: IMDi gir (etter søknad) et eget tilskudd til å dekke utgifter til funksjonshemming eller adferdsproblemer. Hvis utgifter som kommer med i denne undersøkelsen dekkes/delvis dekkes av IMDis tilskudd, skal beløpet føres som inntekt der utgiften er ført. Men ta kun med de inntektene som er med i kartlagte utgifter, ikke det som brukes til øvrige helsetjenester som ikke kartlegges.

• Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.
- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1.

9.1

Dersom kommunen har utgifter i medhold av lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3.2 knyttet til oppfølging av personer i den definerte målgruppen kan beløpet føres her. Oppgi hvilken KOSTRA-funksjon de aktuelle utgiftene er ført på, og om de aktuelle utgiftene er tatt med i en annen del av dette kartleggingskjemaet:

Type tiltak:	Brutto utgifter	Brutto inntekter	Netto utgifter
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
Sum utgifter	0	0	0

Hvilken KOSTRA-funksjon er de aktuelle utgiftene ført på? Er de tatt med i andre deler av skjemaet?

Opplysningene om støttekontakt m.m. er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

10. ENSLIGE MINDREÅRIGE

Her skal det oppgis **antall personer i målgruppen per 1.1.2012, 31.12.2012 og førstegangsbosatte som utløste tilskudd for enslige mindreårige, i tillegg til integreringstilskuddet i løpet av året.** Kun personer som er innvilget opphold skal med. Vær oppmerksom på at enslig mindreårigtilskudd utløses t.o.m det året personen fyller 20 år. Refusjon for utgifter i barnevernet skal ikke føres her men i 11.2d.

10.1

Hvor mange personer i målgruppen som utløste tilskudd for enslige mindreårige bodde det i kommunen?

A) Antall per 01.01.2012

B) Antall per 31.12.2012

10.2

Hvor mange enslige mindreårige ble førstegangsbosatt i kommunen i løpet av 2012?

10.3

Per 31.12.12 hvor mange av disse bor i:

- Fosterhjem i familie og nære nettverk:

- Fosterhjem utenom familie og nære nettverk:

- Egen bolig/hybel (bl.a. heldøgns bemannet bolig):

- Bolig med oppfølging:

- Barnevernsinstitusjon:

- Annet (spesifiser):

Sum (skal stemme overnes med tallet i 10.1.B):

10.4

Oppgi regnskapstall for utløst enslig mindreårigtilskudd til målgruppen i 2012. Vær oppmerksom på at tilskuddet deles ut månedsvis for enslige mindreårige bosatt i løpet av 2012:

10.5

Eventuelle merknader:

Opplysningene om enslige mindreårige er gitt av:

Tlf. nr:

E-post:

11. ADMINISTRASJON OG KLIENTRETTEDE TILTAK INNENFOR BARNE- OG UNGDOMSVERNET

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- Lønnsutgifter og andre driftsutgifter knyttet til barneverntjenesten (**administrasjon og saksbehandling, KOSTRA-funksjon 244**) skal føres i tabell 11.1c
- Utregning av antall årsverk tilknyttet målgruppen bosatt etter 1.1.08 kan enten anslås direkte eller utregnes på grunnlag av opplysninger om hvor mange klienter som finnes totalt og hvor mange av disse som tilhører målgruppen. Deretter foretas en vektning ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes pr. klient i målgruppen sett i forhold til gjennomsnittet for øvrige klienter.
- Hvis en kjenner de reelle utgiftene trenger en ikke anslå prosentandel
- Driftsutgifter/-inntekter i forbindelse med **klientrettede tiltak** etter vedtak fattet i henhold til lov om barnevernstjenester (**KOSTRA-funksjonene 251 og 252**), skal føres i tabell 11.2d. På inntektssiden skal utløst statlig refusjon spesifiseres. Dette gjelder også statlig refusjon for barnevernsutgifter til enslige mindreårige.

Det ordinære tilskuddet for enslige mindreårige skal ikke føres her, men i del 10.

- Vær oppmerksom på at det (blant annet innen andre KOSTRA-funksjoner) kan finnes relevante utgifter som skal medregnes her, i tilknytning til:
 - PP-tjenesten
 - advokatbistand
 - psykolog
 - helsestasjonenes arbeid med forebyggende barnevern
- Eventuelle **felleskostnader/-inntekter** (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i **tabell 15.1**.
- **Målgruppen omfatter:**
 - flykninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

Barn født senere enn 6 måneder etter at mor er bosatt skal inkluderes, dersom foreldrene er i målgruppa. De utløser ikke integreringstilskudd men skal regnes med i hele skjemadel 11.

11.1. Barneverntjenesten

11.1.a

- Totalt antall barn i kommunen med barnevernstiltak i løpet av året
- Herav antall barn av personer i målgruppen med barnevernstiltak i løpet av året (eksl. enslige mindreårige)
 - Herav antall enslige mindreårige med barnevernstiltak i løpet av året

I familien	Utenfor familien

11.1.b

Anslå hvor stor prosentandel av samlet kapasitet av barneverntjenesten (funksjon 244) som i 2012 ble brukt på målgruppen: Hvis kommunen kjenner de reelle utgiftene (skal oppgis under spørsmål 11.1c) trenger en ikke anslå prosentandel kapasitet.

Prosentandel kapasitet:

Forklar grunnlaget for den anslåtte prosentandelen:

11.1c Regnskapstall for administrasjon og saksbehandling innenfor barne- og ungdomsvernet

Administrasjon og tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet (funksjon 244)	Regnskapstall 2012	
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 244	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)		
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)		
Brutto driftsutgifter	0	0
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		
Netto driftsutgifter	0	0

Opplysningene om barneverntjenesten er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

11.2. Klientrettede tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet

Klientrettede tiltak

Månedlig kommunal egenandel kr. 35 390. Årlig kommunal egenandel utgjør kr 424 680.

Månedlig kommunal egenandel for enslige mindreårige kr 15 043. Årlig kommunal egenandel utgjør kr 180 516.

11.2a

Har kommunen ført tiltak på enkeltpersoner hvor utgiftene kan identifiseres i fagsystemet?

- ja - gå til 11.2d og fyll ut regnskapstall knyttet til disse personene/tiltakene
nei - gå til 11.2b og 11.2c for å anslå en andel av kapasiteten

11.2b

Anslå hvor stor prosentandel av klientrettede tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet i barnets familie (funksjon 251) i 2012 som ble brukt på målgruppen. Hvis kommunen kjenner de reelle utgiftene (oppgis under spørsmål 11.2d) trenger en ikke oppgi prosentandel.

Prosentandel kapasitet:

11.2c

Anslå hvor stor prosentandel av klientrettede tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet utenfor barnets familie (funksjon 252) i 2012 som ble brukt på målgruppen. Hvis kommunen kjenner de reelle utgiftene (oppgis under spørsmål 11.2d) trenger en ikke oppgi prosentandel.

Prosentandel kapasitet:

Forklar kort grunnlaget for de anslåtte prosentandelene:

11.2d

Regnskapstall for tiltak iverksatt etter vedtak fattet i henhold til lov om barnevernstjenester

Klientrettede tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet (funksjon 251 og 252)	Regnskapstall 2012			
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 251	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 252	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)				
Andre driftsutgifter (art 100 - 480)				
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)	0	0	0	0
- herav driftsutgifter til enslige mindreårige				
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)				
- herav statlig refusjon for barnevernsutgifter				
Netto driftsutgifter	0	0	0	0

Opplysningene om barne- og ungdomsvern er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

12. EKSTRATILTAK I GRUNNSKOLEN

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- Kun tiltak og utgifter ut over det som tidligere ble dekket av eget særtilskudd (særskilt norsk og morsmålsopplæring til elever i grunnskolen). Fra 2006 gikk dette øremerkede statstilskuddet inn i rammeoverføringen til kommunene.
- Aktuelle utgifter kan være ført på **KOSTRA-funksjon 202 og 222**.

Eksempler på relevante tiltak kan være

- opplæring utover det som tidligere ble dekket av tilskudd til særskilt norsk/morsmål, og som gir ekstrakostnader i forhold til ordinær opplæring (f. eks. tilleggskostnader ved organisering av elevene i egne innføringsklasser)
 - støttelærer
 - assistenter
 - leksehjelp
 - miljøarbeider
 - tolk ved foreldersamtaler
 - PP-tjenesten
 - Inntekter/utgifter i forbindelse med tilskuddet til funksjonshemmede (bortsett fra helseutgifter) skal være med på dette området, om det ikke er registrert andre steder i skjemaet.
- Dersom kommunen i forbindelse med ekstratiltak i skolen har kostnader til bruk av lokaler, kan dette tas med her (husleie, renhold mv.)
 - Eventuelle **felleskostnader/-inntekter** (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i **tabell 15.1**
 - Det er viktig med gode beskrivelser/dokumentasjon av hva som har blitt tatt med og hvorfor.
 - Når det gjelder spesialpedagogiske tiltak i henhold til 5.1 i opplæringsloven er det **kun tiltak som kan tilbakeføres til elevens flyktningbakgrunn som skal tas med**; f.eks.: avbrutt skolegang, skade/traumer på grunn av krigsopplevelser, altså: Ikke medfødte funksjonshemminger.
 - **Målgruppen omfatter:**
 - flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

12.1.
Har kommunen i 2012 hatt utgifter til ekstratiltak for barn av personer i målgruppen, utover aktiviteter som tidligere ble dekket av det øremerkede statstilskuddet til opplæring i særskilt norsk/morsmål for elever i grunnskolen?

ja - gå til 12.2
nei - gå til del 13 Kultur og ungdomstiltak

12.2
Totalt antall elever i innføringsklasser/mottaksklasser i kommunen
- Herav antall elever i innføringsklasser/mottaksklasser i målgruppen

Vår	Høst

12.3 Totale netto utgifter til innføringsklasser/mottaksklasser
- herav utgifter til målgruppen

	kr
	kr

12.4 Beskriv ordningen med innføringsklasser/mottaksklasser:

12.5 Andre spesielle tiltak i grunnskolen (ikke ta med utgifter som allerede er med i spørsmål 12.3)

Kort beskrivelse av tiltaket:		Netto utgifter i 2012:
Tiltak 1		
Tiltak 2		
Tiltak 3		
Tiltak 4		
Tiltak 5		
Tiltak 6		
Tiltak 7		
Tiltak 8		
Tiltak 9		
Tiltak 10		
SUM		0

12.6**Eventuelle merknader:**

Opplysningene om ekstratiltak i grunnskolen er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

13. KULTUR- OG UNGDOMSTILTAK

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- Tiltakene skal være **rettet mot innvandrere** og ha som mål å integrere målgruppen.
- **Eksempler på relevante tiltak kan være:**
 - bibliotekvirksomhet (**funksjon 370**),
 - ungdomstiltak som fritidsklubb rettet spesielt mot integrering og hjelp til lekselesing som ikke skjer i grunnskolens regi (**funksjon 231**),
 - internasjonalt senter/kultursenter, kulturtiltak for kvinner m.m. (**funksjon 385**).
- **Også andre funksjoner kan være aktuelle.** De aktuelle tiltakene forutsettes spesifisert.
- Her føres kun tiltak som **ikke** er dekket av tilskudd over statsbudsjettet til kommunale innvandrer tiltak.
- Livssyns- og trostilskudd skal ikke inkluderes.
- For flere av tiltak rettet mot innvandrere kan det være vanskelig å skille ut målgruppen. Det skal da gis anslag over målgruppens utgiftsandel.
- Det skal føres opp driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til hvert tiltak i 13.1. Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1.
- **Målgruppen omfatter:**
 - flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

13.1

Hadde kommunen i løpet av 2012 utgifter til kultur- og ungdomstiltak som var spesielt rettet mot innvandrere, herunder målgruppen?

- ja - spesifiser tiltakene i 13.2
 nei - gå til del 14 Barnehager

13.2

Utgifter til kultur- og ungdomstiltak for Beregningsutvalgets målgruppe. F.eks bibliotek, ungdoms- og fritidstiltak og kulturaktiviteter.

Tiltak	Beskrivelse	Netto utgifter i 2012:
Tiltak 1		
Tiltak 2		
Tiltak 3		
Tiltak 4		
Tiltak 5		
Tiltak 6		
Tiltak 7		
Sum alle tiltak		0

Opplysningene om kultur- og ungdomstiltak er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

14. BARNEHAGER

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

Antall barn med barnehageplass pr. 15.12.12

• Med barnehage menes her alle offentlige godkjente barnehager som drives med kommunalt eller statlig tilskudd, inkludert deltidsbarnehager med et pedagogisk tilbud.

• **Målgruppen omfatter:**

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

• Barn født etter førstegangsbosetting **skal inkluderes**, dersom foreldrene er i målgruppa. De utløser ikke integreringstilskudd men skal regnes med i hele skjemadel 14. Barnehager.

• Kommuner med mange deltids plasser kan summere disse plassene til hele plasser, hvis det gi et riktigere kostnadsbilde for kommunen.

Beregningsutvalget beregner netto driftsutgifter til det ordinære barnehagetilbudet, så det er kun ekstrautgifter som skal føres i del 14.

14.1. Antall offentlig godkjente barnehageplasser pr. 15.12.12

14.1a

Hvor mange barn i alt i alderen 0 - 5 år er bosatt i kommunen?

14.1b

Hvor mange barn av personer i målgruppen i alderen 0 - 5 år er bosatt i kommunen?

14.1c Antall barn med barnehageplass totalt i kommunen

- herav antall barn av personer i målgruppen med barnehageplass

14.1d

Antall barn i flyktningbarnehager (skal også være med i 14.1c)

Eventuelle kommentarer:

14.2 Utgifter og inntekter tilknyttet tilrettelegging i barnehagene 2012

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

Inntekter og utgifter tilknyttet tilrettelegging og ekstrahjelp i barnehagene

- Det er de **samlede inntekter og utgifter** knyttet til ekstrahjelp til tospråklige assistanse, spesialtilbud (inkl. PPT), og for funksjonshemmede (**KOSTRA-funksjon 211**) som skal føres i tabell 14.2c, og ikke utgiftene per plass.
- Hvis en ikke kjenner de reelle utgiftene er det mulig å beregne utgiftene ved å anslå prosentandel av totale utgifter
- Mottatt tilskudd ved bosetting av personer med alvorlige, kjente funksjonshemminger og/eller adferdsvansker skal trekkes fra (jf. Rundskriv: 02/2011).

NB! Utgifter og inntekter til spesialpedagogiske tiltak til barn i førskolealder som ikke har barnehageplass kan føres opp i 14.2c. Definer i så fall beløpenes størrelse og hvor mange barn tiltaket gjelder.

14.2a

Kjenner kommunen de eksakte inntektene og utgiftene tilknyttet tilrettelegging og ekstrahjelp i barnehagene til barn av personer i målgruppen?

- ja - gå til 14.2c
nei - gå til 14.2b

14.2b

Dersom kommunen ikke kjenner de reelle utgiftene til barn av personer i målgruppen kan det oppgis en prosentandel av samlet kapasitet av ekstrahjelp i forbindelse med tiltak for bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder, og funksjonshemming etc. i barnehagene som er brukt på barn i og av personer i målgruppen.

Prosent:

Forklar grunnlaget for den anslåtte prosentandelen:

14.2c Regnskapstall for inntekter og utgifter tilknyttet ekstrahjelp i barnehagene 2012

Ekstrahjelp m.m. i barnehagene	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 211	Herav driftsutgifter og driftsinntekter til barn av personer i målgruppen
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)	____	____
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)	____	____
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)	____ 0	____ 0
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	____	____
Netto driftsutgifter	____ 0	____ 0

Opplysningene om barnehager er gitt av:	Tlf. nr:	____
	E-post:	____

15. REGNSKAPSTALL FOR FELLESKOSTNADER/-INNTEKTER SOM KOMMER I TILLEGG TIL DET SOM ER FØRT OPP UNDER ANDRE POSTER

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

I henhold til KOSTRA skal felleskostnader/-inntekter i stor grad være fordelt mellom funksjonene.

Det kan likevel være noen utgifts-/inntektsarter som bør henføres til arbeid med integrering av flyktninger/hg, spesielt fra **funksjonene 120 – Administrasjon, 130 – Administrasjonslokaler og 180 – Diverse fellesutgifter, evt funksjon 121 forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen (hvis det er utgifter på dette området og det ikke er ført i del 8).**

Både hvilke og hvor stor andel av kostnadene som skal med, vil variere fra kommune til kommune.

Framgangsmåte for å beregne felleskostnader/-inntekt:

1. Identifiser kostnads-/inntektsposter det vil være riktig å ta med.
2. Beregn hvor stor andel av disse det er rimelig å anta benyttes i forbindelse med bosetting/ integrering av målgruppen for kartleggingen (flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12 og personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.08 - 31.12.12, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.10 - 31.12.12.).

Ad 1 Eksempler på noen av de kostnadene som **kan** være felles for flere funksjoner:

- **Husleie** kan være husleie til eksterne eiere eller stipulert leie i kommunale bygg. Ved stipulert husleie kan den beregnede internleien pr. kvm være inkl. eller ekskl. drifts-/vedlikeholdsutgifter.
- **Kontorholdsutgifter** kan f. eks være porto, kopiering, telefon, strøm og Edb-drift.
- **Stabsfunksjon og ledelse** kan f. eks være regnskapskontor, personalkontor, faglig-/administrativ ledelse.
- Andel av **servicekontor**

(Obs: De fleste av disse utgiftene forutsettes i KOSTRA fordelt på de "tjenesteytende funksjonene". Dersom dette ikke er gjort, gis kommunen anledning til å beregne en riktig fordeling i skjemadel 15)

Ad 2 En mulig regnemåte kan være å innhente opplysninger om **hvor mange årsverk arbeidet med bosetting/integrering av målgruppen utgjør i forhold til andre årsverk som også innebærer bruk av de aktuelle støttefunksjonene**. Videre kan det vurderes i hvilken grad de ansatte som arbeider med målgruppen benytter de aktuelle støttefunksjonene mer eller mindre enn andre. Basert på disse opplysningene kan det gjøres et anslag over hvor stor andel av kostnadene som benyttes til arbeidet med målgruppen. Denne fremgangsmåten er mer presis enn å beregne utgiftene utifra målgruppens andel av befolkningen.

De aktuelle utgifts- og inntektspostene som tas med, spesifiseres i skjemadel 15

Eksempel på utfylling:

Funksjon 120 – Administrasjon	Netto driftsutgift samlet ført på den aktuelle posten	Beregningsfaktor	Herav netto driftsutgifter knyttet til målgruppen
1. Stipulert husleie	----	100 kvm x 1000 kr/kvm	100 000,-
2. Regnskapsføring	70 000,-	1,70 %	1 190,-
3. IT-drift	1 460 000,-	1,20 %	17 520,-
Sum netto felles driftsutgifter			118 710,-

Eventuelle merknader:

Vedr. 1: Gjennomsnittspris i kommunen pr. kvm er f. eks. kr 1000,- inkl. renhold, vaktmester og ytre vedlikehold.

15.1

Regnskapstall for administrasjon og fellesutgifter som ikke er ført andre steder i skjemaet; funksjonene 120, 121, 130 og 180, ev. andre funksjoner

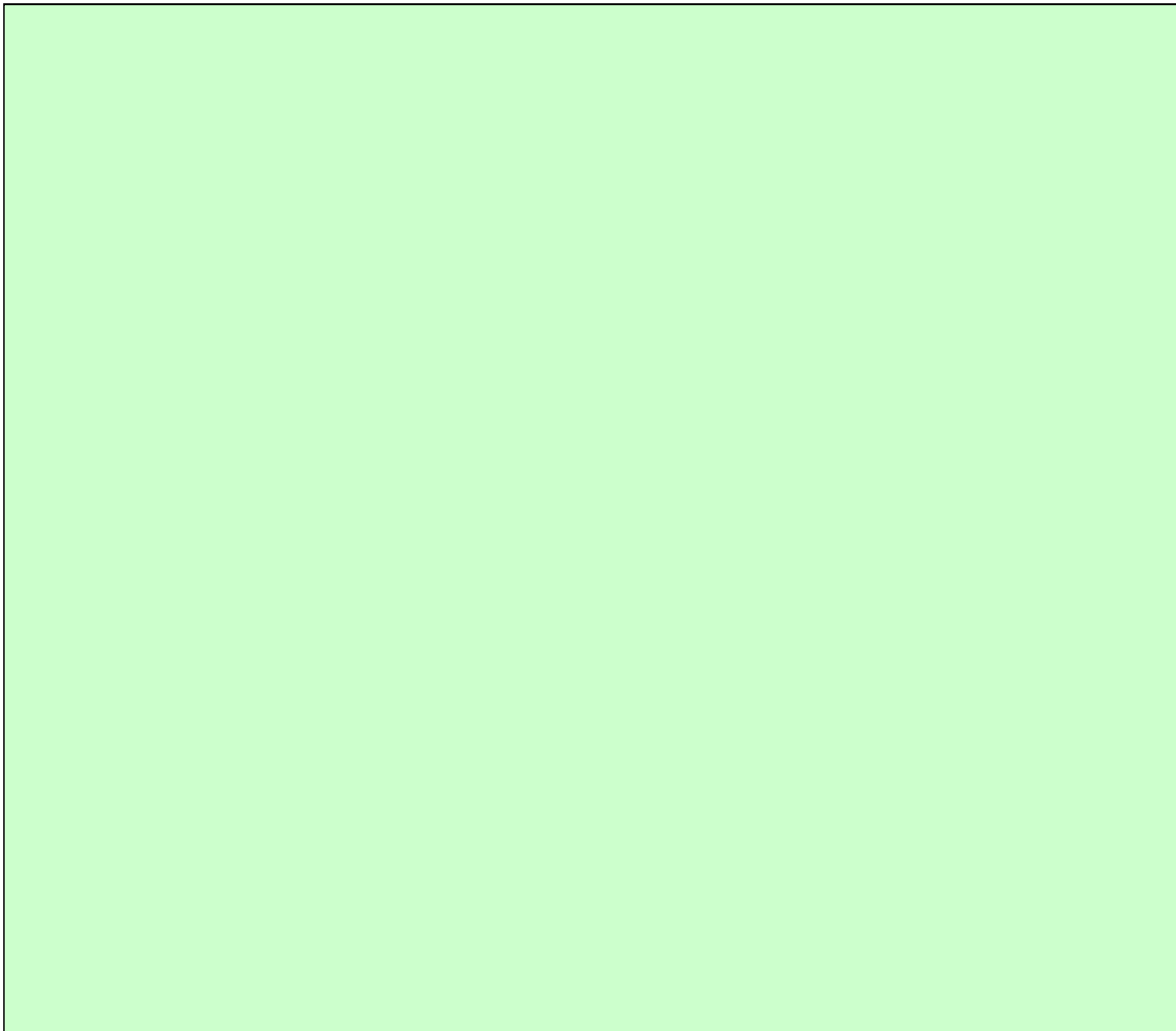
Spesifikasjon av administrasjon og fellesutgifter (angi funksjon)	Netto driftsutgift samlet for tiltaket	Beregningsfaktor	Herav netto driftsutgift knyttet til målgruppen
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
			0
Sum netto felles driftsutgifter	0		0

15.2

Eventuelle merknader - **beskriv tiltakene og begrunn beregningsfaktoren:**

Opplysninger om felleskostnader/inntekter er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

Eventuelle kommentarer til hele eller deler av skjemaet:

Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo
Tlf. 21 09 00 00

Kommunesektorens organisasjon
Postboks 1378 Vika
0114 Oslo
Tlf. 24 13 26 00

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
IMDi
Postboks 8059 Dep
0031 Oslo
Tlf. 24 16 28 00

Kartlegging av kommunens utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i 2012

Kommune:

Denne undersøkelsen utføres av Statistisk sentralbyrå (SSB) på oppdrag fra Kommunesektorens organisasjon (KS) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

Hensikten med undersøkelsen er å skaffe opplysninger som kan gi grunnlag for å beregne utgiftsutviklingen i kommunene forbundet med opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Målgruppen for undersøkelsen er deltakere som omfattes av rett og plikt eller rett til norskopplæring (jf rundskriv H-20/05 og H-21/05), asylsøkere og deltakere uten rett og plikt.

Opplysningene i skjemaet vil brukes til å beregne en utgift per undervisningstime.

Undersøkelsen består av to deler:

Første del (spm 1 til 36) gjelder deltakere som fikk opplæring i kommunen.

Andre del (spm 37 til 41) gjelder deltakere bosatt i kommunen/statlig mottak som fikk opplæring i andre kommuner.

Følgende kommuner er med i undersøkelsen (nye kommuner understreket): Sarpsborg, Skj, Skedsmo, Oslo, Hamar, Lillehammer, Drammen, Lier, Sandefjord, Skien, Arendal, Kristiansand, Sandnes, Haugesund, Bergen, Flora, Trondheim, Stjørdal, Narvik, Lenvik og Sør-Varanger.

Kontaktpersonen kommunen har utpekt, vil ha ansvaret for å koordinere innsamlingen av opplysningene i kommunen. Dersom det skulle være spørsmål vedrørende undersøkelsen eller selve utfyllingen av skjemaet send gjerne e-post til denne adressen:

beregningsutvalget@ssb.no

Dessuten kan følgende personer kontaktes:

Siri Lozano-Handelsby, SSB, tlf. 21 09 44 21, e-post: slh@ssb.no

Kari Kraakenes, SSB, tlf: 21 09 47 86, e-post: kkr@ssb.no

Per Arne Sandvold, tlf. 51 56 87 40, e-post: per.arne.sandvold@fmro.no

Nina Gran, KS, tlf. 24 13 27 78, 915 26 482, e-post: nina.gran@ks.no

Vi ber om at spørreskjemaet blir fylt ut og returnert til Statistisk sentralbyrå; pr. e-post til **beregningsutvalget@ssb.no** innen **12. mars 2013**.

Takk for hjelpen!

Milepælsplan for kartleggingen

Datainnsamling

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Vinterseminar	Utvalget/sekretariatet/kommunene	primo desember
Utfylling	Kommunene	foreløpig utfylte skjema sendes inn senest 3 dager før avtalt kommunebesøk
Kommunebesøk	Utvalget/(sekretariatet)/ kommunene	uke 7 - 10
Korrigering av tidligere utfylling	Kommunene	fra kommunebesøk - 12. mars
Innsending av utfylt skjema	Kommunene	innen 12. mars

Databearbeiding

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Gjennomgang av skjema	Utvalget	fortløpende 12. mars - medio april
Oppfølging av kommunene; spørsmål til utfyllingen	Sekretariatet/kommunene	fortløpende 12. mars - medio april
Innlegging av data	Sekretariatet	fortløpende 12. mars - medio april
Sosialhjelps- og introduksjonsstønadundersøkelsen samt kvalifiseringsstønad	Sekretariatet	KOSTRA Skjema 11, 11B og 11C. Frist for innrapportering 15. januar.
Kvalitetssikring av adm og vo	Utvalget/sekretariatet	medio - ultimo april
Presentasjon av foreløpig resultat for Utvalget	Sekretariatet	26. april

Presentasjon/publisering

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Oversendelse av tall til departementet	IMDi/(sekretariatet)	30. april
Rapportskriving	Utvalget/sekretariatet	18. april - 13. mai
Korrektur - rapporten	Utvalget/sekretariatet	18. - 27. mai
Trykking av foreløpig rapport	Sekretariatet	30. mai
Utsending av foreløpig rapport	Sekretariatet	primo juni
	Utvalget/sekretariat/kommunene	4. - 5. juni
Sommerseminar (med framlegging av rapporten)		
Utsending av endelig rapport	Sekretariatet	August/september

Opplæring av voksne innvandrere i 2012

Opplysningene er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

INFORMASJON TIL UTFYLLER

Målgruppe:

Målgruppen for undersøkelsen er deltakere som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap og som omfattes av rett og plikt eller rett til norskopplæring (jf rundskriv H-20/05 og H-21/05), samt asylsøkere og deltakere uten rett og plikt.

Oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring

Rett og plikt	Rett	Plikt	Unntak
16-55 år	55-67 år	16-55 år	
Gratis	Gratis	Betaling	
Asyl og Overføringsflyktninger	Asyl og Overføringsflyktninger		Studenter
Humanitært grunnlag	Humanitært grunnlag		Au parir og andre med midlertidig opphold
Kollektiv beskyttelse	Kollektiv beskyttelse		
FAM (A/O; Hum og Kol)	FAM (A/O; Hum og Kol)		
FAM (norske eller nordiske borgere)	FAM (norske eller nordiske borgere)		Nordiske borgere
		Arbeidsinnv	Personer med opphold etter EFTA/EØS-regelverket
		FAM	

Undervisning

Omfatter all grunnopplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, uavhengig av kursarrangør. Norskopplæring til asylsøkere inngår også i beregningsgrunnlaget, og skal spesifiseres i skjemaet.

Undervisningstimer

Summen av antall timer undervist i undervisningsgruppene.

Eks: Dersom det i kommunen er 3 undervisningsgrupper á 200 timer og 2 grupper á 100 timer blir antall undervisningstimer lik $(3 \times 200) + (2 \times 100) = 800$ undervisnings-timer.

1. Ble det undervist norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i kommunen i 2012?

ja - gå til 2
 nei - gå til 37

Følgende spørsmål besvares av kommuner hvor det foregikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2012.

OMFANGET AV OPPLÆRING I NORSK OG SAMFUNNSKUNNSKAP

Kartleggingen omfatter alle deltakere som i løpet av 2012 deltok i opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Det gjelder deltakere med rett og/eller plikt, asylsøkere og deltakere uten rett og plikt.

Deltakere i annen undervisning enn norsk og samfunnskunnskap, som for eksempel grunnskoleopplæring for voksne, trafikkutdanning mv, samt årsverk og undervisningsgrupper knyttet til dem skal ikke regnes med i spm 2-7, men skal kommenteres i kommentarfeltene herunder.

2. Vennligst oppgi totalt antall personer som har deltatt i opplæring i norsk og samfunnskunnskap i kommunen i 2012

	Totalt antall deltakere i 2012
Deltakere med rett og plikt	____
Deltakere med rett	____
Deltakere med plikt men ikke rett	____
Deltakere uten rett og plikt	____
Asylsøkere	____
Sum deltakere	0

3. Vennligst oppgi totalt antall undervisningstimer (inkl. kontaktlærer) i norsk og samfunnskunnskap i 2012

Totalt antall undervisningstimer

4. Vennligst fyll ut informasjon nedenfor om virksomheten pr. 1.2.2012, 1.4.2012 og 1.10.2012

	pr. 1.2.2012	pr. 1.4.2012	pr. 1.10.2012
Antall grupper totalt	____	____	____
Antall deltakere totalt	____	____	____

5. Anslå gjennomsnittlig gruppestørrelse

antall personer pr gruppe

6. Hvor mange årsverk var knyttet til undervisningen i norsk og samfunnskunnskap i 2012?

Gjelder kun de som underviser.

antall årsverk

8. Beskriv hvordan norskopplæringstilbudet er organisert i kommunen, f.eks kveldsgrupper, nivå delt, osv
Beskrivelse av organiseringen av undervisningen; f.eks antall kveldsgrupper og timer per kveldsgruppe, nivå delte grupper, antall deltakere som deltar på mer enn en gruppe mv

9. Underviser kommunen arbeidsrettet norsk på praksisplass (for eksempel språkpraksis)?

- Ja
 Nei, gå til spørsmål 11

Hvis ja, oppgi antall undervisningstimer for skoleåret:

Vår	Høst

10. Er undervisningstimene og utgiftene med i undersøkelsen?

- Ja
 Nei

11. Gis det arbeidsrettet norsk i grupper?

- Ja
 Nei

12. Hvis ja, er undervisningstimene og utgiftene med i undersøkelsen?

- Ja
 Nei, gå til spørsmål 14

13. Beskrivelse av organiseringen av arbeidsrettet norsk

Vennligst oppgi utgifter til kommunale tjenester i opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2012:

Her føres utgifter knyttet til de deltakere og undervisningstimer som er ført i spm 2-6. Utgifter knyttet til introdeltakere som ikke er undervisning i norsk og samfunnskunnskap, som f.eks trafikkopplæring, IT-kurs mv fordeles ikke ut over spm 14-21 men føres i sin helhet i spm 22.

(1. jan - 31. des)

14. Lærertillegg

Utgifter til lærertillegg, inkl. kontaktlærer (ta med vikarutgifter og sosiale utgifter, ta ikke med utgifter refundert av folketrygden).

Kr:

15. Anslå gjennomsnittlig årslønn (eks. sosiale kostnader) for lærerne som mottok lønnsutbetalingene oppgitt i spm 14.:

Kr:

16. Administrasjon og driftsutgifter

Utgifter til administrasjon (inkl. lønn til adm. personalet) ved undervisningsstedene/skolene (ev. ved skolekontoret dersom adm. er sentralisert).

Kr:

17. Undervisningsmateriell

Utgifter til undervisningsmateriell, herunder utgifter til datautstyr og programvare til undervisning, samt kopieringsutgifter.

Kr:

18. Reisestøtte

Kr:

19. Per capita-tilskudd overført til andre kommuner for deltakere som har flyttet til andre kommuner i løpet av året

Kr:

20. Utgifter til 50 t samfunnskunnskap som ikke er tatt med spm 14, 16 og 17

For eksempel tolkeutgifter, kjøp av tjenester i andre kommuner

Kr:

21. Andre utgifter

Kr:

Eventuelle kommentarer til pkt 14-21 samt spesifisering av pkt 21

Utgifter til opplæring/informasjonsarbeid utover ordinær norsk og samfunnskunnskap

De fleste kommuner har opplæring/informasjonsarbeid i introduksjonsprogrammet som kommer i tillegg til ordinær norsk og samfunnskunnskap. Utgifter til slike tiltak skal kartlegges i administrasjonsundersøkelsen for å gi et riktig bilde av hva introduksjonsprogrammet koster. Det er derfor viktig at skille ut alle aktiviteter som ikke er ordinær norsk og samfunnskunnskap. Før utgiftene i pkt 22 under og i pkt 4.4 i administrasjonsskjemaet.

Utgifter til husleie til ovennevnte tiltak føres i pkt 36 og blir automatisk overført til pkt 22.

NB! Sjekk at utgiftene i pkt 22 ikke også er ført i pkt 14-21!

22. Opplæring/informasjonsarbeid i introduksjonsordningen ut over ordinær norsk og samfunnskunnskap.

Dette kan for eksempel være studietid, foreldreveiledning, andre kurs som for eksempel trafikkopplæring, IT-kurs og lignende, samt lokalutgifter til disse aktivitetene.

Kort beskrivelse av tiltaket	Utgifter
Lokalutgifter (blir automatisk overført fra pkt 36)	0

Totale utgifter som skal overføres til pkt 4.4 i administrasjonsundersøkelsen

Kr:

Eventuelle merknader til pkt 22:

Vennligst oppgi inntekter til kommunale tjenester i opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2012

2012
(1. jan - 31. des)

23. Per capita-tilskudd i 2012

Inkludert 1. - 5. og 1. - 3. års per capita-tilskudd – inntektsført tilskudd uavhengig av om beløpet er mottatt

Kr:

24. Resultattilskudd

Kr:

25. Grunntilskudd

Kr:

26. Per capita – tilskudd i 2012 - ved flytting fra andre kommuner

Har kommunen fremmet krav om per capita-tilskudd ovenfor andre kommuner (for deltakere som har flyttet til kommunen i løpet av året)? Oppgi inntektsført beløp.

Kr:

27. Inntekter fra andre kommuner som kommunen driver norskopplæring for

Kr:

28. Deltakerbetaling

Egenbetaling for deltakere ikke har rett til voksenopplæring

Kr:

29. Per capita-tilskudd for norskundervisning av asylsøkere

Kr:

30. Andre inntekter

Annet, eks div kurs, tilskudd til funksjonshemmede, etc (utdypes herunder).

Kr:

Eventuelle merknader til inntektene oppgitt i spørsmål 23-30:

31. Kjøpte kommunen tjenester til opplæring i norsk og samfunnskunnskap fra private tilbydere?

For eksempel frivillige undervisningsorganisasjoner, AOF, Folkeuniversitetet

ja
nei - gå til 32

(1. jan - 31. des)

Dersom svaret var "ja", vennligst oppgi utgiftene

Kr:

Eventuelle kommentarer til utgiftene ført i spm 31:

Vennligst oppgi kommunale utgifter i forbindelse med bruk av undervisningslokaler til opplæring i norsk og samfunnskunnskap:

I pkt 32-36 føres alle utgifter til lokaler voksenopplæring, norsk og samfunnskunnskap.

Dersom deler av voksenopplæringens lokaler brukes til opplæring som går ut over ordinær undervisning i norsk og samfunnskunnskap skal disse utgiftene legges inn i pkt 36. Tiltak utenom ordinær undervisning kan være:

- * veiledning vedrørende introduksjonsprogrammet
- * informasjonsarbeid
- * diverse kurs (trafikkopplæring, data mv)

Eksempel på beregning av utgifter som skal føres i pkt 36

1. Voksenopplæringen har 15 klasserom med gjennomsnittlig undervisning på 20 timer per uke (300 timer per uke). Aktiviteter til introduksjonsprogrammet har i gjennomsnitt hatt 4 klasserom a 4 timer per uke (16 timer per uke). $300/16 = 5,3$ prosent av utgifter til lokaler skal inn i pkt 36.

2. Voksenopplæringen har 15 klasserom. 1 rom brukes fast til tiltak i introduksjonsprogrammet. Da beregnes $1/15$ av utgiftene i pkt 35 og disse føres inn i pkt 36.

Kommunale utgifter i 2012

32. Leie

Utgifter til leie av lokaler i ikke-kommunale bygg

Kr:

33. Stipulert leie/internleie

Stipulerte leieutgifter i kommunale bygg

Kr:

34. Andre utgifter

Andre utgifter f. eks til strøm, renhold, vaktmester og inventar (ikke datautstyr)

Kr:

35. Totale utgifter til lokaler

Kr:

36. Beregn andel av utgiftene til lokaler ført i pkt 35 som brukes for tiltak i introduksjonsordningen

Dette beløpet blir automatisk overført til pkt 22

Kr:

Ad spm 33. Gi en kort beskrivelse av hvordan utgiftene er stipulert (antall kvm, pris pr. kvm, om prisen inkl. driftsutgifter e.l.).

Ad spm 34. Spesifiser hvilke andre utgifter dette dreier seg om.

Ad pkt 36. Forklar kort beregningen av utgiftene

37. Fikk voksne innvandrere bosatt i kommunen opplæring i andre kommuner i 2012?

ja - gå til pkt 38
nei - du er ferdig! Gå til Sammenligning med 2011 og sjekk tallene

Følgende spørsmål besvares av kommunen hvor voksne innvandrere bosatt i kommunen fikk opplæring i andre kommuner

38. Vennligst oppgi antall deltakere som fikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap i andre kommuner pr. 1.2, 1.4, og 1.10 i 2012.

NB! Gjelder deltakere som ikke er blitt ført i spm 2 og 4.

	pr. 1.2.2012	pr. 1.4.2012	pr. 1.10.2012
Deltakere med rett og plikt	____	____	____
Deltakere med rett men ikke plikt	____	____	____
Sum deltakere	0	0	0

39. Vennligst oppgi totalt antall deltakere i målgruppen som fikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap andre kommuner i 2012

Totalt antall deltakere i målgruppen

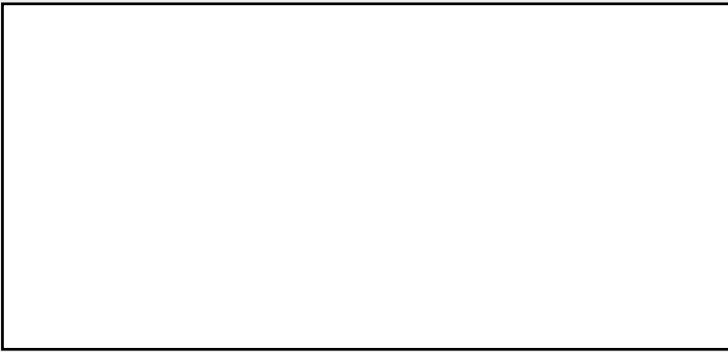
40. Vennligst oppgi betaling til vertskommunen i hht avtale mellom kommunene

2012
(1. jan - 31. des)
Kr:

41. Vennligst oppgi statstilskudd per capita i 2012

(NB! Inkludert 1. - 5. års per capita-tilskudd og resultattilskudd)

Kr:

**Returadresse:
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
IMDi Postboks 8059 Dep. 0031 Oslo**

**Kommunenes utgifter til bosetting og integrering
av flyktninger og personer med opphold på
humanitært grunnlag i 2012.**

Sluttrapport fra Beregningsutvalget august 2013